

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/157

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 17. listopada 2018.

P.Z. br. 451

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. listopada 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Blaženku Divjak, ministricu znanosti i obrazovanja, prof. dr. sc. Branku Ramljak i dr. sc. Tomu Antičića, državne tajnike u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, te Vladu Prskala, Lidiju Kralj, Momira Karina i Stipu Mamića, pomoćnike ministrice znanosti i obrazovanja.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-01/100

Urbroj: 50301-27/12-18-4

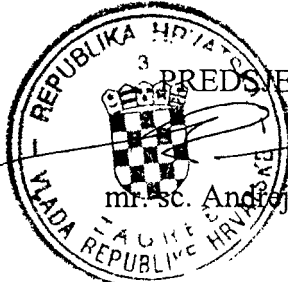
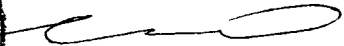
Zagreb, 17. listopada 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Blaženku Divjak, ministricu znanosti i obrazovanja, prof. dr. sc. Branku Ramljak i dr. sc. Tomu Antičića, državne tajnike u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, te Vladu Prskala, Lidiju Kralj, Momira Karina i Stipu Mamića, pomoćnike ministrice znanosti i obrazovanja.

 PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

**PRIJEDLOG ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM
MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU**

PRIJEDLOG ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Zakonom o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10 i 55/11), koji je stupio na snagu 2. ožujka 2010. godine, uređuje se postupak uvrštavanja, odobravanja, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava, odobrenje i uporaba pomoćnih nastavnih sredstava za učenike osnovne i srednje škole, te financiranje nabave udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava sredstvima državnog proračuna.

Od stupanja na snagu važećeg Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu uočeni su problemi sa "zatvorenim" Katalogom obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava koji nije dozvoljavao uvrštavanje udžbenika za nove programe ili udžbenike za deficitarne programe koji su se pojavljivali nakon zatvaranja Kataloga.

Navedenim Zakonom je propisana procedura odobravanja i odabira udžbenika koja je dugotrajna te ne omogućava brzu primjenu novih kvalitetnih udžbenika i obrazovnih materijala. Osim toga, važeći Zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima, dok isto u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima.

Donošenje novog zakona pridonijet će jasnijem i kvalitetnijem uređenju načina odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji prati stvarne potrebe školskog sustava. Zakonom je potrebno urediti postupak odobravanja, uvrštavanja u Katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Potrebno je urediti i pitanja vezana uz promjene udžbenika koje su predviđene kurikularnom reformom osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, kako bi se olakšala školska torba te omogućila digitalna transformacija.

b) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Ovim zakonom definirat će se postupak odobravanja, uvrštavanja u Katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola.

Zakonom će se dati mogućnost ministru nadležnom za obrazovanje da otvara Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava svake godine za pojedine razrede i/ili programe, što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama.

Također, predloženim zakonom se osigurava mogućnost nasljeđivanja tiskanih udžbenika, koji nisu radnog karaktera. Izuzetak su pojedini predmeti u razrednoj nastavi osnovne škole gdje je to neophodno zbog razvoja vještina kod učenika. S obzirom na to da se radni udžbenici ne mogu nasljeđivati, otvorena je mogućnost da se biraju svake godine.

Duga procedura odobravanja i odabira udžbenika ovim zakonom se skraćuje i pojednostavljuje. Izbacuje se korak individualnog odabira kojem je cilj bio izračunati tržišnu zastupljenost pojedinog naslova prije njegovog uvrštavanja u Katalog. Za razliku od dosadašnjeg rješenja, ne postoji obveza izbora i korištenja udžbenika kako bi se omogućila veća autonomija i kreativnost učitelja i nastavnika u nastavnom procesu. Budući da je stvarni odabir udžbenika u školi bio na razini kolektiva, stvarna zastupljenost pojedinih udžbenika razlikovala se od one procijenjene individualnim odabirom. Predložena procedura odobravanja i odabira obavljala bi se u istoj godini unutar šest mjeseci, i to od siječnja do lipnja, a novi naslovi u uporabi bi bili već od rujna.

Ovim zakonom besplatna dopunska i pomoćna nastavna sredstva postaju drugi obrazovni materijali koji se više neće morati formalno odobravati, već će o njihovom korištenju odlučivati škola, odnosno učitelji/nastavnici. Na taj način omogućava se učitelju/nastavniku da autonomno koristi nastavne materijale iz različitih izvora.

Ovim zakonom potiče se digitalna transformacija i ujedno olakšava školska torba te je predložena formula kojom se izračunava najveća dopuštena masa tiskanog udžbenika. Osim mase, regulira se i najveća dopuštena cijena udžbenika. Tiskani udžbenici su u pravilu namijenjeni višegodišnjem korištenju, a mogu imati elektronički dodatak koji može biti do 20% cijene udžbenika. Radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja, elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u uporabi, a prije početka nove školske godine.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. Financijski učinci podzakonskih akata koji će se donositi temeljem ovoga zakona bit će u okviru limita ukupnih rashoda za razdjel Ministarstva znanosti i obrazovanja, koji Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje.

PRIJEDLOG ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje postupak odobravanja, uvrštavanja u katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Udžbenik

Članak 3.

(1) Udžbenik je obrazovni materijal koji služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet. Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda i očekivanja međupredmetnih tema.

(2) Udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički, a oblikovan je na način da tiskani oblik ne zahtijeva upisivanje rješenja ili odgovora na pitanja te je predviđen višegodišnjem korištenju. Elektronički udžbenik mora sadržavati barem jednu od sljedeće tri značajke: dinamičko predočavanje, simulacija (virtualni pokus) i interakcija (na relacijama učenik - sadržaj, učenik - nastavnik i/ili učenik - učenik). Iznimno, radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja, elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim Zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole, i to samo za razrede i predmete utvrđene pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s teškoćama također mogu biti radnog karaktera.

(4) Znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi za izradu udžbenika, kao i oblik udžbenika za pojedini predmet i razinu obrazovanja, predstavljaju udžbenički standard, a utvrđuju se pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar).

Najveća dopuštena cijena i masa udžbenika

Članak 4.

(1) Najveća dopuštena cijena udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sljedećoj formuli:

$$(\text{satnica predmeta} / \text{ukupna satnica}) * f * M$$

pri čemu je:

f - faktor koji za 1. - 4. razred osnovne škole iznosi 0,1, za 5. i 6. razred iznosi 0,125, za 7. i 8. razred iznosi 0,15.

M - medijalna neto plaća u Republici Hrvatskoj prema zadnjem izvješću Državnog zavoda za statistiku objavljenom do datuma objave javnog poziva.

(2) Za udžbenike koji se sastoje od tiskanog i elektroničkog dijela udio cijene elektroničkog dijela u cijeni može biti najviše 20%.

(3) Ministar može odobriti korekciju cijene za elektroničke udžbenike ili elektroničke dijelove udžbenika koji su u Katalogu odobrenih udžbenika (u daljnjem tekstu: Katalog) ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- ako je udžbenik u uporabi najmanje jednu nastavnu godinu
- ako je udžbenik izmijenjen sukladno članku 3. stavku 2. ovoga Zakona
- ako je došlo do promjene medijalne neto plaće u Republici Hrvatskoj za više od 10%.

(4) Najveća dopuštena masa udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sljedećoj formuli:

$$(\text{satnica predmeta} / \text{ukupna satnica}) * m$$

pri čemu je:

m - najveća dopuštena masa svih obveznih udžbenika, koja za 1. - 4. razred osnovne škole iznosi 3 kg, za 5. i 6. razred 5 kg, za 7. i 8. razred 6 kg.

(5) Ukupna satnica u formulama iz stavaka 1. i 4. ovoga članka odnosi se na ukupnu satnicu obveznih predmeta u pojedinom razredu osnovne škole.

(6) Najveća dopuštena cijena i masa udžbenika iz stavaka 1. i 4. ovoga članka ne odnosi se na udžbenike prilagođene za učenike s poteškoćama.

(7) Najveća dopuštena masa udžbenika iz stavka 4. ovoga članka ne odnosi se na udžbenike za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina uvezene iz države matičnog naroda.

Ograničenja za udžbenike

Članak 5.

- (1) Dužnosnici i službenici ministarstva nadležnog za obrazovanje te službenici ustanove za vanjsko vrednovanje obrazovanja i ustanova nadležnih za sustav odgoja i obrazovanja ne mogu biti autori, urednici niti recenzenti udžbenika.
- (2) Udžbenici i drugi obrazovni materijali svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koji se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova. Sadržaj udžbenika treba štiti temeljne vrijednosti i baštinu Republike Hrvatske, kao i promicati nacionalni identitet.
- (3) Udžbenici i drugi obrazovni materijali ne smiju sadržavati promidžbeni materijal.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, može se odobriti promotivni materijal u udžbenicima za strukovne predmete u kojima se ukratko predstavlja pravna osoba koja je udžbenik izradila ili čiju je izradu sufinancirala, a čija je djelatnost usko povezana sa strukovnim predmetom za koji se udžbenik izrađuje. Promotivni materijal može biti samo na zadnjoj stranici tiskanog udžbenika, odnosno zasebnom dijelu elektroničkog dijela udžbenika, jasno označen i odvojen od obrazovnog materijala.

II. POSTUPAK UVRŠTAVANJA UDŽBENIKA U KATALOG ODOBRENIH UDŽBENIKA I ODABIR UDŽBENIKA

Javni poziv

Članak 6.

- (1) Ministarstvo nadležno za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) namjeru izmjene Kataloga iskazuje javnim pozivom u kojem se navodi za koje se udžbenike mogu podnijeti prijave.
- (2) Katalog za pojedini razred i predmet može se izmijeniti nakon što su udžbenici u uporabi najmanje četiri godine, osim ako izmjene kurikuluma ne zahtijevaju raniju izmjenu.
- (3) Na javni poziv iz stavka 1. ovoga članka može se javiti svaka pravna osoba registrirana za nakladničku ili izdavačku djelatnost (u daljnjem tekstu: podnositelj).
- (4) Rok za podnošenje prijave na javni poziv ne može biti kraći od 60 dana od dana objave poziva.
- (5) Uz prijavu iz stavka 4. ovoga članka podnositelj prilaže:
- pristup elektroničkom udžbeniku za četiri osobe i/ili četiri primjerka tiskanog udžbenika
 - sažeti prikaz koncepcije udžbenika s naznakama sadržajno-metodičkih uporišta na kojima se udžbenik temelji u pristupu razvoju učeničkih kompetencija

- izjavu o jezičnoj i grafičkoj uređenosti teksta
- izjavu odgovorne osobe da odgovara za sve pogreške koje se pojave u udžbeniku te da će ih otkloniti o vlastitom trošku.

Stručna procjena i odobravanje udžbenika

Članak 7.

(1) Postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i međupredmetnim temama te pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona provode stručna povjerenstva koja imenuje ministar.

(2) Radi sprječavanja sukoba interesa, član stručnog povjerenstva prije početka rada potpisuje izjavu da nije autor udžbenika te da nije rodbinski ili poslovno povezan s autorom, odnosno podnositeljem.

(3) U smislu odredbe stavka 2. ovoga članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva rodbinski povezan s autorom, odnosno s podnositeljem ako su u bračnoj ili izvanbračnoj vezi, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, posvojitelj i posvojenik ili srodnici u pobočnoj lozi do drugog stupnja.

(4) U smislu odredbe stavka 2. ovoga članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva poslovno povezan s podnositeljem, odnosno autorom, ako on ili s njim rodbinski povezana osoba, u smislu odredbe stavka 3. ovoga članka, ima dionice ili poslovni udio podnositelja, odnosno autora, ako su u radnom odnosu kod podnositelja, odnosno autora te ako su u odnosu bilo kakve poslovne ovisnosti prema podnositelju, odnosno autoru.

(5) Sastav stručnih povjerenstava iz stavka 1. ovoga članka je tajan, a način rada, postupak i kriterije za odabir članova propisuje ministar pravilnikom.

(6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.

Rad stručnog povjerenstva

Članak 8.

(1) Stručno povjerenstvo, nakon zaprimanja prijave iz članka 6. ovoga Zakona donosi stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona, najkasnije 90 dana od dana zaprimanja prijave.

(2) Ako udžbenik nije usklađen s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona, kao i u slučaju drugih nedostataka tehničke prirode, stručno povjerenstvo prije donošenja stručnog mišljenja vratit će udžbenik podnositelju jednom na doradu radi otklanjanja utvrđenih nedostataka.

(3) Nedostatke je podnositelj dužan ispraviti i dostaviti udžbenik Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave na doradu.

(4) Ako udžbenik nakon dorade nije usklađen s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona, kao i u slučaju da podnositelj ne otkloni nedostatke u roku utvrđenom u stavku 3. ovoga članka, stručno povjerenstvo će donijeti negativno stručno mišljenje.

(5) Na temelju negativnog mišljenja stručnog povjerenstva ministar donosi rješenje o odbijanju odobravanja korištenja udžbenika i neuvrštanju u Katalog.

(6) Na temelju pozitivnog mišljenja stručnog povjerenstva ministar donosi rješenje o odobravanju korištenja udžbenika u školi i uvrštanju udžbenika u Katalog.

(7) Protiv rješenja iz stavaka 5. i 6. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Uvrštavanje udžbenika u Katalog

Članak 9.

(1) U Katalog se uvrštavaju samo udžbenici kojima je rješenjem ministra odobreno korištenje u školi.

(2) Katalog sadrži:

- naslov udžbenika, ime i prezime autora, odnosno skupine autora
- imena recenzenta koji je proveo metodičku i stručnu recenziju
- podatak o rednom broju i godini izdanja
- puni naziv pravne osobe nakladnika ili izdavača
- nastavni predmet, razred, vrstu škole i program za koju je udžbenik odobren
- masu tiskanog udžbenika u gramima (g)
- konačnu maloprodajnu cijenu udžbenika.

(3) Svi podaci iz stavka 2. ovoga članka moraju biti naznačeni i u impresumu udžbenika.

(4) Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje izmjene Kataloga najkasnije do 1. lipnja.

Odabir udžbenika

Članak 10.

(1) U školi mogu biti u uporabi samo udžbenici koji se nalaze u Katalogu.

(2) Odabir udžbenika za uporabu u školi provodi se u godini u kojoj se mijenja Katalog, i to samo za one predmete i razrede za koje je odobren novi udžbenik i uvršten u Katalog.

(3) Odluku o korištenju udžbenika u višim razredima osnovnih i svim razredima srednjih škola donose stručni aktivni predmeta na razini škole. U svim razrednim odjelima viših razreda osnovne i svim razredima srednje škole za jedan nastavni predmet u uporabi može biti samo jedan udžbenik.

(4) Odluku o korištenju udžbenika u razrednoj nastavi donose učitelji razredne nastave na način koji osigurava višegodišnje korištenje udžbenika unutar škole, osim u slučaju udžbenika radnog karaktera utvrđenog člankom 3. stavkom 3. ovoga Zakona.

(5) Odluke iz stavaka 3. i 4. ovoga članka sadrži popis odabranih udžbenika iz Kataloga za razrede i predmete za koje je te godine odobren novi udžbenik i uvršten u Katalog, kao i eventualne izmjene u odabiru udžbenika s radnim karakterom.

(6) Odluke iz stavaka 3. i 4. ovoga članka škola dostavlja Ministarstvu i objavljuje na svojim mrežnim stranicama najkasnije do 1. srpnja. Objedinjene liste odabranih udžbenika Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(7) Podnositelj je obavezan najkasnije do 15. kolovoza osigurati dostupnost odabranih udžbenika.

(8) Ministar će odobriti izvanredni odabir udžbenika onim školama koje su odabrale udžbenik koji nije dostupan sukladno stavku 7. ovoga članka ili je izbrisan iz Kataloga sukladno članku 15. ovoga Zakona.

Nacionalne manjine

Članak 11.

(1) U nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina mogu se koristiti udžbenici izrađeni na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno udžbenici koji su prevedeni na jezik i pismo nacionalne manjine.

(2) Postupak odobravanja udžbenika iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama članka 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona.

(3) Iznimno, ukoliko za pojedini nastavni predmet ne postoji udžbenik iz stavka 1. ovoga članka, u nastavi se mogu koristiti udžbenici uvezeni iz države matičnog naroda.

(4) Za odobravanje korištenja udžbenika iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo će zatražiti prethodno stručno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje o usklađenosti udžbenika i drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i jesu li pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te jesu li u skladu s ishodima kurikuluma.

Prilagodba udžbenika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Članak 12.

(1) U izvođenju nastave s učenicima s teškoćama u razvoju ili darovitim učenicima mogu se koristiti prilagođeni udžbenici.

(2) Prijave za odobravanje korištenja udžbenika iz stavka 1. ovoga članka mogu se podnositi svake godine neovisno o javnom pozivu, i to najkasnije do 1. ožujka.

(3) Postupak odobravanja udžbenika iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama članaka 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona.

Eksperimentalni program

Članak 13.

(1) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na uporabu udžbenika pri provedbi eksperimentalnih programa u školama.

(2) Za potrebu primjene udžbenika u školama koje provode eksperimentalne programe ministar može donijeti smjernice koje sadrže proceduru odabira navedenih udžbenika.

Sufinanciranje udžbenika

Članak 14.

(1) Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima, za svaku školsku godinu odlučiti o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola.

(2) Radi poticanja digitalne transformacije u školama, Vlada Republike Hrvatske može odlučiti o sufinanciranju nabave drugih obrazovnih materijala u elektroničkom obliku.

Brisanje udžbenika iz Kataloga

Članak 15.

(1) Ministarstvo će po službenoj dužnosti ili na zahtjev podnositelja, pokrenuti postupak brisanja udžbenika iz Kataloga:

- ako se utvrdi da udžbenik više nije usklađen sa suvremenim znanstvenim spoznajama i znanstvenim teorijama globalno prihvaćenim unutar znanstvene zajednice
- ako nije usklađen s predmetnim kurikulumom
- ako nije usklađen s Pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona
- ako se utvrdi da udžbenik sadrži netočne i zastarjele podatke koji bitno utječu na vjerodostojnost sadržaja i koji upućuju učenike na pogrešne zaključke ili otežavaju stjecanje znanja
- ako udžbenik više nije dostupan.

(2) O brisanju udžbenika iz Kataloga u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka ministar odlučuje rješenjem, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva iz članka 7. ovoga Zakona ili agencije nadležne za obrazovanje.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

III. DRUGI OBRAZOVNI MATERIJALI

Drugi obrazovni materijali

Članak 16.

(1) Osim udžbenika, u školi mogu biti u uporabi i nastavna sredstva (tiskana, digitalna ili fizička) koja pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema, potiču interakciju učenik - učenik i/ili učenik - sadržaj te istraživački i/ili grupni rad (u daljnjem tekstu: drugi obrazovni materijali).

(2) Pravne osobe koje nude komercijalne druge obrazovne materijale dužne su prijaviti komercijalne druge obrazovne materijale u virtualni repozitorij obrazovnih materijala koji utvrđuje ministar odlukom.

(3) Pravne i fizičke osobe koje nude besplatne druge obrazovne materijale mogu prijaviti besplatne druge obrazovne materijale u virtualni repozitorij obrazovnih materijala.

(4) Preduvjet za objavu drugih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju je prethodno pozitivno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje o usklađenosti drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, da su pedagoški, psihološki i didaktičko-metodički primjereni za korištenje u nastavi u predmetu za koji su predviđeni.

(5) Zahtjev za izdavanje mišljenja iz stavka 4. ovoga članka može podnijeti pravna ili fizička osoba koja je izradila druge obrazovne materijale s namjerom prijave u virtualni repozitorij obrazovnih materijala. Traženo mišljenje agencija nadležna za obrazovanje dužna je izdati u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(6) Dužnosnici i službenici Ministarstva te službenici ustanove za vanjsko vrednovanje obrazovanja i ustanova nadležnih za sustav odgoja i obrazovanja ne mogu biti autori niti urednici drugih obrazovnih materijala.

(7) Školskim kurikulumom utvrđuje se popis komercijalnih i besplatnih drugih obrazovnih materijala koji se planiraju koristiti u nastavi, a učitelj, odnosno nastavnik, individualno odlučuje koje će materijale utvrđene školskim kurikulumom koristiti. Komercijalni materijali izabiru se isključivo iz virtualnog repozitorija.

(8) Ukupna cijena svih komercijalnih drugih obrazovnih materijala koji se koriste u nastavi obveznih predmeta u pojedinom razredu ne smije prelaziti 20% za razrednu nastavu, 30% za 5. i 6. razred, odnosno 40% za 7. i 8. razred iznosa umnoška pripadajućeg koeficijenta (f) i medijalne neto plaće (M) iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona. Za eventualna prekoračenja ovoga iznosa potrebna je suglasnost roditelja.

(9) U ukupnu cijenu iz stavka 8. ovoga članka ne ulazi oprema za odgojne (likovna, glazbena i tehnička kultura) i izborne predmete.

(10) Za usklađenost besplatnih drugih obrazovnih materijala koji se koriste u školi, a nisu objavljeni u virtualnom repozitoriju, sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i pedagošku, psihološku i didaktičko-metodičku primjerenost dobi učenika te za usklađenost s ishodima kurikuluma i očekivanjima međupredmetnih tema odgovorna je škola.

(11) Ako se pojavi sumnja da drugi obrazovni materijali nisu u skladu sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da nisu pedagoški, psihološki i didaktičko-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da nisu u skladu s ishodima kurikuluma i očekivanjima međupredmetnih tema, Ministarstvo će zatražiti stručno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje. U slučaju mišljenja agencije da drugi obrazovni materijali nisu u skladu sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da nisu pedagoški, psihološki i didaktičko-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te ukoliko nisu u skladu sa ishodima kurikuluma i očekivanjima međupredmetnih tema, Ministarstvo će o mišljenju agencije obavijestiti školske ustanove te, ukoliko su drugi obrazovni materijali navedeni u virtualnom repozitoriju, iz istog se brišu.

Utjecaj na odabir udžbenika i drugih obrazovnih materijala

Članak 17.

(1) Školama, uključujući sve učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škole, nije dozvoljeno primanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora od strane pravnih i fizičkih osoba koje na bilo koji način u bilo koje vrijeme sudjeluju u postupku uvrštavanja, odnosno odabira udžbenika i drugih obrazovnih materijala.

(2) Pravnim osobama čiji se udžbenici nalaze u Katalogu ili čiji se komercijalni drugi obrazovni materijali nalaze u virtualnom repozitoriju nije dozvoljeno davanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora školama, uključujući učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola.

(3) Ograničenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se trajno, odnosno i u vrijeme kada se ne provode postupci odobravanja udžbenika regulirani ovim Zakonom.

(4) Donacijama i drugim oblicima materijalnih potpora ne smatraju se stručna usavršavanja u trajanju od jednog dana, niti promotivni pokloni vrijednosti koja ne prelazi 100 kuna po osobi, primjerice, blokovi za pisanje ili olovke.

IV. NADZOR I PREKRŠAJNE ODREDBE

Nadzor

Članak 18.

Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi prosvjetna inspekcija Ministarstva.

Prekršajne odredbe**Članak 19.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj školska ustanova:

- ako ne donese odluke o odabiru udžbenika iz članka 10. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, odnosno ako ih ne dostavi Ministarstvu u roku propisanom člankom 10. stavkom 6. ovoga Zakona
- ako se u školi koriste drugi obrazovni materijali koji nisu utvrđeni školskim kurikulumom (članak 16. stavak 7.)
- ako se utvrdi da se u školi koriste besplatni drugi obrazovni materijali koji nisu objavljeni u virtualnom repozitoriju, a nisu usklađeni sa znanstvenim načelima i etičkim normama te nisu pedagoški, psihološki i didaktički-metodički primjereni dobi učenika, kao i da nisu u skladu s ishodima kurikuluma i očekivanjima međupredmetnih tema (članak 16. stavak 10.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u školskoj ustanovi novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se donator i primatelj donacije koji postupe protivno odredbi članka 17. ovoga Zakona.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 20.**

(1) Svi udžbenici koji se danom stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze u postojećem Katalogu obveznih udžbenika i udžbenici koji su nakon zadnjeg otvaranja Kataloga prošli stručnu procjenu u skladu s odgovarajućom zakonskom regulativom, postaju sastavni dio Kataloga odobrenih udžbenika i na njih se ne primjenjuju odredbe članka 15. stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(2) Pravilnike iz članka 3. stavka 4. i članka 7. stavka 5. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10 i 55/11).

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuje se predmet Zakona tako da se njime uređuje postupak odobravanja, uvrštavanja u Katalog, izbor i povlačenje uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se da se svi izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 3.

Definira se pojam udžbenika, na način da je udžbenik obrazovni materijal koji služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom za pojedini razred i predmet te da udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički. Elektronički udžbenik mora sadržavati barem jednu od sljedeće tri značajke: dinamičko predočavanje, simulacija (virtualni pokus) i interakcija (na relacijama učenik-sadržaj, učenik-nastavnik i/ili učenik-učenik. Ujedno, ovim člankom propisuje se temelj za donošenje Pravilnika kojim se utvrđuju znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi za izradu udžbenika, kao i oblik udžbenika za pojedini predmet i razinu obrazovanja.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisuju se formule za izračun najviše dopuštene cijene i mase udžbenika u osnovnoj školi. Ujedno, propisuju se i uvjeti pod kojim ministar nadležan za obrazovanje može odobriti korekciju cijene za elektroničke udžbenike ili elektroničke dijelove udžbenika koji su u Katalogu.

Uz članak 5.

Propisana su ograničenja za izradu udžbenika na način da udžbenici i drugi obrazovni materijali svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka te da ne smiju sadržavati promidžbeni materijal. Ujedno, propisana je iznimka kada se može odobriti promotivni materijal u udžbenicima za strukovne predmete.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se da se namjera izmjene Kataloga odobrenih udžbenika iskazuje javnim pozivom na koji se može najkasnije do 1. siječnja te da se na javni poziv, u roku od 60 dana od dana objave poziva, može javiti svaka pravna osoba registrirana za nakladničku ili izdavačku djelatnost u roku koji se određuje javnim pozivom, a koji ne može biti kraći od 60 dana od dana objave javnog poziva. Propisuje se i dokumentacija koju je potrebno priložiti uz prijavu kojim se pravna osoba javlja na objavljeni javni poziv.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se da stručna povjerenstva koja imenuje ministar nadležan za obrazovanje provode postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona te se propisuje obveza potpisivanja izjave kojom član stručnog povjerenstva izjavljuje da nije autor udžbenika te da

nije rodbinski ili poslovno povezan s autorom odnosno pravnom osobom nakladnika ili izdavača. Također, utvrđuje se i ovlast ministra nadležnog za obrazovanje da pravilnikom propiše sastav stručnog povjerenstva, način rada te postupak i kriterije za njihov odabir.

Uz članak 8.

Propisuje se postupak odobravanja korištenja udžbenika nakon zaprimanja prijave pravne osobe nakladnika, odnosno izdavača na način da stručno povjerenstvo donosi konačno stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i pravilnikom kojega donosi ministar nadležan za obrazovanje, s tim da prije donošenja konačnog stručnog mišljenja, ako udžbenik nije u skladu s navedenim kurikulumom, odnosno pravilnikom, vraća udžbenik podnositelju jednom na doradu. Propisuje se i nadležnost ministra za donošenje rješenja o odbijanju odobravanja korištenja udžbenika i neuvrštanju u Katalog, odnosno rješenja o odobravanju korištenja udžbenika u školi i uvrštanju udžbenika u Katalog te mogućnost pokretanja upravnog spora.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se da se u Katalog odobrenih udžbenika uvrštavaju samo udžbenici kojima je rješenjem ministra nadležnog za obrazovanje odobreno korištenje u školi te se propisuje sadržaj navedenoga Kataloga i rok do kojega ministarstvo nadležno za obrazovanje objavljuje Katalog na svojim mrežnim stranicama.

Uz članak 10.

Propisuje se postupak odabira udžbenika, odnosno donošenja odluka o korištenju udžbenika i sadržaj navedenih odluka te se propisuje rok u kojem su škole dužne navedene odluke objaviti na svojim mrežnim stranicama te dostaviti ministarstvu nadležnom za obrazovanje. Propisuje se i rok do kojega su pravne osobe nakladnika i izdavača dužne osigurati dostupnost odabranih udžbenika te izvanredni odabir udžbenika u onim školama koje su odabrale udžbenik koji nije dostupan ili je izbrisan iz Kataloga

Uz članak 11.

Propisuje se koji se udžbenici mogu koristiti u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina te postupak njihova odobravanja i odabira.

Uz članak 12.

Propisuje se koji se udžbenici mogu koristiti u izvođenju nastave za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, odnosno učenike s teškoćama u razvoju ili darovitim učenicima te se propisuje postupak njihova odobravanja i odabira.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuje se da se odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju na uporabu udžbenika pri provedbi eksperimentalnih programa u školama te se propisuje da ministar nadležan za obrazovanje može donijeti smjernice koje sadrže proceduru odabira navedenih udžbenika.

Uz članak 14.

Propisuje se ovlast Vlade Republike Hrvatske da, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima, može donijeti odluku o sufinanciranju nabave udžbenika i drugih obrazovnih materijala. Ujedno, propisuje se i ovlast Vlade Republike Hrvatske za donošenje odluke o sufinanciranju nabave drugih obrazovnih materijala u elektroničkom obliku, radi poticanja digitalne transformacije u školama.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuju se način pokretanja postupka brisanja udžbenika iz Kataloga te se propisuju razlozi zbog kojih se uvršteni udžbenik briše iz Kataloga. Propisuje se i ovlast ministra nadležnog za obrazovanje za donošenje rješenja o brisanju udžbenika iz Kataloga te mogućnost pokretanja upravnog spora protiv predmetnog rješenja.

Uz članak 16.

Definira se pojam drugi obrazovni materijali na način da su drugi obrazovni materijal nastavna sredstva (tiskana, digitalna ili fizička) koja pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, potiču interakciju učenik-učenik i/ili učenik-sadržaj te istraživački i/ili grupni rad te se propisuje obveza prijave drugih obrazovnih materijala u virtualni repozitorij obrazovnih materijala koji utvrđuje ministar odlukom za sve pravne osobe koje nude komercijalne obrazovne materijale. Preduvjet za objavu drugih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju je prethodno pozitivno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje o usklađenosti drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, da su pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da su u skladu s ishodima kurikuluma.

Propisuje se i da se školskim kurikulumom utvrđuje popis komercijalnih i besplatnih drugih obrazovnih materijala koji se planiraju koristiti u nastavi, a učitelj, odnosno nastavnik, individualno odlučuje koje će materijale utvrđene školskim kurikulumom koristiti. Ujedno, propisuje se da ukupna cijena svih komercijalnih drugih obrazovnih materijala koji se koriste u nastavi obveznih predmeta u pojedinom razredu ne smije prelaziti 20% za razrednu nastavu, 30% za 5. i 6. razred, odnosno 40% za 7. i 8. razred iznosa umnoška pripadajućeg koeficijenta (f) i medijalne neto plaće (M) iz članka 4. stavka 1., kao i odgovornost škole za korištenje drugih obrazovnih materijala te razlozi za brisanje drugih obrazovnih materijala iz virtualnog repozitorija.

Uz članak 17.

Propisuje se zabrana utjecanja pravnih osoba na odabir udžbenika i drugih obrazovnih materijala na način da se zabranjuje davanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora školama, uključujući učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola, kao i zabrana primanja takvih donacija od strane nabrojanih osoba. Ujedno, propisuje se i što se ne smatra predmetnim donacijama.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se nadležnost prosvjetne inspekcije za provedbu inspeksijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

Uz članak 19.

Propisuju se prekršajne odredbe, odnosno novčane kazne, školama i odgovornim osobama u školama koje ne poštuju proceduru odabira udžbenika i drugih obrazovnih materijala propisanu ovim Zakonom, kao i novčane kazne kojima će se kazniti donator i primatelj donacije ako postupaju suprotno odredbi članka 17. ovoga Zakona.

Uz članak 20.

Ovim člankom propisuje se da svi udžbenici koji se danom stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze u postojećem Katalogu obaveznih udžbenika, kao i udžbenici koji su nakon zadnjeg otvaranja Kataloga obaveznih udžbenika prošli stručnu procjenu u skladu s odgovarajućom

zakonskom regulativom, postaju sastavni dio Kataloga odobrenih udžbenika. Ujedno, ovim člankom propisuje se i rok u kojem će ministar nadležan za obrazovanja donijeti pravilnike na temelju ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Ovim člankom propisuje se prestanak važenja Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10 i 55/11).

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se objava i stupanje na snagu ovoga Zakona.

Prilozi:

- Iskaz o procjeni učinaka propisa
- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU
O NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM
MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Svrha dokumenta	Izvjeshćivanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu
Datum dokumenta	kolovoz 2018.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće - o provedenom savjetovanju za Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu.
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Osnovano je Povjerenstvo za izradu Nacrtu prijedloga zakona o udžbenicima i obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu, koje se sastojalo od djelatnika Ministarstva znanosti i obrazovanja i predstavnika sljedećih institucija: Maticе hrvatskih sindikata, Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama, Hrvatske udruga poslodavaca, Hrvatske akademske i istraživačke mreže - CARNet, Sveučilišta u Zadru, Instituta Ruđer Bošković i Grupacije nakladnika školskih udžbenika.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da, na internetskim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja (https://mzo.hr/hr/javno-savjetovanje-o-nacrtu-prijedloga-zakona-o-udzbenicima-drugim-obrazovnim-materijalima-za) te na portalu eSavjetovanja (https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=8244). Savjetovanje je bilo otvoreno 30. kolovoza i trajalo je do 29. rujna 2018. godine, odnosno savjetovanje je ukupno trajalo 30 dana.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Imena predstavnika zainteresirane javnosti nalaze se u prilogu ovog obrasca.

<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</p> <p>Primjedbe koje su prihvaćene</p> <p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>Analiza dostavljenih primjedbi i prijedloga nalazi se u prilogu ovoga obrasca.</p>
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.</p>

Izvrješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o Nacrtu prijedloga Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu

Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
<p>Institut Ruđer Bošković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU</p>	<p>Odbijen Nema komentara.</p>
<p>linda grubišić belina NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU Tu treba postaviti pitanje: Komu zapravo treba udžbenik? Ako treba učenicima, onda udžbenik treba biti pisan učeniku razumljivim jezikom i biti mu oslonac u učenju. Učitelj je taj komu je udžbenik sluga, a ne gospodar. Ako učitelj vlada udžbenikom, onda će taj udžbenik učeniku biti oslonac. Budući da je vrijeme velikih i brzih promjena u školstvu, mislim da u ovom trenutku ne bi trebalo radikalno mijenjati koncepciju udžbenika kako bi učitelji ostali gospodarima udžbeniku. Ako učitelj ne vlada udžbenikom, nitko od toga neće imati koristi. Činjenica jest da je puno teže napisati smislen, sažet udžbenik, nego se raspisati u vezi s bilo čim. Međutim, ne mislim da bi satnica trebala diktirati broj stranica udžbenika.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Petar Marija Radelj NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU Nositelj izrade propisa prekršio je proceduru i kompromitirao mogući konačni proizvod, jer nije proveo ni omogućio savjetovanje o Iskazu o procjeni učinaka nacrtu zakona o udžbenicima, niti je priredio javno izlaganje materije toga iskaza. Time je na najgrublji mogući način prekršio članak 13. stavak 5. Zakona o procjeni učinaka propisa (Narodne novine, broj 44/17), koji određuje: „O Iskazu... prijedloga zakona provodi se savjetovanje u trajanju od najmanje 30 dana uz javno izlaganje materije koja je predmet savjetovanja.“ Riječ je o kogentnoj odredbi koja je pod zaštitom pravila koje je afirmirao Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci broj U-II-1118/2013 od 22. svibnja 2013. (Narodne novine, broj 63/13): „8. ... esencijalna načela na kojima se temelji demokratsko društvo u smislu članaka 1. i 3. Ustava – načela pluralizma, tolerancije i slobodoumlja – imaju i svoj proceduralni aspekt. Drugim riječima, demokracija u okviru koje se odvija društveni dijalog o pitanjima od općeg interesa jest ono što sam akt, kao ishod te procedure, može odrediti kao ustavnopravno prihvatljiv ili neprihvatljiv.“ Time što je na poveznici https://esavjetovanja.gov.hr/Documents/Download?documentId=8439 objavio „UPUP Zakon o udžbenicima 8.8.2018._1_2.docx“, u kojem je Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa, nositelj izrade propisa nije proveo internetsko savjetovanje o Iskazu procjene učinaka, jer je na https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?</p>	<p>Primljeno na znanje U skladu s člankom 13. stavku 5. Zakona o procjeni učinaka propisa (Narodne novine, broj 44/17) o iskazu i nacrtu prijedloga zakona provodi se savjetovanje u trajanju od najmanje 30 dana uz javno izlaganje materije koja je predmet savjetovanja. Ministarstvo znanosti i obrazovanja je dana 30. kolovoza 2018. godine na portalu e-Savjetovanja objavilo Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu i Obrazac iskaz za Zakon o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu te je time ispunilo zakonom propisanu obvezu o provedbi savjetovanja o iskazu, a što je razvidno na poveznici https://esavjetovanja.gov.hr/Documents/Download?documentId=8439. Navedeno savjetovanje trajalo je do 29. rujna 2018. godine odnosno 30 dana. S obzirom da je nesporno kako je predmetni Obrazac iskaza bio objavljen na portalu zajedno sa Nacrtom prijedloga zakona nije bilo zapreke da sve zainteresirane osobe, uz komentiranje Nacrta prijedloga zakona komentiraju i objavljeni Obrazac iskaza. Svoje mišljenje o tekstu zakona dala je i Agencija za tržišno natjecanje: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf</p>

entityId=8244 u html-formatu objavljen i za komentiranje ponuđen samo Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu, čime je prethodna faza, rasprave o iskazu, u cijelosti preskočena i tretirana nevažnom i nepotrebnom. Riječ je o ustrajnom, višegodišnjem obrascu ponašanja nositelja izrade propisa, koji je neprihvatljiv sa stajalište društvene uloge Ministarstva znanosti i obrazovanja, vladavine prava, transparentnosti i legalnosti i legitimnosti zakonodavnoga postupka. Rješenjem, klasa UP/I-008-01/13-01/00006, ur. broj 533-01-13-0002 od 6. rujna 2013. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odbacilo je zahtjev za pristup obrascu prijašnje procjene učinka propisa – izmjena Zakona o udžbenicima iz 2013., „jer tijelo javne vlasti ne posjeduje zatražene informacije“. Naime, obrazac procjene učinaka tada se nije ni sastavio ni raspravio. Sada se sastavio, ali nije raspravio. A to kako je sastavljen može se opisati samo kao neodrživo. Nositelj izrade propisa svojim prosljeđivanjem u savjetovanje o gotovom nacrtu novoga zakona u materiji udžbenika obezvrjeđuje članak 13. stavak 2. Zakona o procjeni učinaka propisa i svrhovitost savjetovanja o Iskazu o procjeni učinaka nacrta propisa. Naime, Iskazom se detaljno utvrđuju promjene koje se žele postići nacrtom prijedloga zakona, detaljno se analizira izravne učinke utvrđene u Prethodnoj procjeni (o kojoj također nije bilo javne rasprave!), detaljno se analizira izravne učinke pojedinačnih i mogućih alternativnih normativnih rješenja iz nacrta prijedloga zakona na gospodarstvo i poduzetništvo, zaštitu tržišnoga natjecanja, socijalne učinke, tržište rada, zaštitu okoliša, zaštitu ljudskih prava, utvrđuje vremenski okvir i osnovne kriterije za vrjednovanje nacrta prijedloga zakona te druga pitanja s tim u vezi. Riječ o zakonu koji je dvojen, društveno neusuglašen, u javnim politikama i odgojno-obrazovnoj struci, grafičkoj industriji i informatičkom sektoru neraspravljen i prijeporan u svakom pogledu, od činjenice da je neosnovano, nepotrebno i nesvrhovito njegova materija izdvojena iz Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi – udžbenicima treba biti posvećeno poglavlje u tom zakonu, a ne poseban zakon, jer se onda događa da godinama supostoji definicija nastavnoga plana i programa u jednom zakonu i definicija uputnika (kurikula) u drugom zakonu, prema kojem se takav provedbeni propis ne može donijeti. Ta dvojnost, aporija i dihotomija već je prešla u oprjeku, podvojenost između odredaba Zakona o odgoju i obrazovanju i državnih pedagoških standarda i onoga što se kani ovim normirati, a što se ne može pomiriti pravilima o tumačenju zakona, jer nije riječ o istom propisu, da bi vrijedilo načelo kasnije donesenoga zakona, ni o propisima različite pravne snage, da bi vrijedilo načelo višega, jer sve donosi Hrvatski sabor. U podlozi svih problema jest nekoordiniran rad u Ministarstvu znanosti i obrazovanja i njegovim ustrojbenim jedinicama. Sve dok se isključivo MZO bude bavio i normiranjem i provedbom zakona, i ne bude imao djelatatan nadzor u saborskom odboru, Nacionalnom vijeću za odgoj i obrazovanje i Gospodarsko-socijalnom vijeću i javnosti, stanje će biti besperspektivno. Prijeporno je, već od naslova akta, zašto se ne utvrdi krovni nazivnik, primjerice, učilo, koji bi obuhvaćao udžbenike i dodatke udžbeniku i dopunska nastavna sredstva. Apsolutno je neprihvatljivo da se već od naslova akta izostavlja odgoj, kao da učila nemaju i formativnu, odgojnu, a ne samo informativnu, učidbenu ili obrazovnu nakanu i svrhu. Zbog svega navedenoga o ponuđenom nacrtu propisa ne može se voditi valjana i suvisla rasprava, jer pitanja koja

su prethodila nisu raspravljena, a na način kako su opisana u Obrascu procjene učinaka propisa, kao „Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatska [sic!] ... dao je mišljenje kako nije potrebno dalje analizirati učinke na tržišno natjecanje“. Od kad je Ured za zakonodavstvo mjerodavan za procjenu tržišnoga natjecanja, kad je – između ostaloga – par excellence riječ o autorima, nakladnicima, tiskarima, trgovcima informatičkom opremom, podjeli tržišnoga udjela... Zahtijevam da se o zamišljenoj normativnoj aktivnosti otvori i provede javna rasprava o Iskazu procjene učinaka propisa i održi javno izlaganje njegove materije (fizički, a ne virtualno: okrugli stol, tribina ili konferencija) kao zakonskoj pretpostavci i prethodnom pitanju da se uopće pristupi savjetovanju o nacrtu prijedloga zakona. U Zagrebu, 29. rujna 2018.
Petar Marija Radelj

Vito Paoletić
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Slažem se da je dosadašnji Zakon rigidan jer on, koliko mi je poznato, ne dopušta naknadno uvrštavanje novijih udžbenika, što smatram veoma nepovoljnom odredbom. Veselim se prijedlogu novog Zakona za ovu materiju, za koji se nadam da će biti realniji i fleksibilniji.

Gianna Graziani
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Nadam se da će udžbenici za strane jezike biti izuzeti iz točke (2) u članku 3. Naime, u protivnom se nijedan od udžbenika koji su sada u uporabi više neće moći koristiti u nastavi. To bi bila velika šteta, jer su udžbenici odlični, ispitani i provjereni dugogodišnjim uspješnim korištenjem u Hrvatskoj i inozemstvu, a i u skladu su sa zahtjevima novoga kurikulumu. Također se ne slažem s točkom (3) u članku 10. U srednjim strukovnim školama ima više usmjerenja, često s velikim razlikama u predznanju i potrebama učenika. Ako svim razredima nametnemo isti udžbenik, dobit ćemo neku vrstu "uravnolovke" koja će odgovarati samo prosječnim učenicima. Napredniji će nužno morati zaostati, a oni s manjim predznanjem će se nepotrebno mučiti da se prilagode zahtjevima nastave, tekstovima i vježbama u udžbeniku koji je za njih pretežak. Mislim da bi nastavnicima trebalo omogućiti da smiju odabrati udžbenik koji odgovara njihovim potrebama u pojedinom razredu. Cilj je da svaki učenik u potpunosti razvije i ostvari svoje sposobnosti, zar ne? Pretpostavljam da je svrha ovoga članka mogućnost nasljeđivanja udžbenika. Međutim, to neće biti problem, jer će učenici i dalje moći naslijediti udžbenike od višega razreda - znači, 1.a od 2.a, 2.b od 3.b, 2.d od 3.d itd. Samo će predmetni nastavnik imati više posla, jer će morati izraditi više programa. Ali ako je predmetni nastavnik spreman uložiti više truda za dobrobit učenika, zašto mu to ne omogućiti?

Primljeno na znanje
Hvala na komentaru.

Djelomično prihvaćen

Uvažen je komentar vezan uz radni karakter udžbenika za strane jezike. Oni će moći biti radnog karaktera u svim razredima. Vezano uz različite smjerove u strukovnim školama, udžbenici će se birati tako da odgovaraju pojedinom smjeru.

Marijan Vinković

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI a) Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom Osim toga, sadašnji Zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima, dok isto u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima... Na temelju čega predlaže nacrt izvodi ocjenu da dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) nije potrebna svim učiteljima/nastavnicima?.
Obrazloženje:
Nije poznato tko je radio na Prijedlogu nacrt (radna skupina ili pojedinac), a bilo bi dobro, jer mi potpisujemo primjedbe koje dostavljamo na prijedlog nacrt zakona o udžbenicima. Točno je da svi nastavni predmeti nemaju iste potrebe za tiskanim nastavnim sredstvima i ne trebaju radnu bilježnicu i/ili zbirku zadataka u tiskanom obliku (npr. u nastavi tzv), ali većina nastavnih predmeta treba radnu bilježnicu i/ili zbirku zadataka. Oni nastavni predmeti koji ne trebaju radnu bilježnicu i/ili zbirku zadataka imaju druge potrebe. Primjer: za nastavu tehničke kulture potrebni su radni listovi s kompletom materijala za izvođenje vježbi i praktičnih radova. I ostali nastavni predmeti trebaju neko dopunsko nastavno sredstvo. Za ovakvu ocjenu stanja trebalo je, ako postoje opravdani razlozi navesti što za koji nastavni predmet treba ili ne treba kao dopunsko nastavno pa bi se onda stručnjaci i javnost mogli odrediti prema navedenoj ocjeni. Ako primjećujete, u obrazloženju uvijek uz pojam dopunsko nastavno sredstvo vezujem i nastavni predmet, a vi u ocjeni neutemeljeno tvrdite da dopunsko nastavno sredstvo u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima. S vašom krivom interpretacijom ću se složiti, zato što dopunsko nastavno sredstvo i nije potrebno učiteljima/nastavnicima već učenicima kao pomoć u ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih kurikulumom pojedinog nastavnog predmeta.

Primljeno na znanje

Nacrt zakona predviđa i dalje korištenje radnih bilježnica i zbirki zadataka u nastavi, a njihov oblik (tiskani ili elektronički) i vrstu moći će birati učitelji individualno.

Krešimir Erdelja

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Više od dvadeset godina radim u obrazovanju, volim svoj posao i stoga me silno ljuti što mi nadležno ministarstvo ovim prijedlogom zakona nastoji otežati rad, umjesto da mi ga olakša. Osvrnut ću se na dvije promjene koje ovaj prijedlog donosi. Njime se predviđa da bi svi nastavni materijali osim udžbenika (radne bilježnice, zbirke zadataka itd.) postali neobavezni tj. da bi o njihovom korištenju odlučivali nastavnici. Pretpostavljam da će većina nastavnika, u želji da izbjegnu potencijalni otpor roditelja, koristiti samo udžbenik. Hoće li to pridonijeti poboljšanju kvalitete nastave? Povrh navedenog, upitno je hoće li izdavači dodatne nastavne materijale uopće i nuditi jer je u prijedlogu zakona određena i maksimalna cijena dodatnih materijala, a prema priloženim formulama nije teško izračunati da bi radna bilježnica ili zbirka zadataka smjele koštati otprilike onoliko koliko koštaju prazne bilježnice. Prazne. Geometrijske, s kvadratićima ili crtama. Dakle, ovakvim prijedlogom zakona praktički se ukidaju svi nastavni materijali osim udžbenika. Moram priznati da nisam u stanju dokučiti kako se ukidanje nastavnih materijala uklapa u reformu školstva i volio bih čuti neko suvislo objašnjenje. Druga promjena koju donosi ovaj prijedlog zakona pripada rubrici 'vjerovali ili ne'. Naime, prijedlog zakona propisuje cijenu i masu udžbenika prema formulama čiji su parametri (primjerice, satnica predmeta) blago rečeno apsurdni. Mene, međutim, sablažnjuje već sama pomisao na to da država propisuje cijenu nekog proizvoda. Živimo li u Republici Hrvatskoj, članici EU, ili u Sjevernoj Koreji? Je li ovo samo početak? Hoće li država propisati i cijene benzina, kruha, romobila, slamnatih šešira, banana, zemlje za cvijeće, automobila...? I hoće li koristiti iste formule za izračun?

Primljeno na znanje

Zakon ne radi razliku između obaveznih i neobaveznih nastavnih sredstava, već samo udžbenika i drugih obrazovnih materijala. Dakle oni su ravnopravni i jednako vrijedni, a razlikuju se u načinu izbora i odobravanja, kako bi se omogućilo veću slobodu u izboru radnih materijala, ali vodeći računa o mogućnosti višegodišnjeg korištenja i nasljeđivanja. Najviša dopuštena cijena udžbenika i do sada je bila regulirana, a cijene pojedinačnih drugih obrazovnih materijala ne reguliraju se ovim zakonom.

Igor Stojaković

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Držim da su sporni veliki dijelovi članka 4. Odredba prema kojoj se cijene knjige izračunavaju na temelju satnice predstavlja podcjenjivanje predmeta s (pre)malim brojem sati. Veza između broja sati i cijene udžbenika uopće nije jasna. Znači li to da se od udžbenika za predmete s jednim satom tjedno očekuje da imaju najmanje sadržaja pa onda i najmanje stranica? (Predmeti s dva sata tjedno, shodno tome, malo više stranica itd.) To uopće ne mora biti slučaj: pojedini predmeti imaju manje sati, ali zbog prirode predmeta učenici više rade s tekstom ili sa slikovnim materijalom. Uz to, cijena knjige ne ovisi samo broju stranica nego i o brojnim drugim čimbenicima. Isti prigovor važi i za ulogu ukupne satnice u ovoj neobičnoj računskoj operaciji. Kao i za odnos satnice i težine udžbenika – ne bi li se težina udžbenika trebala regulirati na neki drugi način, na primjer korištenjem lakšeg papira? Prema članku 16, svi obrazovni materijali osim udžbenika trebali bi biti neobavezni, a njihova bi cijena prema stavku 7 ovoga članka trebala biti, koliko mogu procijeniti, prilično niska, tako da će cijena izrade istih vjerojatno nadmašiti njihovu prodajnu cijenu. Prema stavku 6. ovoga članka, o njihovu korištenju (ili nekorištenju) odlučivali bi učitelji, ali bi mogli odabrati samo one materijale koji su ušli u školski kurikulum za tekuću školsku godinu. O kurikulumu odlučuje školski odbor (na prijedlog učiteljskog vijeća). Lako je moguće da će mnogi učitelji u takvom sustavu odlučivanja ostati bez neobaveznih obrazovnih materijala za svoj predmet. Tako da nam se (možda) smiješi škola bez radnih bilježnica. Zvuči sjajno, ali nije sjajno; ne može se baš sve u reformi školstva svesti na informatizaciju, posebno imajući u vidu nedostatnu informatičku opremljenost mnogih škola. Udžbenici nisu dovoljni, drugi obrazovni materijali su potrebni, oni su bitan dio obrazovnog procesa. Bojim se da će nastava u školama bez njih biti znatno siromašnija i jednoličnija.

**UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU**

Prihvatanje ovakvog zakonskog uređenja, kakvo se pokušava implementirati predmetnim Prijedlogom Zakona, rezultiralo bi kršenjem osnovnih ustavnopravnih načela - načela zakonitosti (čl. 5. Ustava), jednakosti pred zakonom (čl. 14. Ustava), dužnosti osiguranja jednakog položaja na tržištu svim poduzetnicima (čl. 49. st. 2. Ustava) i nanijelo bi nenadoknadivu štetu svim nakladnicima u Republici Hrvatskoj s krajnjom posljedicom potpune ugroze cijele jedne gospodarske grane i nepovratnim gubitkom velikog broja radnih mjesta za ljude koji svih ovih godina rade na unaprjeđenju hrvatskog obrazovnog sustava u cjelini. Stoga, svojim prinosom savjetovanju nastojimo ukazati na odredbe Prijedloga Zakona koje su sadržajno protuustavne, a kako bi se konačni tekst Prijedloga Zakona uskladio s osnovnim načelima pravnog poretka s krajnjim ciljem izbjegavanja negativnih učinaka na poslovanje nakladnika i hrvatsko gospodarstvo u cjelini. II Prvenstveno je bitno ukazati da se u pogledu ustavne osnove za donošenje ovakvog Prijedloga Zakona pošlo od pogrešne premise da se Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj: 27/10), koji je stupio na snagu 2. ožujka 2010. godine, mijenjao i dopunjavao jer je utvrđeno da određena normativna

Primljeno na znanje

Zakon ne radi razliku između obaveznih i neobaveznih nastavnih sredstava, već samo udžbenika i drugih obrazovnih materijala. Dakle oni su ravnopravni i jednako vrijedni, a razlikuju se u načinu izbora i odobravanja, kako bi se omogućilo veću slobodu u izboru radnih materijala, ali vodeći računa o mogućnosti višegodišnjeg korištenja i nasljeđivanja. Drugi obrazovni materijali mogu biti tiskani i/ili elektronički.

Primljeno na znanje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dala je mišljenje vezano uz tekst zakona i utjecaj na tržište: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf> Kao i do sada Vlada Republike Hrvatske sufinancirat će nabavku udžbenika, a ulaganje u digitalnu transformaciju škola nije regulirano ovim zakonom već drugim strateškim projektima koji su financirani iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske i fondova Europske unije.

rješenja treba unaprijediti i to u dijelu definiranja rokova. Ovakav razlog za donošenje Prijedloga Zakona začuđuje, jer je 2013. godine tadašnji ministar Jovanović raspisao poziv za predaju novih udžbenika koji su trebali biti usklađeni s novim pravopisom koji u tom trenutku još nije bio objavljen. Iako se poziv temeljio na rokovima predviđenim Zakonom do pomicanja rokova je došlo zbog gubitka spora s Udrugom nakladnika na Ustavnom sudu. Rokovi su samo za tu godinu definirani Vladinom uredbom. Dakle, nije bilo izmjene i dopune Zakona u tom dijelu. Pored činjenice da je kao jedan od razloga za donošenje cjelokupnog Prijedloga Zakona, koji u odnosu na dosadašnje zakonsko uređenje radikalno mijenja postupak uvrštavanja, odobravanja i izbora udžbenika, a na štetu nakladnika, uzeta naprijed navedena premisa, u Prijedlogu Zakona se potencira i činjenica da je trenutno važećim Zakonom propisana procedura odobravanja i odabira udžbenika koja je dugotrajna te ne omogućava brzu primjenu novih kvalitetnih udžbenika i obrazovnih materijala. Možemo se složiti da je dugotrajna procedura bitan problem, no za rješenje tog problema je dovoljna izmjena odredbi važećeg Zakona kojima se uređuje to pitanje, no nepotrebno je zbog toga donošenje Prijedloga Zakona. Nadalje, uistinu je nejasno zbog čega se kao razlog za donošenje Prijedloga Zakona potencira teza da sadašnji Zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima, dok isto u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima. Ovakva konstatacija nije točna jer, dopunska nastavna sredstva imaju svoj kataloški broj i biraju se neovisno o udžbeniku. Iskustvo pak pokazuje da učitelji ipak u pravilu biraju udžbenički komplet što dokazuje da dopunska nastavna sredstva smatraju potrebnim i vrijednim materijalom za poučavanje. Tvrdnja da dopunsko nastavno sredstvo nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima je paušalna i potencijalno izrazito štetna za hrvatski obrazovni sustav. Odobravanje udžbenika i dopuskog nastavnog sredstva na isti način i pred istim povjerenstvom je neophodno kako bi se utvrdila pokrivenost svih odgojno-obrazovnih ishoda predmeta kao i ishoda međupredmetnih tema. Izdvajanje dopunskih nastavnih sredstava i odobravanje na drugačiji način znatno će otežati poučavanje i učenje jer materijali neće biti usklađeni. Upitno je kako i koliko se na opisani način mogu ostvariti ciljevi i načela odgoja i obrazovanja propisani Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18), primjerice sustavan način poučavanja učenika kao cilj ili autonomija planiranja i organizacije te slobodi pedagoškog i metodičkog rada kao načelo odgoja i obrazovanja. U razlozima za donošenje Prijedloga Zakona istaknuto je da će se istim pridonijeti jasnijem i kvalitetnijem uređenju načina odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji prati stvarne potrebe školskog sustava. Međutim, i uz detaljno iščitavanje Prijedloga Zakona uistinu je nejasno kojim točno člancima će se postići ovaj cilj? Gdje su definirane „stvarne potrebe školskog sustava“? Kada se u Prijedlogu Zakona govori o potrebi uređenja pitanja vezanih uz promjene udžbenika koje su predviđene kurikularnom reformom osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se olakšala školska torba te omogućila digitalna transformacija, ostaje nejasno gdje se u Strategiji spominje da je lakša školska torba navedena kao cilj cjelovite kurikularne reforma. Naprotiv, u 5. cilju: proširiti i unaprijediti primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije u učenju i

obrazovanju stoji: Promišljenim postupcima poticanja i vrednovanja razvoja e-sadržaja i pomagala mora se otkloniti opravdanu bojazan da će zanemarivanjem didaktičkih spoznaja sadašnji i budući nuđeni e-sadržaji i pomagala, koji se već natječu ili će se natjecati za javno financiranje, rezultirati njihovom hiperprodukcijom i problematičnom kvalitetom. III U pogledu posljedica koje će donošenjem Prijedloga Zakona proisteći navodi se da će se istim dati mogućnost ministru da otvara Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava svake godine za pojedine razrede i/ili programe što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama. Međutim, taj razlog za donošenje Prijedloga Zakona je opet potpuno nejasan jer važeći Zakon u u članku 24. stavku 1. određuje: Kada su zbog izmjena nacionalnog, odnosno predmetnog kurikuluma, izmjena udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo se, uz suglasnost Ministarstva, mogu izmijeniti i/ili dopuniti i prije isteka roka iz članka 23. stavka 4. ovog Zakona. Dakle, ovaj se članak može dopuniti i tom odredbom. Osim toga, u razlozima za donošenje Prijedloga Zakona navodi se da bi se istim osigurala mogućnost nasljeđivanja tiskanih udžbenika, koji nisu radnog karaktera. No, ovo nije nikakva novost jer je tako još od 2010. kada je zakonom definirano da udžbenici traju najmanje četiri godine. Ta je mjera samo olakšala nasljeđivanje, ali udžbenici se nasljeđuju u većoj ili manjoj mjeri od kada postoje. Iako se nikada nakladnici niti autori nisu pobunili protiv ove odredbe važno je istaknuti da zakon na ovaj način krši odredbe zakona o autorskim i izdavačkim pravima te omogućava višestruko korištenje autorskog djela ne regulirajući naplatu autorskih i izdavačkih prava. Ideja Prijedloga Zakona da bi postojao izuzetak u odnosu na nasljeđivanje udžbenika za pojedine predmete u razrednoj nastavi osnovne škole gdje je to neophodno zbog razvoja vještina kod učenika jer se radni udžbenici ne mogu nasljeđivati, sasvim sigurno će učitelje razredne i predmetne nastave staviti u potpuno neravnopravan položaj iz potpuno nejasnih razloga. Zakonsko određenje je li udžbenik radnog ili neradnog karaktera trebala bi se bazirati na karakteru predmeta i zahtjevima kurikuluma, a ne na dobi učenika. Pogrešno je što u javnoj raspravi nisu dostupni i nacrti podzakonskih akata kako bi se vidjelo na koje se udžbenike odnosi ova odredba, zbog čega se Prijedlog Zakona ne može ispitati pa isti nije podoban niti za javnu raspravu, a kamoli za proceduru u Saboru. IV U odnosu na predloženu proceduru odobravanja i odabira koja bi se po Prijedlogu Zakona obavljala u istoj godini unutar 6 mjeseci i to od siječnja do lipnja, a novi naslovi u upotrebi bi bili već od rujna, ostaje dojam da se nije vodilo računa o realnim rokovima potrebnim za za tisak i distribuciju udžbenika, pa je u tom smislu potrebno prilagoditi datume kako bi se osiguralo da učenici udžbenike dobiju na vrijeme, a što je pak postignuto trenutnim zakonskim uređenjem. Da razlozi za donošenje Prijedloga Zakona u konačnici praktički i ne postoje, razvidno je i iz činjenice da su učitelji/nastavnici i do sada mogli koristiti različite izvore znanja, a važeći Zakon je jedino definirao da ne smiju od učenika tražiti da kupe neodobrene materijale. U tom smislu netočno je da bi se Prijedlogom Zakona omogućilo da se besplatna dopunska i pomoćna nastavna sredstva više neće morati formalno odobravati, već će o njihovom korištenju odlučivati škola, odnosno učitelji/nastavnici jer su to mogli

činiti i do sada. V Prijedlogom Zakona je potencirano da se potiče digitalna transformacija i ujedno olakšava školska torba te je predložena formula kojom se izračunava najveća dopuštena masa tiskanog udžbenika te da je osim mase regulirana i najveća dopuštena cijena udžbenika. Međutim, Prijedlogom Zakona istaknuto je da bi se radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja, elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika mogao izmijeniti bez procedure propisane tim Prijedlogom Zakona po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine. Ovim zakonskim uređenjem koje se Prijedlogom Zakona propagira u neravnopravan položaj se stavljaju nakladnici tiskanih materijala u odnosu na nakladnike digitalnih sadržaja, a ostaje nejasno i zašto se spomenute formule odnose samo na osnovnu školu. Člankom 49. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010. - pročišćeni tekst i 5/2014. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske – dalje: Ustav) propisano je sljedeće: „Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu. Zabranjena je zlouporaba monopolskog položaja određenog zakonom. Država potiče gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana i brine se za gospodarski razvitak svih svojih krajeva.“ Člankom 50. stavak 2. Ustava propisano je sljedeće: „Poduzetnička se sloboda i vlasnička prava mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi.“ Ideja koju Prijedlog Zakona propagira neskriveno stavlja nakladnike digitalnih medija u povoljniji položaj jer se Prijedlogom Zakona za te nakladnike faktički osigurava dodatni izvor zarade jer i sami Prijedlog Zakona unaprijed predviđa nabavku digitalnih udžbenika svake godine, a ujedno se nakladnicima digitalnih udžbenika omogućava brža procedura nabavljanja udžbenika, što im posljedično smanjuje troškove i direktno omogućava povlašteni položaj na tržištu. Dakle, Prijedlog Zakona u svojoj suštini direktno narušava poduzetničku i tržišnu slobodu, zbog čega isti nije sukladan odredbama članka 49. i 50. Ustava. U pogledu definiranja potrebnih sredstava za provođenje Prijedloga Zakona, ukazano je da nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske te da će financijski učinci podzakonskih akata koji će se donositi temeljem ovog zakona bit u okviru limita ukupnih rashoda za razdjel Ministarstva znanosti i obrazovanja, koji Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje. Međutim, postavlja se pitanje kako je to moguće kad se planiraju kupiti tableti za sve učenike? Nadalje, ako se planira digitalna transformacija škola to znači i dodatno znatno opremanje i edukaciju učitelja, što sasvim sigurno predstavlja i dodatne troškove, pa ostaje dojam da će u jednom trenutku, kada bi ovakav Prijedlog Zakona opstao, doći do organizacijskih problema i poremećaja u sustavu obrazovanja, što će u konačnici najveću štetu ostaviti na učenicima.

Nevenka Blazevic

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU**

U potpunosti se slažem s prethodnim komentarima i vjerujem da će MZOS udžbenike stranih jezika kao iznimku uvrstiti u stavak 3). Ako to ne učini naše škole ostat će bez udžbenika stranih jezika, jer takvi kakve propisuje čl. 3 na tržištu ne postoje, a ne vjerujem da će ih itko izdati. Kao dugogodišnja profesorica metodike nastave njemačkoga jezika i autorica velikog broja srednjoškolskih i sveučilišnih udžbenika ne znam kako bi trebao izgledati udžbenik stranog jezika koji ne bi sadržavao vježbe neophodne za ostvarivanje planiranih ishoda učenja. Da bih to saznala trebala bih potražiti neke stare udžbenike iz 19. i prve polovine 20. stoljeća.

Prihvaćen

U tekst zakona je uvrštena odredba koja kaže da se u nastavi stranih jezika u svim razredima mogu koristiti radni udžbenici.

Ružica Ambruš-Kiš

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

U vrijeme uvođenja promjena u obrazovni sustav za očekivati je da se razvojni i proaktivni pristup Nacionalnoga kurikulumu odgovarajuće odražava i na normativne akte koji ga uređuju. Radi hvalevrijedna nastojanja da smanji težinu učeničke torbe, novi prijedlog Zakona o udžbenicima i obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu u čl. 4 donosi formulu koja ograničava opseg i cijenu udžbenika sukladno satnici predmeta. Ovakav rigidni pristup zatekao je sve zainteresirane subjekte: i učitelje i autore i nakladnike, a vjerujem i roditelje. Začudno je kako se nitko nije umjesto tako ograničavajućeg pristupa, dosjetio jednostavnijeg i prirodnijeg rješenja po kojemu učenik ne bi svaki dan nosio u torbi sve stranice svih udžbenika, radnih bilježnica i drugih obrazovnih materijala, već samo dio koji se odnosi na određeno razdoblje: npr. do Božića, do Uskrsa i kraja nastavne godine. Time bi se težina torbe smanjila za trećinu, tim važnije jer se sada u njoj treba nalaziti i ne baš lagani tablet! Ovakav pristup ide u prilog i tematski koncipiranoj nastavi te bi bilo dovoljno omogućiti da se pojedine tematske cjeline udžbenika odvojeno uvezuju. Ograničavajući kriterij opsega i cijena udžbenika posebno se porazno odražava na predmete s najmanjom satnicom. Prigodom uvođenja Vjeronauka kao izbornoga predmeta u naš obrazovni sustav, ministrica Ljilja Vokić je bez ikakve stručne rasprave i zakonske procedure, smanjila na 1 sat tjedno nastavni plan redovite nastave Likovne i Glazbene kulture, bez odgovarajućih intervencija u obim nastavnoga programa. Od tada je prisutna neravnoteža između nastavnoga plana i programa predmeta Glazbena kultura, koji sukladno specifičnosti umjetničkoga područja ima specifične zahtjeve i na području kognitivne percepcije, kao i kreativnog izraza te razvoju vještina i umijeća djeteta što zahtijeva pomno metodički osmišljeni pristup u načinu prezentacije udžbeničke građe. U današnjem trenutku obrazovna politika prijedlogom Zakona o udžbenicima i obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu, umjesto da ispravi naslijeđenu nepravdu nju trostruko uvećava time što temeljem satnice predmeta predlaže izračun opsega i cijene udžbenika. Satnica Glazbene kulture je 1 sat tjedno od 1. do 8. razreda te bi isti opseg i cijena udžbenika bila u izrazitom nesrazmjeru sa zahtjevima kurikulumu predmeta. Ovo se posebice odnosi na treći i četvrti obrazovni ciklus, kada je naglasak je na domenama Upoznavanje glazbene umjetnosti i suodnosu Glazbene umjetnosti u društvenom kontekstu - povijesnom i geografskom, što opsegom i načinom prezentacije zahtijeva fenomenološki pristup obradi udžbeničke građe i bitno veći opseg nego npr. u 1. obrazovnom ciklusu. Na kraju, istaknula bih koliko je važno da danas, kada je napokon naglasak na odgoju vrijednosti učenika (među kojima je i poduzetnost) odašiljemo nedopustivu poruku učenicima, ali i društvu u cjelini stavom da udžbenik namijenjen cjelogodišnjem korištenju ima dvostruko manju cijenu od jednokratne ulaznice!

Primljeno na znanje

Zahvaljujemo na komentaru. U nacrt zakona uvrštena je odredba da oprema za odgojne predmete, među kojima je i glazbena kultura, ne ulazi u iznos koji se predviđa za druge obrazovne materijale. Kod odgojnih predmeta naglasak je ne opremi - u glazbenoj kulturi to su glazbeni nosači zvuka, u likovnoj kulturi likovne mape, a u tehničkoj kulturi radni materijal. Takvi materijali nisu udžbenik, a imaju veliku primjenu u nastavi, stoga ovim modelom potičemo veću ponudu u ovom segmentu, a učiteljima veću mogućnost odabira i slobodu u kreiranju sadržaja i pristupa u ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda.

Irena Lasić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Gledam na novi zakon iz nekoliko različitih perspektiva: kao profesor njemačkoga jezika, kao roditelj trojice sinova (od kojih su dvojica u osnovnoj školi), kao nekadašnji učenik, ali također i kao suautor udžbenika. Ono što me najviše uznemiruje u ovom prijedlogu zakona jest ukidanje radnih bilježnica i zbirki zadataka kao dopunskih nastavnih sredstava. Ovi se naslovi prema novom prijedlogu zakona svrstavaju u neobavezne „druge obrazovne materijale“ (uz ispite znanja, priručnike itd.) koje će nakon odobrenja AZOO-a škole birati iz „virtualnog repozitorija“, ali prema posebnim pravilima. Naime, ova neobavezna sredstva u slobodnoj prodaji smiju koštati do 20 % cijene udžbenika. Dakle, radne bilježnice i zbirke zadataka bi otprilike trebale koštati kao prazne bilježnice... Zvuči doista apsurdno. Osim toga, korištenje neobaveznih sredstava ovisi o volji roditelja, a ne izboru učitelja. To znači da će neki učenici imati priliku a neki neće imati priliku dodatno uvježbati gradivo koje se obrađuje. Također to znači da će mnogi profesori, čiji učenici nemaju radne bilježnice, morati kopirati vrlo mnogo dodatnih nastavnih materijala, jer im sami udžbenici (bez radnih bilježnica i zbirki zadataka) ne omogućuju uvježbavanje, te će tako koristiti vrlo mnogo papira i štetiti okolišu. Osim toga, postupkom individualnim kopiranja dodatnih nastavnih materijala krše se autorska prava, budući da na svakoj radnoj bilježnici, zbirki zadataka i udžbeniku jasno piše da je zabranjeno neovlašteno kopiranje materijala. Ovim prijedlogom zakona se praktički ukidaju drugi dijelovi udžbeničkog kompleta osim udžbenika jer vjerujem da ih je nemoguće proizvesti po tako niskoj cijeni i u nakladi koja će biti bitno manja jer ovisi o izboru roditelja, a ne učitelja. Kao autor pak moram napomenuti da autori svoj rad naplaćuju kroz postotak cijene naslova, a ovaj prijedlog zakona o udžbenicima taj autorski rad obezvrjeđuje. Osim toga, ovaj prijedlog zakona ostavlja mogućnost i da udžbenici nisu obvezni za izbor i korištenje (razlika između postojećeg Zakona i Nacrta Prijedloga) „kako bi se omogućila veća autonomija nastavnika“. Razmišljam koji će cirkus i „čušpajz“ nastati kada svatko bude radio kako hoće, naravno neki s najboljom namjerom i po savjesti, a neki vrlo loše, ali samo zato jer im je to i omogućeno. Dr.sc. Irena Lasić, prof. njemačkoga jezika u V. gimnaziji, Zagreb, majka trojice sinova i suautorica udžbeničke serije Zweite.Sprache@Deutsch.de 1-4, kao i Deutsch ist Klasse 1, u izdanju Školske knjige, predviđene i odobrene za rad u srednjim školama

Primljeno na znanje

Nacrč Zakona ne predviđa ukidanje radnih bilježnica. Također se ne određuje cijena drugih obrazovnih materijala. U nacrtu Zakona ne postoji podjela na obvezne i neobvezne materijale, već na udžbenike i druge obrazovne materijale, koji nisu manje važni, već se biraju na drugačiji (slobodniji) način od udžbenika.

<p>Leon Zakanji NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU Tehnička kultura i likovna kultura specifični su predmeti u kojima je za rad s učenicima potrebno i dopunskoj nastavno sredstvo - kutija s radnim materijalima odnosno likovna mapa. Takvo nastavno sredstvo je u nastavi prisutno zadnjih 12 godina. Prema ovom prijedlogu zakona više u obvezne materijale više ne spada kutija i to bi značilo da svaki od nas učitelja treba tražiti posebno dopuštenje roditelja za kupovinu tog nastavnog sredstva. Smatramo to lošim i nazadnim te ponižavajućim za učitelje. Prije javne rasprave govorilo se o tome da će učiteljima dopustiti korištenje različitih novih nastavnih sredstava koja im prema starom zakonu nisu bila dopuštena. Na žalost, ovaj prijedlog "rasterećuje" nas osnovnog i najbitnijeg za uspješnu i smislenu nastavu tehničke kulture - materijala i pribora za rad. Devedesetih godina smanjena je satnica predmeta, opustošeni su kabineti za tehničku kulturu (oprema je najčešće nestala), a sada se ovaj minimum koji imamo za rad želi ukinuti. Na koji način je MZO odnosno predlagatelj Zakona zamislio da se odvija nastava tehničke kulture bez pribora i materijala? Tražimo da se ovakav prijedlog izmijeni odnosno da se uzme u obzir važnost predmeta tehnička kultura za cjelokupni razvoj i budućnost ove zemlje. uz suglasnost ŽSV tehničke kulture OBŽ voditelji aktiva Sanja Vidović i Leon Zakanji</p>	<p>Prihvaćen U nacrt je unesena odredba da oprema za odgojne predmete, među kojima su i likovna i tehnička kultura, ne ulazi u preporučeni iznos za druge obrazovne materijale. Vjerujemo da će se na ovaj način ponuda opreme i materijala za tehničku kulturu povećati, a time i kvaliteta nastave.</p>
<p>Tamara Valčić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU Trenutno u tehničkoj kulturi osim udžbenika koristimo kutije s radnim bilježnicama i radnim materijalima za učenike. Takvo nastavno sredstvo je u nastavi prisutno od 2006. i uvođenja novog programa tehničke kulture. Zahvaljujući učiteljima koji takav način rada provode (praktičan rad umjesto predavanja o povijesti tehnike) i ovakvom nastavnom sredstvu koje je omogućilo da i u najlošije opremljenim školama učenici ostvare ishode naš predmet je imao smisla unatoč nepravedno maloj satnici od 35 sati godišnje. Prema ovom prijedlogu zakona udžbenik za predmet tehnička kultura bio bi sveden na skriptu za koju je jedino bitno da ima malu masu, a materijale za rad bi učitelji valjda trebali sakupljati uokolo ili dodatno tjedno opterećivati roditelje ako im to i dopuste. Smatram izuzetno lošim ovakav prijedlog zakona koji narušava ono što se u proteklih desetak godina postavilo kao dobar standard i preduvjet za održavanje kvalitetne nastave tehničke kulture. Napominjem da u ovom trenutku sva djeca u jednom razredu imaju istu radnu bilježnicu s uputama za rad, isti pribor za tehničko crtanje, iste materijale za izradu malih vježbi, isti pribor za izvođenje elementarnih pokusa itd. Ukidanjem odnosno brisanjem "kutije" s popisa obveznih odnosno dopunskih nastavnih sredstava vratit ćemo se 20 godina unatrag. U isto vrijeme zemlje u okruženju (Slovenija, Mađarska, Srbija), kao i većina vodećih europskih zemalja imaju predviđene radne materijale za područje Tehnika i tehnologija jer su prepoznale važnost takvih sadržaja za obrazovanje učenika. Tamara Valčić, voditeljica županijskog stručnog vijeća tehničke kulture Zadarske županije</p>	<p>Primljeno na znanje U nacrt je unesena odredba da oprema za odgojne predmete, među kojima je i tehnička kultura, ne ulazi u preporučeni iznos za druge obrazovne materijale. Vjerujemo da će se na ovaj način ponuda opreme i materijala za tehničku kulturu povećati, a time i kvaliteta nastave.</p>

<p>Antonio Vrbatović NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU</p> <p>Nakon dvadesetak godina rada u obrazovnom sustavu, od osnovnoškolske do sveučilišne razine, iz pozicije suautora nekoliko udžbenika i roditelja troje djece, ne mogu se načuditi prijedlozima iz ovog Zakona. Besmisleno je da država određuje cijenu nekog proizvoda. Još je besmislenija formula po kojoj bi se ta cijena određivala. Nevjerojatan je prijedlog o određivanju težine udžbenika sukladno satnici predmeta! Što je sa sadržajem? Izbacivanje drugih obrazovnih materijala iz kataloga je iznenađujuća. Svatko tko je radio u školi, pa čak i kraće vrijeme, itekako je svjestan višestruke vrijednosti i važnosti dodatnih obrazovnih materijala. Uz sve dužno poštovanje prema roditeljima, koji svakako trebaju biti partner u kreiranju obrazovne paradigme, držim da nisu kompetentni odlučivati o odabiru dodatnih obrazovnih materijala i eventualnom sukreiranju istih. Možda bi roditelji malih pacijenata na pedijatriji trebali odlučivati o tipu, vrsti i cijeni dijagnostičkih aparata na odjelima hrvatskih bolnica?!</p>	<p>Primljeno na znanje Najviša dopuštena cijena udžbenika i do sada je bila regulirana, a kvaliteta udžbenika kao i do sada propisuje se pravilnikom koji se donosi nakon zakona - tzv. udžbeničkim standardom.</p>
<p>Igor Baldassi NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU</p> <p>Poštovani, određivanje dopuštene mase udžbenika jest slično određivanju cijene mozga po dekagramu. Nije to zagrebačka zelena tržnica da prodaja knjiga i drugih materijala ide na kilograme poput voća ili povrća. Što udžbenik bude kvalitetnije tiskan s više jasnih grafičkih materijala biti će zanimljiviji učenicima, a i oni će radije učiti iz kvalitetno tiskanog primjerka nego što bi učili iz materijala tiskanih na papiru bliskom novinskom papiru (a taj bi bio najlakši). Mnoge škole nemaju sredstva osigurana za fotokopirni papir od strane osnivača (npr. županije) tako da nastavnicima često preostaju jedino radne bilježnice i zbirke zadataka za ponavljanje nastavnog sadržaja. I zadnje - bilo bi suludo ukloniti geografski atlas iz nastavnog procesa, bilo u osnovnoj bilo u srednjoj školi. Hvala</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

Tamara Kisovar-Ivanda

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Na temelju dugogodišnjeg staža sveučilišnog nastavnika Metodike nastave prirode i društva, a prije toga i dugogodišnjeg školskog učitelja, smatram se dužnom upozoriti na štetne posljedice činjenice da se radne bilježnice prema novom prijedlogu zakona svrstavaju u neobavezne „druge obrazovne materijale“ (uz ispite znanja, priručnike itd.), osobito u nastavi primarnog obrazovanja. Osnovna svrha uporabe radnih bilježnica u nastavi je sustavno i kontinuirano uvježbavanje novih nastavnih sadržaja, kako bi učeničke kompetencije bile usmjerene prema primjeni znanja u različitim životnim situacijama. U ovom je segmentu osnaživanja učeničkih kompetencija opravdana i korisna uporaba digitalnih materijala, ali kao dopune tiskanih materijala s kojima je kompatibilna. Pravilnom uporabom digitalnih materijala osnažuju se učeničke digitalne kompetencije, a sama nastava čini dinamičnijom i kvalitetnijom. Pretjeranom uporabom digitalnih materijala zanemaruje se razvoj grafomotorike učenika početnih razreda osnovne škole te snižava, u našim školama ionako sve niža, razina pismenosti i kulture čitanja s istodobnim smanjenjem direktnih socijalnih interakcija u nastavnom procesu. Živimo u društvu gemifikacije u različitim područjima života pa tako i didaktičke igre (u svim oblicima-digitalnim i svim ostalim) smatramo korisnim u motivacijskom i spoznajnom smislu. One ipak ne mogu postati smisao i glavna okosnica učenja i nastave. Psihologijska istraživanja, od Piageta do onih novijih (Desmond, Gabrieli, Wagner, Ginier i Glover, Diamond, Anderson, Northam, Jacobs i Catropp, Roeberts i Kauer itd.), ukazuju na bitnu povezanost između razvoja grafomotorike i kognitivnih sposobnosti učenika mlađe školske dobi. Kvalitetna radna bilježnica prirode i društva uz poticanje razvoja grafomotorike, potiče i razvoj viših razina znanja, osnove prirodoslovne pismenosti samostalnim učeničkim klasifikacijama u tablicama, učeničkim izradama histograma, piktograma, Vennovih dijagrama i sl. Vjerujem da cilj „Škole za život“ nije metodičko (a time i spoznajno) osiromašivanje nastave i tjeranje nastavnika da se umjesto metodičkim pitanjima bave tehničkim pitanjima printanja ogromne količine nesustavno koncipiranih nastavnih listića. A da ne spominjemo cijenu tog printanja, pogotovo ako mnoge od tih kopija (zbog prirode nekih nastavnih sadržaja), trebaju biti u boji. Zbog svega navedenoga smatram da bi svrstavanje radnih bilježnica u „druge obrazovne materijale“ bitno umanjilo kvalitetu nastave i smanjilo izgled za kvalitetno ostvarenje planiranih odgojno-obrazovnih ishoda kao i zadovoljstvo učenika i učitelja reformskim nastojanjima.

Primljeno na znanje

Nacrt Zakona ne predviđa podjelu obrazovnih materijala na obvezne i neobvezne, već udžbenike i druge obrazovne materijale. I udžbenik i drugi obrazovni materijali imaju svoju važnost nastavnom procesu i mogu se (i trebaju) koristiti.

Ana Marija Kovačević

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Reforma je potrebna – s tom činjenicom se svi slažemo. Predmet TEHNIČKA KULTURA je krenuo sa reformom puno ranije, tako da već 12 godina naši učenici (u cijeloj Lijepoj našoj), ravnopravno bez obzira na mogućnosti i senzibilitet naših osnivača u opremanju škola, razvijaju svoje vještine i spoznaje o svijetu oslušujući potrebe tržišta rada. Sve to uz pomoć radnih kutija koje su NUŽNE u stvaranju osjećaja konkretnog rada i radnog procesa. Usmjeravamo ih u tehnička i strukovna zanimanja koja su neophodna za razvitak zdravog društva. Stavljanjem kutije radnih materijala iz predmeta tehnička kultura van OBVEZNIH nastavnih sredstava smatram jako lošim korakom za odgojno obrazovni sustav. Za mene kao učitelja i roditelja reforma bi bila da se od 1. razreda uvedu praktični radovi. Kutija sa radnim materijalom ne opterećuje svojom masom, jer je učenici ostavljaju u školi. I za kraj stara dobra izreka: „Rad je stvorio čovjeka.“ I još uvijek ga stvara. Ana Marija Kovačević, učiteljica tehničke kulture (radim u dvije škole u istoj županiji - jedna 65 km, a druga 16 km udaljene - isti osnivač različita opremljenost)

Primljeno na znanje

U nacrt je unesena odredba da oprema za odgojne predmete, među kojima je i tehnička kultura, ne ulazi u preporučeni iznos za druge obrazovne materijale. Vjerujemo da će se na ovaj način ponuda opreme i materijala za tehničku kulturu povećati, a time i kvaliteta nastave.

**Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU**

- Zakon definira da će se Pravilnikom utvrditi koji udžbenici mogu iznimno biti radnog karaktera. U oblikovanju udžbenika od iznimne važnosti je znati oblikuje li se udžbenik kao radni ili neradni materijal. Nadalje, postoje predmeti i razredi u kojima je neophodno osigurati radne udžbenike, kao što je razredna nastava od 1. do 4. razreda i udžbenici za učenje jezika. - Radni je udžbenik preduvjet uspješno osmišljene korelacije sadržaja, njegove integracije, zanimljivog oblikovanja sadržaja, dinamičnosti procesa učenja i spoznavanja, a sve učeničke „intervencije“ u udžbenik pokazuju učeniku da i on može biti sukreator materijala za učenje pa ga i na taj način uči učiti. Primjeri: - udžbenici su prvi susret sa standardnim hrvatskim jezikom – u pisanom i govorenim modalitetu - važno je omogućiti učenje koje se utemeljuje na povezanosti vida, sluha i motorike; svi pisani i crtani zadatci integriraju te vještine, učenici trebaju pisati, prepisivati i dopunjavati kako bi se uskladio vid i motorika, tj. oko i ruka – to omogućuju samo radni udžbenici - ovladavanje jezikom zahtijeva izloženost vizualnom uporištu u udžbeniku, ali ne smije biti vremenskih odstupanja u percepciji vizualnog uporišta i rješavanja zadataka kojima je to uporište u podlozi (djeca moraju pisati slovo u udžbeniku u kojem se nalazi vizualno uporište) - početno opismenjavanje (od 1. do 4. razreda) temelji se na razumijevanju teksta, a to znači da učenik pojedine podatke može podvući ili obilježiti u jeziku ili ih direktno riješiti u matematici ili prirodi i društvu - objedinjavanje podataka i odgovore mora moći pronaći i zabilježiti neposredno uz metodički predložak - odmicanje od teksta i metodičkog instrumentarija nije uputno jer učenik sve podatke zadržava u kratkotrajnoj radnoj memoriji, a odmičući se od sadržaja učenja (metodičkog predloška), gubi koncentraciju i informacijsku vrijednost teksta - primjer: ako učenik odgovara na pitanja o tekstu, u bilježnicu neće valjda prepisivati pitanja; u tom slučaju pitanja ostaju na jednom mjestu, a odgovori na drugom – gubi se cjelovitost sadržaja; a prepisivanje pitanja nema smisla... - ako su neradni udžbenici, gubi se mogućnost

Primljeno na znanje

Pravilnikom će se pripisati iznimke u kojim će slučajevima tiskani udžbenik moći biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom.

postavljanja raznih tipova pitanja. - rješavanje zadataka je najčešća djelatnost učenika u nastavi matematike; tim se postupkom ostvaruje suvremena nastava matematike koja načelno pretpostavlja drugačiju spoznajnu djelatnost učenika od tradicionalne; stoga rješavanje zadataka mora biti omogućeno u udžbeniku kojim se učenik koristi; pogubno bi bilo u matematici prepisivati zadatak u bilježnicu i zatim ga rješavati - težište se postavlja na razvijanje umijeća samostalnog i stvaralačkog proučavanja matematike od strane učenika, te stvaranje preduvjeta za uspješnu primjenu stečenih matematičkih znanja i umijeća; - učenik podatak pročitano zadatka zadržava u kratkotrajnoj memoriji i bitno je da mu se odmah pokraj zadatka nudi prostor u kojem će isti riješiti; u protivnom gubi se cjelovitost sadržaja, učenik je izložen nepotrebnoj mehaničkoj funkciji prepisivanja, te se nastavni proces dodatno usporava i postaje nezanimljiv učenicima; - zadatci postaju važno sredstvo pri oblikovanju sustava osnovnih matematičkih znanja, umijeća i navika i doprinose razvoju njihovih matematičkih sposobnosti i stvaralačkog mišljenja, a veći dio tih funkcija gubi se ili ne ostvaruje u potpunosti ako učenik nema mogućnost riješiti problem, zadatak odmah u udžbeniku, ako nema mogućnost skiciranja, kombiniranja, procjenjivanja odmah uz zadani problem ili zadatak - udžbenici prirode i društva uvijek nude učeniku spoznavanje o svijetu koji ga okružuje te zaključivanje temeljem različitih kompetencija, od kojih je prva promatranje (fotografije/ilustracije ili neposredne stvarnosti); mogućnost koju pruža radni udžbenik u koji učenik odmah može intervenirati primjerice u ilustraciju (docrtavanje, uočavanje drukčijeg/slično/istog/različito, precrtavanje, dopisivanje, dodavanje, odabiranje...) nemjerljiv je u razvoju ukupnosti kompetencija i vještina Sve navedeno moglo bi se dokazivati i na primjerima u predmetnoj nastavi. Svjesni želje da se omogući nasljeđivanje udžbenika reći ćemo da bi ti argumenti poslužili zaštiti radnih bilježnica kao obveznog dopunskog nastavnog sredstva. U trenutku kad se Republika Hrvatska nalazi u eksperimentalnoj fazi uvođenja novih kurikuluma držimo neodgovornim i potencijalno opasnim učitelje ostaviti bez mogućnosti da se koriste kvalitetnim radnim materijalima.

Nedeljko Majcenović

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Pri obradi prve nastavne teme u 5. razredu upitam učenike što je potrebno za izradu tehničke tvorevine. Na prvom mjestu navode da je potreban materijal, a zatim alati i ostalo. Dakle i djeca znaju (prije nego što uče na nastavi) što je potrebno. Predlagatelji zakona ne znaju? Materijal ima svoju cijenu. Nastavna sredstva potrebna su za održavanje nastave. Za nastavu Tehničke kulture potrebna su materijalna (fizička) nastavna sredstva. Poznata je činjenica da jedna slika govori više nego tisuću riječi. Isti omjer može se postaviti i za stvarni, materijalni predmet u odnosu na sliku. Slika je (barem) tisuću puta manje vrijedna od stvarnosti. A u postojećim radnim materijalima (kutijama) sadržani su stvarni materijali. Upotrebu stvarnih materijala objasniti ću primjerom pri obradi dijela jedne nastavne teme u 5. razredu: zupčasti mehanizam. U radnim materijalima sadržana su tri zupčanika i podloga na koju ih učenik montira. Znači učenik ih vidi, opipa i montira. Pokreće i upravlja mehanizmom. Sam ispravlja pogreške ako je pogriješio. Okreće pojedini zupčanik i promatra što se događa s preostala dva. I nakon sata, pod odmorom,

Djelomično prihvaćen

U nacrt je unesena odredba da oprema za odgojne predmete, među kojima je i tehnička kultura, ne ulazi u preporučeni iznos za druge obrazovne materijale. Vjerujemo da će se na ovaj način ponuda opreme i materijala za tehničku kulturu povećati, a time i kvaliteta nastave.

promatra svoj uradak. Uradak odnosi kući... Neka predlagatelj zakona opiše kako digitalizacijom omogućiti takva iskustva. Digitalizacijom se to ne može postići. Također ne možemo jesti digitalnu hranu. Živimo u materijalnom svijetu. U argumentiranju nužnosti provođenja praktičnog rada u nastavi, mogao bih se pozvati na mnoge stručnjake čija predavanja sam slušao na fakultetu i na stručnim seminarima i iz čijih knjiga sam učio. Za moje obrazovanje (uz moj skromni doprinos) i za obrazovanje mojih profesora i mentora utrošena su velika društvena materijalna sredstva, dakle sredstva poreznih obveznika. Bespotrebno? Predlagatelj zakona smatra da bespotrebno. Friedrich Schiller, veliki njemački književnik rekao je da su protiv glupana i bogovi nemoćni. Kad bi glupani bili štetni samo za sebe, a ne i za druge, mogli bismo ih ostaviti bogovima. Međutim onemogućavanje pristupa životu u realnom, fizičkom svijetu napad je na fizički opstanak. To je genocidna prijetnja našem društvu. Onemogućavanjem pristupa fizičkim nastavnim sredstvima (radni materijali iz predmeta Tehnička kultura) je onemogućavanje pristupa realnom svijetu. Škola za život? Kako će sadašnji učenik montirati namještaj? Jer u trgovinama nema montiranog namještaja - sve je u dijelovima koje treba sastaviti. Kako će sadašnji učenik popraviti stolnu svjetiljku ako u školi nije naučio kako se spajaju električni vodovi? U školi zasad nauče nešto za život. Toliko o članku 16. predloženog. Članak 4. je poseban biser iz dubina sjevernokorejskih mora. Određivanje cijene! Nismo li se opredijelili za tržišno gospodarstvo? Formula za maksimalizaciju cijene ima nevjerojatne sličnosti s razdjelnicima topline. Pa eto, ovakvim razdjeljivanjem sramotno niska satnica predmeta Tehnička kultura odrazit će se i na taj način da izdavači neće izrađivati udžbenike za predmet Tehnička kultura (a pogotovo neće izrađivati neobavezne "druge obrazovne materijale" koji su tema članka.16). Dakle, ovim prijedlogom zakona, izvršit će se udar na naše najmlađe. Školovanje bez udžbenika, bez mogućnosti uvježbavanja, bez mogućnosti stvaralačkog izražavanja. Prije školovanja djeca uče kod kuće. Kad bi i kod kuće učili po zamislima predlagatelja zakona, niti jedno dijete ne bi prohodalo. Roditelji bi paradirali pred djecom i govorili lijevu nogu pred desnu, desnu pred lijevu... A djeca bi puzala oko njih i ne bi hodala. Jer treba im (nastavno) pomagalo - ruka roditelja. Bez tog pomagala ne može se prohodati. Škola s učiteljima koji paradiraju bez pomagala je besmislena. Iako se radi o nejakoj djeci, predlagatelj zakona uskraćuje pružanje ruke. Učitelj TK Nedeljko Majcenović

Institut za cjeloživotno učenje
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

DINKA JURČIĆ: Muke s preobiljem Preobilje informacija ima svoju dobru stranu: neurolozi tvrde da internetom omogućena laka dostupnost informacija izaziva ovisnost – samo još jedan klik miša do neke još važnije, još zanimljivije informacije, još nekog otkrića, popunjavanje još jedne rupe u znanju... Dopamin skače do neba! Nažalost, preobilje informacija, vele neurolozi, ima i svoju lošu stranu: postajemo površniji. Brzina kojom gutamo informacije ne ostavlja vremena za promišljanje, uživljanje, empatiju. Nasjedamo neprovjerenim informacijama, lažnim vijestima, demagogiji... Iz šume informacija nesvjesno odabiremo one s kojima rezoniramo i umjesto da o njima kritički razmišljamo – vjerujemo. I umjesto da dijalogom bistrimo i oštremo, monolozima branimo svoje vjerovanje na isti način odabranim informacijama koje smo prikupili kao dokaze... Nemamo vremena usustavljavati informacije, praviti velike sinteze. Skloniji smo se prikloniti nekoj koja nam zvuči uvjerljivo. Zamislite učitelja nekog od STEM predmeta koji svojim učenicima kaže „Ja vjerujem da je Zemlja ravna ploča (ili "Ja ne vjerujem u evoluciju"). Objasnit ću vam zašto ne vjerujem. U udžbeniku, međutim, imate drukčiju teoriju. Kad čujete moje argumente, proučite i one iz udžbenika da možemo debatirati!“ - ja bih pljeskala takvom učitelju i obožavala bih njegove satove. Ali to ne znači da bi svi bili jednako oduševljeni: neke bi vjerojatno nerviralo gubljenje vremena i energije na debatiranje, radije bi samo zapamtili ono što je za ocjenu. Sad dolazimo do vrlo zanimljive hipotetičke situacije: STEM učitelj koji vjeruje da je Zemlja ravna ploča i ne vjeruje u evoluciju... i kaže da mu ne treba udžbenik jer je cijeli internet njegov resurs. Pronalazi na internetu preobilje materijala kojima može potkrijepiti svoje vjerovanje. A učenici nemaju udžbenik koji filtrira informacije prema nekim propisanim standardima i usustavljuje ih. Učitelj ima pravo vjerovati da je Zemlja ravna ploča i da je evolucija glupost. Ali učenik isto tako ima pravo znati dokazati da je Zemlja kugla i objasniti razvoj vrsta evolucijom. Htjedoh reći: internet je preobilje. Adrenalinska avantura. Svatko na internetu pronalazi upravo ono što traži i previđa upravo ono što ne želi vidjeti. Udžbenik je drugo: provjerena, probrana, pojašnjena i organizirana informacija. Što je količina informacija na internetu veća, veća će biti i važnost udžbenika.

Institut za cjeloživotno učenje
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Ovakav prijedlog Zakona u suprotnosti je s DRŽAVNIM PEDAGOŠKIM STANDARDOM OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA koji udžbenik definira kao temeljno odgojno-obrazovno školsko i nastavno sredstvo koje sadrži sustav znanja iz određenoga nastavnog predmeta i koje je pedagoško-psihološki i didaktičko-metodički primjereno zakonitostima učenja i poučavanja u školi i izlaže gradivo utvrđeno nastavnim planom i programom.

Primljeno na znanje

Zahvaljujemo na komentaru. Ovim zakonom određuje se procedura odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji će se i dalje koristiti u nastavi, kako oni tiskani tako i elektronički.

Primljeno na znanje

Kurikularnom reformom naglasak će biti na usklađenost s predmetnim kurikulumima, a ne više nastavnim planom i programom. Pedagoško-psihološki i didaktičko-metodički zahtjevi koje udžbenik mora zadovoljiti bit će definirani pravilnikom.

<p>Nedeljko Begović NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU MOLIM KILO UDŽBENIKA ZA PETI RAZRED OŠ Svojevremeno jedan je saborski zastupnik replicirao oporbi koja je tvrdila da nam prijeti "odljev mozgova" čuvenom izjavom "Mozak vani ništa ne vrijedi! Kilo mozga je dvije marke". Dvadesetak godina kasnije MZO želi ozakoniti dopuštenje uporabe udžbenika u školama prema njihovoj masi. Napravili ste nevjerojatan gaf. Uvjet za korištenje udžbenika u školama ne određuje masa, nego kvaliteta njihova sadržaja. Uklonite ovu besmislicu jer sramotite i sebe i cijelu državu. Nigdje u svijetu ne postoji kriterij masa udžbenika kao uvjet za njegovu uporabu u školama! Postoje prihvatljivi načini za smanjenje težine školskih torbi.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Ranka Buturić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU Zanima me da li je negdje u svijetu propisana težina udžbenika? koliko grama smiju težiti pojedini udžbenici? Radne bilježnice i radni materijali neophodni su za izvođenje pojedinih nastavnih sadržaja. Ovo što se predlaže postoji samo u našoj ZEMLJI ZNANJA!!!</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Vladimir Resnik NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU 1. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom ...Osim toga, sadašnji Zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima dok istou tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima. Na kojem se istraživanju temelji ova tvrdnja? Zakonom je potrebno urediti postupak odobravanja, uvrštavanja u katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Zakonom je potrebno urediti i pitanja vezana uz promjene udžbenika koje su predviđene kurikulumom reformom osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se olakšala školska torba te omogućila digitalna transformacija. Nepotrebno. Težina školske torbe ne ovisi isključivo o udžbenicima nego i o vrsti torbe, pernice i ostalih dodatnih stavari koje učenik u torbi nosi. Ovim Zakona potiče se digitalna transformacija (Problematično je jer se nameće pitanje štetnosti korištenja digitalnih materijala u preranoj dobi.) i ujedno olakšava školska torba (nepotrebno) te je predložena formula kojom se izračunava najveća dopuštena masa tiskanog udžbenika (Kada govorimo o količini učeničkoga materijala, nisu samo udžbenici u pitanju. Što je s pernicama, papučama, tenisicama, težinom same torbe, ormarićima za udžbenike u školama, rasporedom sati...?). Osim mase regulira se i najveća dopuštena cijena udžbenika. Tiskani udžbenici su u pravilu namijenjeni višegodišnjem korištenju, a mogu imati elektronički dodatak koji može biti do 20% cijene udžbenika (Otvoraju se dva problema, od kojih je jedan i pitanje slobodnog tržišta: (1) digitalni dodaci skuplji su o tiskanih, (2) u slobodnom tržištu ne može se određivati cijena.). Radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine. Članak 3. Komentar vezan uz cijeli članak 3: Svaki</p>	<p>Primljeno na znanje Komentari primljeni na znanje. Mnoge stvari istaknute su kod određenih članaka gdje su detaljnije adresirane. No ukratko, ovaj zakon se bavi normiranjem udžbenika, koji su, slažemo se, samo je da dio školske torbe. Za razliku od postojećeg normativnog rješenja drugi obrazovni materijali moći će se birati individualno svake godine. Isto vrijedi i za radne udžbenike. U zakon je ugrađena odredba koja omogućuje korištenje radnih udžbenika u nastavi stranih jezika u svim razredima. Odabir udžbenika u školama vrši se na način da se omogućuje nasljeđivanje i višegodišnje korištenje udžbenika.</p>

predmetni kurikulum ima svoje specifičnosti i ovakva stroga i općenita ograničenja ne osiguravaju potrebne autorske slobode koje su nužne za izradu kvalitetnih obrazovnih materijala. (1) Udžbenik je obrazovni materijal koj služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom za pojedini razred i predmet. Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. (2) Udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički, a oblikovan je na način da tiskani oblik ne zahtijeva upisivanje rješenja ili odgovora na pitanja te je predviđen višegodišnjem korištenju. Iznimno, radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine. (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u prvom i drugom razredu osnovne škole i to samo za predmete utvrđene Pravilnikom. Točka 3 je problematična. A postavlja se pitanje i udžbenika za strane jezike. I oni mogu biti radni udžbenici: upravo kao takvi trenutno su odobreni za provođenje eksperimenta. Zakon je općenito iznimno ograničen prema radnim materijalima u tiskanom obliku. Zakon mora osigurati minimalnu primjenu radnih materijala u tiskanom obliku kako bi se pojedine vještine koje se usvajaju isključivo ovim putem i dalje nesmetano razvijale. Najveća dopuštena cijena i masa udžbenika

Članak 4. Formula za cijenu i težinu udžbenika nije prihvatljiva jer zadani parametri uopće nisu relevantni prilikom proizvodnje udžbenika za određeni predmet. Svaki predmet ima određene zahtjeve prilikom izrade, opremanja i dizajna udžbenika (npr. udžbenici iz geografije, fizike ili kemije mogu biti zahtjevniji, skuplji u izradi nego udžbenik iz matematike koja ima veću satnicu). Udžbenici su tijekom svih godina imali više nego pristupačne cijene. Zahtjevi transformacije u digitalne sadržaje i praćenje suvremenih trendova u obrazovanju iziskuju poprilična ulaganja i investiranja svakog nakladnika, a država bi trebala omogućiti zakonski okvir za stabilno poslovanje, sankcioniranje kopiranih udžbenika i krađu intelektualnog vlasništva. Rad stručnog povjerenstva

Članak 8. S obzirom na to da većinu članova povjerenstva čine učitelji i nastavnici praktičari, a novi kurikulum ide prema tome da oni mogu sami kreirati svoj sat i odabirati sadržaje prema kojima će izvoditi nastavu u skladu s vlastitim vremenskim rasporedom, stručno povjerenstvo čini se apsolutno suvišno i nepotrebno. Svaki nastavnik i učitelj (ako može biti i član povjerenstva) samom činjenicom da radi u nastavi i provodi obrazovne procese dovoljno je stručan da odabere ili ne odabere udžbenik koji prati ili ne prati ishode za pojedini razred. Članak 10. (1) U školi mogu biti u uporabi samo udžbenici koji se nalaze u Katalogu. (2) Odabir udžbenika za uporabu u školi provodi se u godini u kojoj se mijenja Katalog i to samo za one predmete i razrede za koje je odobren novi udžbenik i uvršten u Katalog. (3) Odluku o korištenju udžbenika u višim razredima osnovnih i svim razredima srednjih školadonose stručni aktivni predmetana razini škole. U svim razrednim odjelima viših razreda osnovne i svim razredima srednje škole za jedan nastavni predmet u uporabi može biti samo jedan udžbenik. Nejasno! Jedan udžbenik ili jedan nakladnik? Može li aktiv nekog predmeta odlučiti da se primjerice u 5. i 6. razredu rabi

određeni udžbenik određenog nakladnika, a u 7. razredu udžbenik nekog drugog nakladnika? U najavi ovog zakona napominje se da je dosadašnji zakon rigidan, dok ovim člankom dobivamo još rigidniji zakon. Novi kurikulum temelji se na kreativnosti i individualnosti svakog učitelja i nastavnika, a ovim člankom to se pobija. Svaki učitelj, nastavnik, profesor mora imati pravo samostalno odabrati po kojem će udžbeniku raditi. Sufinanciranje udžbenika

Članak 14. (1) Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima, za svaku školsku godinu odlučiti o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Vlada RH trebala bi svake godine za svakog učenika osigurati besplatne udžbenike, odnosno razraditi model sličan onome kakav ima Grad Zagreb kako bi izjednačila sve učenike u RH jer je evidentno da velik broj lokalnih samouprava ne može financirati nabavu udžbenika ili to čini isključivo u predizbornim godinama.

Nevenka Pokos

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Temeljem dugogodišnjeg (25 godina) rada u školi, na radnom mjestu ili nastavnika Geografije ili učitelja Geografije smatram da su u učenju i poučavanju Geografije nužni kako udžbenik tako i radna bilježnica te geografski atlas. Prema predmetnom kurikulumu Geografije svrha učenja i poučavanja Geografije je usvajanje geografskih znanja i vještina, a jedna od temeljnih vještina Geografije je kartografska pismenost. Budući je u konceptima Predmetnog kurikulumu Geografije naglasak je na prostoru (prostorni identitet, prostorna organizacija i procesi, održivost i prostorni obuhvat), u ostvarivanju odgojno - obrazovnih ishoda Geografije naglasak je na razvijanju geografskih vještina, od kojih je od izuzetne važnosti kartografska pismenost, razvidno je, da geografski atlas mora postati dio temeljnog udžbeničkog kompleta kao i radna bilježnica. Radne bilježnice sadrže različite tipove zadataka koje učenicima pomažu u usvajanju geografskih znanja i vještina te daju povratnu informaciju kako učenicima tako i učiteljima o razini usvojenosti istih. Kartografska znanja i vještine usvojena tijekom osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja povećavaju osobne kapacitete te postaju temeljne vrijednosti u svakodnevnom životu i cjeloživotnom učenju.

Primljeno na znanje

Geografski atlas i radne bilježnice i dalje se mogu birati iz virtualnog repozitorija i koristiti u nastavi.

Matilda Bulić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Koriste li se udžbenici u školama Finske, Japana, Singapura, Šangaja i Kanade čiji učenici postižu vrhunske rezultate na PISA istraživanjima? Finski učitelji zahvaljujući tome što imaju autonomiju u poučavanju, iz bogate ponude različitih obrazovnih materijala odabiru udžbenike i radne bilježnice i rabe ih kao osnovno nastavno sredstvo. U Japanu, Singapuru i Šangaju udžbenici su neophodni u ovladavanju vještina pisanja i čitanja, a u svim provincijama Kanade koriste se slični udžbenici, unatoč različitostima u obrazovnim sustavima. Hrvatska obrazovna tradicija upućuje na to da je udžbenik s radnom bilježnicom/zbirkom zadataka cjeloviti komplet koji učenika uči učiti. Stoga udžbenik i radna bilježnica/zbirka zadataka predstavljaju didaktički oblikovanu cjelinu koja je usklađena s procesima učenja specifičnima za pojedinu dob učenika. Ono što je zajedničko nastavnoj praksi u Finskoj, Japanu, Singapuru, Šangaju i Kanadi jest da se znatan dio vremena u nastavi posvećuje tome da svi učenici razumiju ono što uče, automatiziraju vještine čitanja, pisanja, računanja što su preduvjeti za razvijanje složenijih razina mišljenja. U kontekstu hrvatske obrazovne prakse radna bilježnica/zbirka zadataka je neizostavna karika u učenju jer s pomoću zadataka, pitanja i vježbi učeniku omogućuje da razumije ono što uči, učitelju otkriva učeničke miskoncepcije koje otežavaju razumijevanje, pridonosi automatiziranju određenih vještina, razvija divergentno mišljenje, uvodi učenike u kritičko razmišljanje. Ispunjeni sadržaj tiskane radne bilježnice/zbirke zadataka učitelju je jedna od „kontrolnih točaka“ u kompleksnom procesu vrednovanja učenikovog razvoja. Radne bilježnice/zbirke zadataka koje su obvezni sastavni dio tiskanog udžbenika učinkovitije su i djelotvornije za uporabu od bilo kojeg dodatnog drugog obrazovnog materijala jer su ciljano oblikovane tako da sa sadržajem udžbenika zaokružuju procese učenja.

Ivan Vavra

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U ocjeni normativnog stanja u području udžbenika predlagatelj navodi da glede važećeg Zakona po udžbenicima za osnovnu i srednju školu (na snazi od 2010.) „uočeni su problemi s rigidnim Katalogom odobrenih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava“, a ta se rigidnost, procjenjuje predlagatelj, očitovala u tome što Katalog „nije dozvoljavao [sic!] uvrštavanje udžbenika za nove programe ili udžbenika za deficitarne programe koji su se pojavljivali nakon zatvaranja Kataloga“. Ta je tvrdnja neistinita. Katalog se trebao inovirati, „u pravilu“(!), svake četvrte godine, a to u pravilu ne ide u prilog tumačenju o rigidnosti Kataloga, budući da postojeći Zakon implicira, pa i izričito kaže (čl. 24.), da se – iznimno – Katalog može češće inovirati (što bi značilo, u krajnjem slučaju, svake godine) ako za to ima valjanih razloga (novi programi, nedostajući udžbenici za deficitarna zanimanja, inovativni udžbenici...). Druga je tvrdnja predlagatelja da je postojeća procedura odobravanja i odabira udžbenika „dugotrajna te ne omogućava brzu primjenu novih

Primljeno na znanje

U spomenutoj Finskoj na razini države ne odobravaju se udžbenici niti bilo kakvi drugi obrazovni materijali. Mi smo po uzoru na nama bliske države (Sloveniju, Austriju i Njemačku) krenuli prema tome liberalizirajući druge obrazovne materijale uz kontrolu udžbenika. Uvažavajući tradiciju, ali i osluškivanjem modernih trendova predložili smo koncept koji nudi balans.

Primljeno na znanje

Komentari primljeni na znanje. Prema sadašnjem zakonu Katalog se otvarao "za sve ili ništa". Zbog potreba za prilagođenim, deficitarnim i specijaliziranim strukovnim udžbenicima, ali i izmjenama kurikuluma, ne samo u osnovnim školama i gimnazijama, već i u strukovnim školama, mogućnost otvaranja kataloga na ovaj način iznimno je važno. Drugi obrazovni materijali se ne ukidaju niti degradiraju, već se njihov oblik i vrsta slobodno može birati. Ovakva praksa već postoji u susjednim zemljama i nije rezultirala nestankom radnih materijala.

kvalitetnih udžbenika i obrazovnih materijala". Dobro, sadašnja procedura možda i jest dugotrajna, no s tim u vezi predlagatelj je mogao predložiti izmjene postojećeg Zakona. Ovdje pak ne kaže koliko će se procedura odobravanja skratiti te čime će se i kako omogućiti ta brza (ili brža) primjena novih udžbenika. U trećoj ocjeni stanja predlagatelj navodi da su dosad, uz udžbenike, zajedno odobravana i dopunska nastavna sredstva (radne bilježnice i/ili zbirke zadataka) što, tobože, „nije potrebno svim učiteljima”. Uz tako argumentiran razlog logično je pitati tko je to i kada sve učitelje anketirao, te je li broj učitelja koji se ne služe tiskanim dopunskim nastavnim sredstvima dostatan razlog da se dijelovi udžbeničkih kompleta ubuduće drukčije tretiraju. Predlagatelj tvrdi (ili samo priželjkuje) da donošenjem novog zakona „pridonijet će se jasnijem i kvalitetnijem uređenju načina odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji prati stvarne potrebe školskog sustava”. Dakle, način odobravanja bit će u službi stvarnih potreba. Koje su i kakve stvarne potrebe predlagatelj ne smatra potrebnim makar naznačiti, kako bi u raspravi bilo jasnije što je posrijedi i koji su ciljevi promjena. Ta nedefiniranost ključnoga razloga nedopustiva je u pravnim tekstovima i otvara široko polje neizvjesnosti svakome tko želi naslutiti što bi ona imala značiti. Stoga se puko pozivanje na stvarne potrebe školskog sustava ne može ozbiljno shvatiti. Je li pak moguće ozbiljno shvatiti i razumjeti predlagateljevo nizanje i obrazlaganje posljedica koje će proisteći donošenjem novoga zakona? Kaže se da će ministru/ministrici biti omogućeno da „otvara Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava svake godine za pojedine razrede i/ili programe što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama”. I ovdje predlagatelj griješi: (1) ne će postojati katalog tog naziva, (2) ne daje se niti jedan argument o lakšoj prilagodbi (kako?) stvarnoj potrebi (kojoj?). Onaj pak tko katalog bude „otvarao” (ministar/ministrica) prethodno će – pretpostavimo – prosuditi (možda bolje: presuditi) koje su i kakve stvarne potrebe. Predlagatelj, nadalje, otkriva toplu vodu kad kaže da će se osigurati mogućnost „nasljeđivanja tiskanih udžbenika, koji nisu radnoga karaktera”. Sasvim je to suvišno budući da praksa nasljeđivanja dosad nije bila zapriječena. S druge strane, zar predlagatelj nije svjestan da bi se zagovaranje nasljeđivanja moglo problematizirati i osporavati iz aspekta autorskih i nakladničkih prava? Što će, posljedično, skratiti i pojednostaviti proceduru odobravanja i odabira udžbenika? Predlagateljevo je rješenje u izbjegavanju „koraka” individualnog odabira učitelja/nastavnika. Štoviše, tobože u ime „autonomije i kreativnosti učitelja i nastavnika” kaže se da ne će ni postojati „obveza izbora i korištenja udžbenika”. Otvara li se tom najavom mogućnost nastave, učenja i poučavanja bez udžbenika, valja provjeriti u tekstu normi Nacrta, posebice u odredbi koja definira udžbenik. Da za provedbu novoga zakona „nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu”, olako je izrečena predlagateljeva ocjena, posebice ima li se na umu da se Nacrtom „potiče digitalna transformacija”, proces što bi uključivao i opremanje škola (računala/laptopi/tableti), i dodatno osposobljavanje učitelja/nastavnika, i izradu DOS-ova... Bez valjanih analitičkih podloga i stručno razrađenih ciljeva nove zakonske regulative, predlagatelj Nacrta prijedloga Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu ne daje vjerodostojnu ocjenu

stanja te loše i nedostatno obrazlaže jamstva da će se novim zakonom bolje urediti pitanja odobravanja, odabira i uporabe udžbenika u školama.

**Udruga autora udžbenika
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I
OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM
TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

Primjedbe na Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima Na sjednici održanoj 20. rujna 2018. Skupština Udruge autora udžbenika usvojila je sljedeće primjedbe na Nacrt prijedloga zakona o udžbenicima u osnovnoj i srednjoj školu te ih upućuje Ministarstvo znanosti i obrazovanja u okviru e-savjetovanja s javnošću, za koje je Ministarstvo uputilo javni poziv. ČLANAK 3 Stavak (1) Prvu rečenicu preformulirati ovako: Udžbenik je stručno autorsko djelo koje služi kao cjelovit izvor... Drugu rečenicu preformulirati ovako: Sadržaj i struktura udžbenika moraju omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija na način da se pomoću njega mogu ostvariti sve glavne etape odgojno-obrazovnog procesa, a posebno usvajanje novih znanja i vještina, vježbanje i vrednovanje usvojenosti odgojno – obrazovnih ishoda. Na kraju dodati sljedeću rečenicu: Pojam udžbenik obuhvaća osnovnu odgojno-obrazovnu građu za stjecanje kompetencija te, ovisno o nastavnom predmetu, vježbenicu, radnu bilježnicu, zbirku zadataka, atlas i druga pomoćna didaktička sredstva na način kako ih propiše i definira pedagoški standard. Obrazloženje: Budući da mladi naraštaji pomoću udžbenika stječu neka bitna znanja potrebna za život, taj nastavni izvor mora biti visoko kvalitetan i znanstveno neupitan stručni uradak, koji proizlazi iz znanstvenih spoznaja i praktičnih iskustava, a na što zakon treba obvezati formulacijom da je udžbenik stručno autorsko djelo. To bi obvezalo izdavače da za autore udžbenika angažiraju potvrđene stručnjake, što ovaj Nacrt prijedloga zakona nigdje ne predviđa pa po sadašnjem tekstu autor udžbenika može biti bilo tko, bez obzira na struku i stručni ugled, a to otvara mogućnost banalizacije i trivijalizacije pisanja udžbenika kao središnjeg školskog nastavnog sredstva. U Nacrtu se inače autori udžbenika nigdje ne spominju, osim na jedinom mjestu koje određuje objavljivanje podataka o udžbeniku u katalogu (članak 9), iz čega proizlazi da je državnoj upravi svejedno kakvi autori stoje iza udžbenika kao važnih sredstava školovanja, a koji se financiraju javnim novcem i/li novcem roditelja te predstavljaju javno dobro. Stavak (2) Iz druge rečenice izbaciti dio: ...bez procedure propisane ovim zakonom ... Obrazloženje: Navedeno izuzeće dijela udžbenika od procedure odobravanja otvara vrata škole i nestručnim, znanstveno neverificiranim i odgojno neprihvatljivim sadržajima svake vrste što u školi kao javnoj ustanovi nije dopustivo jer može izazvati nesagledive posljedice samovolje i stručne sporove. ČLANAK 4 Stavak (1) Stavak treba preformulirati na način da zakon ne određuje točnu cijenu udžbenika, nego samo najvišu cijenu koju odobrava ministar, jer će predloženi način određivanja cijene izazvati znatne komplikacije u određivanju cijene, prodaji i distribuciji udžbenika. Cijena treba biti naznačena na udžbeniku. Stavak (4) Određivanje mase udžbenika samo pomoću predložene formule matematički je formalizam koji će ugroziti funkcioniranje udžbenika s manjom predmetnom satnicom. Bolje je tu materiju regulirati udžbeničkim standardom za svaki predmet i u

Primljeno na znanje

Zahvaljujemo na komentarima. Odgovori na komentare nalaze se ispod komentara koji su stavljani na pojedine članke.

dogovoru sa stručnjacima. ČLANAK 6 Stavak (4) U stavku staviti sljedeću prvu alineju koja obvezuje izdavača: - sažeti prikaz autorske koncepcije udžbenika s naznakama specifičnosti i izvornosti sadržajno-metodičkih uporišta na kojima se udžbenik temelji u pristupu razvoju učeničkih kompetencija
Obrazloženje: Ovaj prikaz sadrži sadržajno-metodičku ideju udžbenika, a iz njega se može uočiti teorijska i praktična orijentacija te stručne posebnosti svakog udžbenika u odnosu na druge usporedne udžbenike raznih izdavača (ako ih ima). Služi povjerenstvu za odobravanje udžbenika kao pokazatelj kompetencija autora u oblikovanju udžbenika u odnosu na kurikulum te znanstvene osnove na kojoj je udžbenik utemeljen. Treća alineja stavka (4) potrebna je, ali pogreške trebaju biti bolje obrazložene i sankcionirane i u članku 18. ČLANAK 7 Stavak (1) Na kraju teksta dodati: ...a koja se sastoje od najmanje tri člana iz područja znanosti, metodike i prakse nastavnog predmeta iz kojega je udžbenik. Obrazloženje: Budući da povjerenstvo odlučuje o prihvaćanju ili odbacivanju udžbenika, mora za to biti stručno kompetentno, a ključne kompetencije za procjenu udžbenika mogu imati samo znanstvenici iz znanosti predmeta iz kojeg je udžbenik, metodičari koji poznaju teoriju i praksu organizacije nastave predmeta i praktičari iz škole koji mogu mjerodavno procijeniti primjenjivost udžbenika u školskoj praksi. To je nužno unijeti u zakon kao obvezu koje se pri imenovanju povjerenstva mora držati ministar jer u tome ne bi smio arbitrirati kao što omogućuje stavak (5). Stavak (5) Stavak bi trebao glasiti: Sastav stručnih povjerenstava iz stavka (1), njihov način rada i postupak propisuje ministar pravilnikom. Sastav stručnih povjerenstava tajan je do objavljivanja udžbenika, kada dokumentacija o radu povjerenstava postaje dostupna javnosti. Obrazloženje: Rad i ovlasti povjerenstava trebaju biti regulirani pravilnikom kako bi se odluke donosile s nužnim stručnim argumentima i kako bi se izbjegla subjektivnost u procjeni autorske koncepcije i izvedbe udžbenika. Nakon objavljivanja udžbenika prosudba povjerenstva treba biti dostupna javnosti, posebno autorima i izdavačima, radi uvida u postupak, kriterije i argumente na temelju kojih su donijete odluke. ČLANAK 9 Stavak (2) U okviru stavka (2) ili kao poseban stavak treba uključiti: Isti podatci objavljuju se i u impresumu udžbenika s tim da se u impresumu objavljuju i imena barem dvaju recenzenata udžbenika koje je izabrao izdavač. Obrazloženje: U Nacrtu se nigdje ne predviđa stručno recenziranje udžbenika, što je nužnost pri objavljivanju svakog autorskog i stručnog rada od javnog značenja. Ovdje, ili negdje drugdje u Nacrtu, treba obvezati izdavača na angažiranje najmanje dva kompetentna stručna recenzenta udžbenika, kao filter kvalitete prije odobravanja udžbenika u Ministarstvu. ČLANAK 10 Stavak (3) i (4) Stavak (3) i (4) trebali bi zajedno glasiti: Odluku o korištenju udžbenika donose učitelji pojedinačno u dogovoru s roditeljima, na temelju Kataloga udžbenika i uvida u stručne značajke udžbenika te o svome izboru mrežnim putem izvješćuju Ministarstvo. Škola može odlučiti da se za pojedine predmete u istim razredima rabi samo jedan udžbenik, ako se za taj udžbenik opredijelilo više od polovice učitelja toga predmeta /razreda, odnosno ako tako odluči učiteljsko vijeće u slučaju kad za udžbenik nema većine opredijeljenih učitelja. Obrazloženje: Individualni izbor udžbenika pravo je učitelja koje je u okolnostima uvođenja kurikula nužan standard, budući da se cijela zamisao kurikula temelji na slobodi i kreativnosti svakog učitelja u izboru izvora i metoda rada s učenicima. Svako

nametanje izvana, ako se omogućiti upravi škole, voditeljima aktiva, savjetnicima i sl. protiv je toga načela učiteljeve autonomije. Osim toga, na taj se način sužavaju mogućnosti koruptivnih aktivnosti pri izboru udžbenika kojima pogoduje upravo kolektivno ili arbitrarno odlučivanje u izboru udžbenika. Takve aktivnosti opterećivale su dosadašnje cikluse opredjeljivanja za udžbenike. Ostane li u zakonu predložena odredba o arbitrarnom izboru udžbenika, koruptivne se aktivnosti mogu i dalje očekivati. S druge strane, sloboda učitelja u odabiru udžbenika ne mora značiti onemogućavanje nasljeđivanja udžbenika ili smanjivanje troškova za roditelje jer se to može postići i bez nametanja izbora. ČLANAK 15 Stavak (1) Na kraju stavka dodati alineju: - ako je udžbenik u sudskom sporu oko plagijata ili drugih zakonom nedopuštenih radnji. Obrazloženje: U dosadašnjoj udžbeničkoj praksi ima dosta primjera sporova autora i izdavača oko plagijata pojedinih udžbenika. Ovom odredbom isključivali bi se iz uporabe udžbenici koji su u sudskom sporu zbog plagiranja ili drugih zakonima nedopuštenih radnji. ČLANAK 18 Dodati stavak (3) u kome će se propisati kazna onima koji su izbor udžbenika proveli na način koji nije propisan ili su svojim radnjama utjecali da se takav izbor provede. Obrazloženje Dosadašnja iskustva u izboru udžbenika pokazala su da se neki učitelji za udžbenike nisu opredjeljivali na temelju uvida u njihovu kvalitetu, nego pod raznim utjecajima i pritiscima. Skupština Udruge autora udžbenika Predsjednik Prof. dr. sc. Ante Bežen Tajnica Doc. dr. sc. Martina Kolar- Billege

Hrvatsko društvo učitelja i profesora njemačkog jezika
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Potrebno je naglasiti da izuzetak za radne udžbenike ne mogu biti samo predmeti u razrednoj nastavi, da se odluka o kategoriji radnog udžbenika mora temeljiti prvenstveno na metodičko-didaktičkim načelima pojedinog predmeta, a tek onda na pitanju o mogućnosti nasljeđivanja udžbenika.

Prihvaćen

Uvažen je komentar, udžbenici za strane jezike u svim razredima mogu biti radnog karaktera.

Irena Mišurac

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Poštovani, kao dugogodišnju metodičarku početne nastave matematike,iskusnu u radu s učenicima razredne nastave, ali i kao suautoricu udžbenika za razrednu nastavu, nekoliko me stvari u novom prijedlogu Zakona zbunjuje: - zašto je potrebno propisivati masu udžbenika za pojedini razred OŠ - zar to neće samo dovesti do tiskanja na nekvalitetnijem papiru? Pretpostavljam da će tržište samo regulirati i taj kriterij na način da učitelji neće odabirati preglomazne i preteške udžbenike ukoliko smatraju da je taj kriterij važan za njihove učenike. Smatram da ovo ograničenje nije potrebno. - predviđa se ukidanje radnih bilježnica (i zbirki zadataka) kao obveznih dopunskih nastavnih sredstava što u razrednoj nastavi može dovesti do poteškoća budući se veliki dio rada u nastavi i kod kuće radi upravo na radnim bilježnicama. Učenicima mlađe dobi važno je imati pred sobom cjeloviti nastavni materijal budući se sadržaji nadovezuju pa se često trebaju prisjetiti nekog ranije naučenog postupka iz njih. Uz navedeno, ova (ubuduće neobavezna sredstva) u slobodnoj prodaji mogu koštati do 20 % cijene udžbenika što znači da ako npr. udžbenik košta 60 kn, radna bilježnica smije koštati do 12 kn. Ovime se praktički ukidaju drugi dijelovi udžbeničkog kompleta jer ih je nemoguće proizvesti po tako niskoj cijeni (posebno ako se tiskaju u manjoj nakladi). Također treba imati na umu da autori tih materijala svoj rad naplaćuju kroz postotak cijene što znači da neće biti motivirani za (kvalitetno) pisanje istih. Smatram da u razrednoj nastavi barem radna bilježnica mora ostati sastavni obvezni dio udžbeničkog kompleta. Hvala na prilici da iskažem svoje mišljenje

Primljeno na znanje

Zakon ne predviđa ukidanje radnih materijala, niti regulira njihovu cijenu. Materijali koji nisu udžbenik postaju drugi obrazovni materijali i mogu se slobodno birati i koristiti iz virtualnog repozitorija. Njihova cijena nije regulirana, kao što je regulirana cijena udžbenika, već je dan iznos unutar kojeg škola može samostalno birati druge obrazovne materijale. Taj se iznos može i prekoračiti uz suglasnost roditelja.

Irena Lasić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Gledam na novi zakon iz nekoliko različitih perspektiva: kao profesor njemačkoga jezika, kao roditelj trojice sinova (od kojih su dvojica u osnovnoj školi), kao nekadašnji učenik, ali također i kao suautor udžbenika. Ono što me najviše uznemiruje u ovom prijedlogu zakona jest ukidanje radnih bilježnica i zbirki zadataka kao dopunskih nastavnih sredstava. Ovi se naslovi prema novom prijedlogu zakona svrstavaju u neobavezne „druge obrazovne materijale“ (uz ispite znanja, priručnike itd.) koje će nakon odobrenja AZOO-a škole birati iz „virtualnog repozitorija“, ali prema posebnim pravilima. Naime, ova neobavezna sredstva u slobodnoj prodaji smiju koštati do 20 % cijene udžbenika. Dakle, radne bilježnice i zbirke zadataka bi otprilike trebale koštati kao prazne bilježnice... Zvuči doista apsurdno. Osim toga, korištenje neobaveznih sredstava ovisi o volji roditelja, a ne izboru učitelja. To znači da će neki učenici imati priliku a neki neće imati priliku dodatno uvježbati gradivo koje se obrađuje. Također to znači da će mnogi profesori, čiji učenici nemaju radne bilježnice, morati kopirati vrlo mnogo dodatnih nastavnih materijala, jer im sami udžbenici (bez radnih bilježnica i zbirki zadataka) ne omogućuju uvježbavanje, te će tako koristiti vrlo mnogo papira i štetiti okolišu. Osim toga, postupkom individualnim kopiranja dodatnih nastavnih materijala krše se autorska prava, budući da na svakoj radnoj bilježnici, zbirci zadataka i udžbeniku jasno piše da je zabranjeno neovlašteno kopiranje materijala. Ovim prijedlogom zakona se praktički ukidaju drugi dijelovi udžbeničkog kompleta osim udžbenika jer vjerujem da ih je nemoguće proizvesti po tako niskoj cijeni i u nakladi koja će biti bitno manja jer ovisi o izboru roditelja, a ne učitelja. Kao autor pak moram napomenuti da autori svoj rad naplaćuju kroz postotak cijene naslova, a ovaj prijedlog zakona o udžbenicima taj autorski rad obezvrjeđuje. Osim toga, ovaj prijedlog zakona ostavlja mogućnost i da udžbenici nisu obvezni za izbor i korištenje (razlika između postojećeg Zakona i Nacrta Prijedloga) „kako bi se omogućila veća autonomija nastavnika“. Razmišljam koji će cirkus i „čušpajz“ nastati kada svatko bude radio kako hoće, naravno neki s najboljom namjerom i po savjesti, a neki vrlo loše, ali samo zato jer im je to i omogućeno. Dr.sc. Irena Lasić, prof. njemačkoga jezika u V. gimnaziji, Zagreb, majka trojice sinova i suautorica udžbeničke serije Zweite.Sprache@Deutsch.de 1-4, kao i Deutsch ist klasse 1, u izdanju Školske knjige, predviđene i odobrene za rad u srednjim školama

Primljeno na znanje

Nacrč Zakona ne predviđa ukidanje radnih bilježnica. Također se ne određuje cijena drugih obrazovnih materijala. U nacrtu Zakona ne postoji podjela na obvezne i neobvezne materijale, već na udžbenike i druge obrazovne materijale, koji nisu manje važni, već se biraju na drugačiji (slobodniji) način od udžbenika.

<p>Vito Paoletić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>Pozdravljam prijedlog da besplatna dopunska i pomoćna nastavna sredstva postanu drugi obrazovni materijali koji se više neće morati formalno odobravati: ovakva će zakonska odredba uvelike olakšati i rad u školama na jeziku manjina, koje će uvedena nastavna sredstva, a koja stižu iz matične države u vidu donacija, smijeti koristiti u nastavi kako bi se učenicima približio autentični jezično-kulturološki kontekst matične države. Ova će odredba uvelike olakšati i rad učiteljima i nastavnicima stranih jezika, koji će udžbenike i sličnu literaturu tiskanu na stranom jeziku smijeti koristiti bez da strahuju od protuzakonitog djelovanja.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Eva Kirchmayer Bilić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI a) Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom Komentar: Nije točno da je Zakon mijenjan u dijelu koji se odnosi na rokove: godine 2013. tadašnji ministar Jovanović raspisao je poziv za predaju novih udžbenika koji su trebali biti usklađeni s novim pravopisom koji u tom trenutku još nije bio objavljen. Iako se poziv temeljio na rokovima predviđenim Zakonom, do pomicanja rokova je došlo zbog gubitka spora s Udrugom nakladnika na Ustavnom sudu. Rokovi su samo za tu godinu definirani Vladinom uredbom. Dakle, nije bilo izmjene i dopune Zakona u tom dijelu. Iako se u tekstu Nacrta prijedloga zakona... kritizira Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava te unatoč tome što se udžbenik ne smatra obveznim obrazovnim materijalom u nastavi, i dalje se katalog naziva Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. U daljnjem tekstu navodi se pak naziv: Katalog odobrenih udžbenika. Na temelju takvog 'šlampavog' navođenja naziva Kataloga može se zaključiti da su neobvezni udžbenici ustvari obavezni udžbenici, a da su drugi obrazovni materijali ipak pripadajuća dopunska nastavna sredstva (!?). Za taj bitan problem, dovoljna je izmjena tog članka Zakona i nepotrebno donošenje novog. Citat: 'Osim toga, sadašnji Zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (radna bilježnica i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima, dok isto u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima'. Komentar: Dopunska nastavna sredstva imaju svoj kataloški broj i biraju se neovisno o udžbeniku. Iskustvo pak pokazuje da učitelji ipak u pravilu biraju udžbenički komplet što dokazuje da dopunska nastavna sredstva smatraju potrebnim i vrijednim materijalom za poučavanje. Tvrdnja da dopunsko nastavno sredstvo nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima je paušalna i potencijalno izrazito štetna za hrvatski obrazovni sustav. Odobravanje udžbenike i dopuskog nastavnog sredstva na isti način i pred istim povjerenstvom je neophodno kako bi se utvrdila pokrivenost svih odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Primljeno na znanje Komentari primljeni na znanje. Nacrt zakona predlaže model koji omogućava korištenje i tiskanih i elektroničkih obrazovnih materijala, a sloboda odabira drugih obrazovnih materijala omogućava veću kreativnost i slobodu učiteljima u kreiranju nastavnog procesa. Mudro kombiniranje tiskanih i elektroničkih materijala unaprijedit će obrazovni proces i olakšati školsku torbu.</p>

predmeta kao i ishoda međupredmetnih tema. Izdvajanje dopunskih nastavnih sredstava i odobravanje na drugačiji način znatno će otežati poučavanje i učenje jer materijali neće biti usklađeni. Radne bilježnice i zbirke u tiskanom su obliku potrebne učenicima, a ne učiteljima/nastavnicima kao što je navedeno u gornjoj rečenici. Je li napravljeno istraživanje i temeljem kolikoga uzorka učitelja/nastavnika autori Nacrta prijedloga zakona... zaključuju da učenicima nisu potrebna tiskana dopunska nastavna sredstva i da ih svi učitelji/nastavnici ne trebaju? Citat: 'Donošenje novog Zakona pridonijet će jasnijem i kvalitetnijem uređenju načina odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji prati stvarne potrebe školskog sustava.' Pitanje: Kojim točno člancima Zakona će se postići ovaj cilj i gdje su definirane „stvarne potrebe školskog sustava“? Citat: 'Zakonom je potrebno urediti postupak odobravanja, uvrštavanja u Katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Zakonom je potrebno urediti i pitanja vezana uz promjene udžbenika koje su predviđene kurikularnom reformom osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se olakšala školska torba te omogućila digitalna transformacija.' komentar: Nigdje u Strategiji lakša školska torba nije navedena kao cilj cjelovite kurikularne reforma. Naprotiv, u 5. cilju: proširiti i unaprijediti primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije u učenju i obrazovanju stoji: 'Promišljenim postupcima poticanja i vrednovanja razvoja e-sadržaja i pomagala mora se otkloniti opravdanu bojazan da će zanemarivanjem didaktičkih spoznaja sadašnji i budući nuđeni e-sadržaji i pomagala, koji se već natječu ili će se natjecati za javno financiranje, rezultirati njihovom hiperprodukcijom i problematičnom kvalitetom.' b) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći Citat: 'Ovim zakonom definirat će se postupak odobravanja, uvrštavanja u Katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Zakonom će se dati mogućnost ministru da otvara Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava svake godine za pojedine razrede i/ili programe što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama.' Komentar: I trenutni zakon u članku 24 određuje: (1) Kada su zbog izmjena nacionalnog, odnosno predmetnog kurikulumu, izmjena udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo se, uz suglasnost Ministarstva, mogu izmijeniti i/ili dopuniti i prije isteka roka iz članka 23. stavka 4. ovog Zakona. Dakle, samo bi u ovaj članak trebalo dodati da se iz istih razloga može odobriti i novi udžbenik. Citat: 'Također, Zakonom se osigurava mogućnost nasljeđivanja tiskanih udžbenika, koji nisu radnog karaktera.' komentar: Ovo nije nikakva novost jer je tako još od 2010. kada je Zakonom definirano da udžbenici traju najmanje četiri godine. Ta je mjera samo olakšala nasljeđivanje, ali udžbenici se nasljeđuju u većoj ili manjoj mjeri odkada postoje. Iako se nikada nakladnici niti autori nisu pobunili protiv ove odredbe važno je istaknuti da zakon na ovaj način krši odredbe zakona o autorskim i izdavačkim pravima te omogućava višestruko korištenje autorskog djela ne regulirajući naplatu autorskih i izdavačkih prava. Tvrdnjom da ovaj zakon donosi odredbu kojom se omogućava nasljeđivanje javnosti se šalje poruka da to do sada nije bilo moguće i dovodi ih se u zabludu. Citat:

'Izuzetak su pojedini predmeti u razrednoj nastavi osnovne škole gdje je to neophodno zbog razvoja vještina kod učenika. S obzirom da se radni udžbenici ne mogu nasljeđivati, otvorena je mogućnost da se biraju svake godine.' Komentar: Ovakva odredba stavlja učitelje različitih predmeta u potpuno neravnopravan položaj iz nejasnih razloga. Odredba je li udžbenik radnog ili neradnog karaktera trebala bi se bazirati na karakteru predmeta i zahtjevima kurikuluma, a ne na dobi učenika. U javnoj raspravi nisu dostupni i nacrti podzakonskih akata kako bi se vidjelo na koje se udžbenike odnosi ova odredba. Citat: 'Duga procedura odobravanja i odabira udžbenika Nacrtom prijedloga Zakona se skraćuje i pojednostavljuje. Izbacuje se korak individualnog odabira kojem je cilj bio izračunati tržišnu zastupljenost pojedinog naslova prije njegovog uvrštavanja u Katalog. Za razliku od dosadašnjeg rješenja, ne postoji obveza izbora i korištenja udžbenika kako bi se omogućila veća autonomija i kreativnost učitelja i nastavnika u nastavnom procesu. Budući da je stvarni odabir udžbenika u školi bio na razini kolektiva, stvarna zastupljenost pojedinih udžbenika razlikovala se od one procijenjene individualnim odabirom. Predložena procedura odobravanja i odabira obavljala bi se u istoj godini unutar 6 mjeseci i to od siječnja do lipnja, a novi naslovi u upotrebi bi bili već od rujna. Komentar: Potrebno je prilagoditi datume kako bi se osiguralo vrijeme za tisak i distribuciju udžbenika. CITAT: Ovim zakonom besplatna dopunska i pomoćna nastavna sredstva postaju drugi obrazovni materijali koji se više neće morati formalno odobravati, već će o njihovom korištenju odlučivati škola, odnosno učitelji/nastavnici. Na taj način omogućava se učitelju/nastavniku da autonomno koristi nastavne materijale iz različitih izvora. Komentar: Treba definirati pojam 'drugi obrazovni materijali', odnosno navesti vrste tih materijala te što se podrazumijeva pod korištenjem nastavnih materijala iz različitih izvora, kao i što su komercijalni, a što besplatni drugi obrazovni materijali. I do sada su učitelji autonomno mogli koristiti različite izvore znanja. Zakon je jedino definirao da ne smiju od učenika tražiti da kupe neodobrene materijale. Citat: 'Ovim zakonom potiče se digitalna transformacija i ujedno olakšava školska torba te je predložena formula kojom se izračunava najveća dopuštena masa tiskanog udžbenika. Osim mase regulira se i najveća dopuštena cijena udžbenika. Tiskani udžbenici su u pravilu namijenjeni višegodišnjem korištenju, a mogu imati elektronički dodatak koji može biti do 20% cijene udžbenika. Radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja, elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine. Komentar: Ovom se odredbom u neravnopravan položaj stavljaju nakladnici tiskanih materijala u odnosu na nakladnike digitalnih sadržaja. Također nije jasno zašto se spomenute formule odnose samo na osnovnu školu. Olakšavanje školske torbe začudilo je moje kolege u inozemstvu, koji tvrde da težinu učenikove školske torbe ne osporavaju niti učenici, niti roditelji, niti nastavnici, jer se znanje iznimno cijeni. Treba li na isti način postaviti pitanje je li važno koliko teže primjerice pernica, papuče i sl. (!?)

<p>Institut za cjeloživotno učenje NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>Neobično je da prijedlog zakona temelji na tvrdnji da da je Zakonom propisana procedura odobravanja i odabira udžbenika dugotrajna te ne omogućava brzu primjenu novih kvalitetnih udžbenika i obrazovnih materijala, a istovremeno propisuje da se udžbenik ne smije mijenjati najmanje četiri godine. Udžbenik je temeljno odgojno-obrazovno sredstvo koje NE zahtijeva brzu promjenu, niti učestalo mijenjanje. Nadalje, Zakonom će se dati mogućnost ministru da otvara Katalog obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava svake godine za pojedine razrede i/ili programe što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama, što znači da stručni dio obrazovanja preuzima ministar, odnosno, državna uprava – to nije praksa drugih država na koje se MZO poziva.</p>	<p>Primljeno na znanje Prema sadašnjem zakonu Katalog se otvarao "za sve ili ništa". Zbog potreba za prilagođenim, deficitarnim i specijaliziranim strukovnim udžbenicima, ali i izmjenama kurikuluma, ne samo u osnovnim školama i gimnazija, već i u strukovnim školama, mogućnost otvaranja kataloga na ovaj način iznimno je važno.</p>
<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>U ocjeni stanja (točka II., pod a)) tvrdi se da je postojeći zakon problematičan zbog „rigidnog Kataloga obaveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava“ jer „nije dozvoljavao uvrštavanje udžbenika za nove programe ili udžbenike za deficitarne programe koji su se pojavljivali nakon zatvaranja Kataloga“ – napisano nije točno jer se Katalog prema trenutačno važećem zakonu trebao mijenjati u pravilu svake 4. godine, a to znači da ako su se pojavili novi kurikulumi, programi za koje ne postoje udžbenici itd. mogao raspisati natječaj. To se, primjerice za kurikulume za strukovne škole odobrene u kolovozu 2017., nije dogodilo.</p>	<p>Primljeno na znanje Po važećem zakonu katalog se otvara "za sve ili ništa", dok prijedlog ovog zakona omogućava otvaranje poziva i kataloga samo za pojedine razrede i/ili predmete.</p>
<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>U ocjeni stanja (točka II., pod a)) tvrdi se da „sadašnji zakon definira da se dopunsko nastavno sredstvo (RB i/ili zbirka zadataka) odobrava zajedno s udžbenicima, dok isto u tiskanom obliku nije potrebno svim učiteljima/nastavnicima“ – kojima nije potrebno, a kojima je – je li predlagatelj zakona napravio bilo kako istraživanje stvarnih potreba učitelja i nastavnika ili ovaj sud iskazuje paušalno bez ikakvih argumenata? Gdje se mogu proučiti istraživanja potreba učitelja? Tko i kada ih je proveo?</p>	<p>Primljeno na znanje Cilj zakona je omogućiti veću mogućnost izbora radnih materijala u različitom obliku, dok sadašnji zakon omogućuje odobravanje samo jednog dopunskog nastavnog sredstva u samo jednom obliku.</p>

<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>U ocjeni stanja (točka II., pod b)) tvrdi se da se „zakonom osigurava mogućnost nasljeđivanja tiskanih udžbenika“ – to se moglo i do sada zahvaljujući postojećem zakonu pa se ovom tvrdnjom zainteresirana javnost u savjetovanu (javnoj raspravi) dovodi u zabludu. U ocjeni stanja (točka II., pod b)) tvrdi se da „radni udžbenici ne mogu nasljeđivati, otvorena je mogućnost da se biraju svake godine“ – zašto, koji je argument za ovo; iz ovoga slijedi da zakon neradne i radne udžbenike ne tretira na isti način, tj. jedni se biraju na 4 godine, a drugi se mogu birati svake godine (u tekstu zakona čl. 10, stav. 5, vrlo nejasna formulacija – „eventualne izmjene u odabiru udžbenika s radnim karakterom“).</p>	<p>Primljeno na znanje Zakon osigurava mogućnost višegodišnjeg korištenja i nasljeđivanja, što je bio slučaj i ranije. Udžbenici radnog karaktera po definiciji se ne koriste više godina i ne nasljeđuju se, stoga ih je moguće svake godine birati. Oni će imati isti tretman u katalogu, dakle naslovi se neće mijenjati.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>U Ocjeni stanja izneseno je nekoliko izrazito nepreciznih tvrdnji koje bi javnost mogle dovesti u zabludu. 1. Netočno je da je Zakon već mijenjan u dijelu rokova. Točno je da je nakon odluke Ustavnog suda Vlada RH donijela Uredbu o promjeni rokova za natječaj 2013. godine budući da je ministar Jovanović zahtijevao da se udžbenici usklade s pravopisom koji još nije bio napisan! Uredba više nije na snazi i nikada nije postala dijelom Zakona. 2. Da bi se riješio problem "rigidnog kataloga" nije potrebno donositi novi zakon, dovoljno je u članku 24. postojećeg zakona umetnuti ... i za potrebe odobravanja i uvrštavanja u Katalog potpuno novih udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za programe nastale nakon zatvaranja Kataloga. 3. Temeljem kojeg istraživanja je zaključeno da radna bilježnica/zbirka zadataka nije potrebna svim učiteljima? Koliki je bio postotak takvih učitelje i u kojim razredima i predmetima da bi se donijela ova izuzetno štetna odluka? Iskustvo pokazuje da učitelji koji u svome radu ne trebaju radnu bilježnicu ili zbirku zadataka ni ne biraju ta izdanja budući da imaju različite kataloške brojeve. Dakle, svi oni kojima ta izdanja nisu bila potrebna za rad nisu ih birali ni do sada. Potpuno je stoga pogrešno donijeti odluku da radne bilježnice i zbirke zadataka nisu nužne i da ne trebaju biti dio obveznog kataloga. 4. Na koji će način ovaj zakon "pridonijeti jasnijem i kvalitetnijem uređenju načina odobravanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala koji prati stvarne potrebe školskog sustava"? Kojim propisom su uređene i definirane stvarne potrebe školskog sustava? 5. Navod "Zakonom je potrebno urediti i pitanja vezana uz promjene udžbenika koje su predviđene kurikularnom reformom osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se olakšala školska torba te omogućila digitalna transformacija." također ne stoji jer promjene predviđene kurikularnom reformom ne isključuju upotrebu radnih bilježnica, zbirki zadataka i drugih radnih materijala. Problem teške školske torbe treba rješavati primjenom Državnog pedagoškog standarda, osiguravanjem jednakih uvjeta svim učenicima u smislu nastave u jednoj smjeni, cjelodnevnog i/ili produženog boravka, ormarića za</p>	<p>Primljeno na znanje Komentari su primljeni na znanje.</p>

udžbenike... Digitalna transformacija je u hrvatskim školama započela još prije 5 godina kada su svi nakladnici izradili i dodatne digitalne sadržaje za učenje i poučavanje. Niska razina upotrebe tih sadržaja usko je povezana s nedovoljnom i neadekvatnom opremljenošću škola. Inzistiranje na korištenju isključivo digitalnih sadržaja za vježbanje i ponavljanje i izbacivanje tiskanih radnih bilježnica i zbirki zadataka dovest će do još većih razlika među našim učenicima, a s obzirom na opremljenost škola.

5. Neistinita je i tvrdnja da se ovim zakonom osigurava mogućnost nasljeđivanja tiskanih udžbenika koji nisu radnog karaktera jer je ta mogućnost osigurana zakonom iz 2010. pa u tom pogledu ovaj zakon ne donosi ništa novo.

6. Nejasno je zašto se radni karakter udžbenika odnosi samo na pojedine predmete u razrednoj nastavi. Zar razvoj vještina prestaje završetkom 4. razreda osnovne škole? Novi bi zakon, slijedeći zahtjeve kurikularnih dokumenata, trebao osigurati još više radnih udžbenika i radnih materijala, a ne ih smanjivati destimulirati njihovu izradu! Udžbenici svih stranih jezika moraju ostati radnog karaktera i prema novom bi zakonu, a u duhu kurikularne reforme, isti pristup trebalo osigurati i za udžbenike hrvatskog jezika u svim razredima osnovne i srednje škole.

7. Nelogičan je zaključak da će neodobravanje besplatnih dopunskih i pomoćnih nastavnih sredstava omogućiti učiteljima i nastavnicima autonomno korištenje različitih izvora. Učitelji i nastavnici su oduvijek mogli koristiti besplatne izvore znanja koje su procijenili korisnima za svoj rad pa se čini da i ova tvrdnja samo dovodi u zabludu javnost koja nije dovoljno upućena u odredbe postojećeg zakona.

8. Reguliranja mase udžbenika isključivo na temelju satnice predmeta nelogična je na toliko razina da je nemoguće popisati sve argumente protiv takve odluke! Takav prijedlog pokazuje da predlagatelj uopće nije vodio računa o karakteru pojedinih predmeta, o metodici, didaktici, zahtjevima predmetnih kurikuluma...

Ponavljamo, problem teške torbe treba riješiti na drugi način.

9. Javnost se dovodi u zabludu i tvrdnjom da se novim zakonom regulira i najveća dopuštena cijena udžbenika budući da takva odluka postoji još od 2014. godine. Protivimo se i ovakvom načinu izračuna cijene jer ponovno ponižava struku i cijenu određuje ovisno o satnici iako je pisanje i izrada pojedinih udžbenika s nižom satnicom znatno zahtjevnije od pisanja nekih udžbenika s višom satnicom.

10. Elektronički dodatak udžbenike ne može se ograničavati postotkom cijene tiskanog udžbenike osim ako ministarstvo želi da elektronički dodatak i kvalitetom i opsegom bude samo 20% tiskanog udžbenika.

**Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, III. OCJENA I IZVORI
POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE
ZAKONA**

Ovo bi javno savjetovanje bilo mnogo učinkovitije kad bi sadržavalo i nacрте podzakonskih akata kako bi se mogla utvrditi istinitost tvrdnje da nisu potrebna dodatna sredstva. Na koji se način, osim ukidanja radnih bilježnica i zbirki zadataka, planira poticati digitalna transformacija i kako je moguće da za posljedicu neće imati potrebu za dodatnim sredstvima?

Primljeno na znanje

Radne bilježnice se ovim nacrtom ne ukidaju, a sredstva za provedbu kurikularne reforme i podizanje digitalne zrelosti škola planirana su u državnom proračunu, a u planu je i dodatno povlačenje sredstava iz fondova EU.

<p>Eva Kirchmayer Bilić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA Citat: 'Za provedbu ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. Financijski učinci podzakonskih akata koji će se donositi temeljem ovog zakona bit će u okviru limita ukupnih rashoda za razdjel Ministarstva znanosti i obrazovanja, koji Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje.' Komentar: Kako je to moguće kad se planiraju kupiti tableti za sve učenike? Nadalje, ako se planira digitalna transformacija škola to znači i znatno dodatno opremanje i edukaciju učitelja i to sigurno predstavlja i dodatne troškove.</p>	<p>Primljeno na znanje Za provedbu kurikularne reforme i podizanje digitalne zrelosti škola planirana su sredstva u državnom proračunu, kao i sredstva iz fondova EU.</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA U Općim odredbama nedostaju definicije glavnih pojmova koji se u Nacrtu rabe. Bez njih su različita tumačenja moguća, provedba normiranih rješenja može biti upitna, a jamstvo pravne sigurnosti umanjeno.</p>	<p>Primljeno na znanje Glavni pojmovi definirani su u pojedinim člancima - definicija udžbenika (članak 3.) i definicija drugih obrazovnih materijala (članak 16.).</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 1. Na samom početku zakona trebalo bi definirati sve pojmove koji se u Zakonu pojavljuju. Članak 1. valja dopuniti i svim drugim normativnim aktivnostima koje se u kasnijem tekstu pojavljuju, a koje nisu navedene.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. Predlažemo udžbenik definirati kao i u trenutnom zakonu u kojem stoji: Udžbenik – nastavno sredstvo namijenjeno višegodišnjoj uporabi, usklađeno s Udžbeničkim standardom, koje se objavljuje u obliku knjige, a može imati i drugu vrstu i oblik ako je tako propisano Udžbeničkim standardom, a služi učenicima kao jedan od izvora znanja za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva utvrđenih nacionalnim i predmetnim kurikulumom. Dakle, udžbenik kako jedan od izvora znanja, a ne kao cjeloviti izvor. Sa svim ograničenjima koja ovaj nacrt donosi udžbenik bi se sveo na razinu šalabahtera, a šalabhter se nipošto ne može smatrati cjelovitim izvorom. (2) Radni karakter udžbenika izuzetno je bitan u razrednoj nastavi i poučavanju svih jezika tijekom cijelog školovanja uključujući i hrvatski jezik. Cilj novog zakona bi trebao biti unaprjeđenje nastavnog procesa, a ovom se odredbom vraćamo desetljećima unatrag! (3, 4) Svi navedeni dokumenti koji preciziraju i dodatno definiraju kriterije za izradu udžbenika trebali su također biti dostupni javnosti jer bez njih je ovo polovična rasprava.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Pravilnikom će se odrediti koji će još udžbenici za razrednu nastavu biti radnog karaktera, a udžbenik hrvatskog jezika svakako će biti na popisu.</p>

Iva Palčić Strčić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

S obzirom na specifičnosti podučavanja stranog jezika i sukladno članku 3., stavku (1) koji kaže: „ Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda.“, onemogućavanje korištenja radnih udžbenika, zajedno sa stavljanjem radnih bilježnica u dodatne nastavne materijale te ograničavanje njihove cijene na tržišno neisplativu, u nastavi stranog jezika nikako ne može doprinijeti niti samostalnom učenju niti stjecanju različitih razina i vrsta kompetencija. Udžbenik stranog jezika, koji bi sastojao samo od tekstova, ne potiče stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija. Novi kurikulum stranih jezika stavlja dodatni naglasak na komunikacijski pristup u poučavanju. Jednako tako uvažava i potiče svijest o važnosti poučavanja jezičnih zakonitosti integriranih kroz sve četiri vještine, kako bi komunikacija bila uspješna. Takve kompetencije potiču različiti zadatci koji obuhvaćaju sve četiri vještine (djelatnosti), a upravo radni udžbenici te radne bilježnice obiluju zadacima koje to potiču i razvijaju. U današnjim uvjetima, kada se još uvijek u svim školama ne poštuje doneseni pedagoški standard, kada sve škole nisu jednako (tehnološki) opremljene, nerealno je očekivati od učitelja da će dodatne zadatke samostalno izrađivati za svaki nastavni sat. Osim što takvo samostalno pripremanje materijala može zahtijevati puno više vremena nego što je učiteljevo zakonski propisano radno vrijeme (a pripremanje je plaćeno u visini 20 minuta po satu), također može doći do problema kršenja autorskih prava te povećanih financijskih izdataka za škole, a često i za same učitelje. Iva Palčić Strčić, učitelj mentor

Ivan Vavra

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

3.1. Svrha i zadaće udžbenika, kako su propisane, u proturječju su s rješenjima koja slijede u nastavku teksta Nacrta, a odnose se na to da se (a) traže udžbenici koji nisu radni, (b) ograničava najveća dopuštena cijena i masa udžbenika, te (c) ne propisuje obveznost uporabe udžbenika u nastavi, učenju i poučavanju. 3.2. Nisu u jednakopravnom položaju nakladnici tiskanih udžbenika i nakladnici elektroničkih udžbenika, a to je u suprotnosti s Ustavom RH (čl. 49. i 50.). Izmjene elektroničkih udžbenika ili elektroničkih dijelova udžbenika ne bi se smjele provoditi samo slobodnom voljom nakladnika i bez propisane procedure odobravanja udžbenika. 3.3. i 3.4. Budući da je udžbenički standard višestruko važan za postupke koji se Nacrtom propisuju, a za nastanak i odobravanje udžbenika čak i presudan, o njemu bi se trebalo stručno raspravljati i donijeti ga prije (ili tijekom) rasprave i usvajanja novog udžbeničkog zakona.

Djelomično prihvaćen

Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.

Odbijen

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dala je mišljenje na tekst zakona: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf> Prilikom donošenja pravilnika vodit će se računa o pristiglim komentarima, u izradu će biti uključena struka.

Zvonka Ivković

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.**

Ovim se člankom namjeravaju ukinuti radni udžbenici što se u potpunosti protivi metodici poučavanja stranih jezika. Radni je udžbenik potreban u nastavi stranih jezika upravo radi ostvarivanja svih odgojno-obrazovnih ciljeva utvrđenih predmetnim kurikulumom. Učenik za vrijeme slušanja i čitanja teksta na stranom jeziku mora imati ponuđeni zadatak koji rješava istovremeno. Ukoliko svi zadaci budu isključivo odgovori na pitanja u bilježnicu, vraćamo se na metode od prije 50 godina.

Prihvaćen

Prihvata se komentar. Ostavlja se mogućnost korištenja radnih udžbenika u nastavi stranih jezika u svim razredima.

Alfa d.d.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Članak 3 Predlažemo precizno definirati Udžbenički standard Udžbenički standard je akt kojim se utvrđuju znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi i standardi za izradu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava kao vrsta i oblik, odnosno oblici u kojima udžbenici i dopunska nastavna sredstva mogu biti izdana (tiskano izdanje, elektronički oblik ili komplet viševrsne građe). Precizno definirati udžbenik; u njegovom definiranju svakako bi trebala polazišna točka biti riječ struke. Tako se u znanstvenoj literaturi udžbenik definira kao temeljna školska knjiga napisana na osnovi propisanog nastavnog plana i programa, koju učenici upotrebljavaju gotovo svakodnevno u svom školovanju i koja je didaktički oblikovana, metodički valjana te primjerena intelektualnim mogućnostima učenika određene dobi, a radi racionalnijeg, ekonomičnijeg i efikasnijeg obrazovanja. Stoga predlažemo sljedeću definiciju udžbenika: Udžbenik je nastavno sredstvo koje služi učenicima kao jedan od izvora znanja za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva/ishoda utvrđenih nacionalnim i predmetnim kurikulumom. Udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički. Tiskani udžbenik objavljuje se na način da ne sadrži dijelove u koje su upisuju odgovori ili rješenja. Iznimka su radni udžbenici iz matematike i hrvatskoj jezika u razrednoj nastavi, udžbenici stranog jezika u svim razredima osnovne i srednje škole te udžbenici za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama. Predlažemo sljedeću definiciju digitalnog udžbenika: Digitalni je udžbenik informacijsko-komunikacijski sustav koji služi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva/ishoda utvrđenih nacionalnim i predmetnim kurikulumom. Digitalni udžbenik sastavljen je od tri komponente: platforme, alata i sadržaja. Sve tri komponente prema krajnjem korisniku nisu i ne mogu biti odvojene već pružaju jedinstveno korisničko iskustvo. Digitalni udžbenik mora sadržavati barem jednu od sljedeće tri značajke: dinamičko predočavanje, simulacija (virtualni pokus) i interakcija (na relacijama učenik-sadržaj, učenik-nastavnik i/ili učenik-učenik). Razvoj i implementacija platforme vrši proizvođač digitalnih udžbenika. Predlažemo: budući da je u procesu učenja, a za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda, nužno i vježbanje, potrebno je definirati što su to dopunska nastavna sredstva: radna bilježnica, zbirka zadataka, geografski atlas, povijesni atlas. Svako od navedenih sredstava potrebno je jasno definirati te navesti koje dopunsko nastavno sredstvo je programski, metodičko-didaktički povezano s udžbenikom odnosno nastavnim predmetom i nužno za izvođenje nastave (uz koji nastavni predmet ide radna bilježnica, uz koji zbirka i sl.). Predlažemo da ministar/ministrica određuje gornju razinu cijena kompleta tiskanog udžbenika i pripadnog dopunskog nastavnog sredstva te određuje postotak povećanja za digitalni udžbenik. Predlažemo: Zakon jasno mora definirati što su pomoćna nastavna sredstva (nastavna sredstva korisna u nastavi, ali nisu u kategoriji obveznih i dopunskih nastavnih sredstava).

Djelomično prihvaćen

Definicija udžbenika proširena je predloženom rečenicom: ". Digitalni udžbenik mora sadržavati barem jednu od sljedeće tri značajke: dinamičko predočavanje, simulacija (virtualni pokus) i interakcija (na relacijama učenik-sadržaj, učenik-nastavnik i/ili učenik-učenik)." Odabir drugih obrazovnih materijala učitelj radi samostalno, no ministar može dati preporuku školama kakve materijale koristiti. Ova odredba uvrštena je u članak 16.

Nevenka Blazevic

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

U potpunosti se slažem s prethodnim komentarima i vjerujem da će MZOS udžbenike stranih jezika kao iznimku uvrstiti u stavak 3). Ako to ne učini naše škole ostat će bez udžbenika stranih jezika, jer takvi kakve propisuje čl. 3 na tržištu ne postoje, a ne vjerujem da će ih itko izdati. Kao dugogodišnja profesorica metodike nastave njemačkoga jezika i autorica velikog broja srednjoškolskih i sveučilišnih udžbenika ne znam kako bi trebao izgledati udžbenik stranog jezika koji ne bi sadržavao vježbe neophodne za ostvarivanje planiranih ishoda učenja. Da bih to saznala trebala bih potražiti neke stare udžbenike iz 19. i prve polovine 20. stoljeća.

**UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.**

Člankom 3. stavkom 1. Prijedloga Zakona određeno je da je udžbenik obrazovni materijal koji služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet. Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Stavkom (2) tog članka određeno je da udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički, a oblikovan je na način da tiskani oblik ne zahtijeva upisivanje rješenja ili odgovora na pitanja te je predviđen višegodišnjem korištenju. Iznimno, radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja elektronički udžbenik ili elektronički dio udžbenika može se izmijeniti bez procedure propisane ovim zakonom po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine. Stavkom (3) tog članka određeno je da iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom. Stavkom (4) istog članka određeno je da znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi za izradu udžbenika, kao i oblik udžbenika za pojedini predmet i razinu obrazovanja, predstavljaju udžbenički standard, a utvrđuju se pravilnikom kojega donosi ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar). U odnosu na ovakvo zakonsko uređenje bitno je istaknuti da svaki predmetni kurikulum ima svoje specifičnosti i ovakva stroga i općenita ograničenja ne osiguravaju potrebne autorske slobode koje su nužne za izradu kvalitetnih obrazovnih materijala. Pored naprijed navedenog, nacrt Pravilnika je morao biti u javnom savjetovanju da bi se moglo znati na koje razrede i predmete se ova odredba odnosi. U kontekstu stavka (3) članka (3) postavlja se pitanje udžbenika za strane jezike. Naime i oni mogu biti radni udžbenici, a upravo kao takvi trenutno su odobreni za provođenje eksperimenta. Nejasno je zašto bi se prijedlogom zakona ukidala ova praksa. Nadalje, potrebno je proširiti radni karakter udžbenika i na udžbenike za hrvatski jezik, a s obzirom na promjene u predmetnom kurikulumu koje gotovo izjednačavaju način poučavanja materinskog i stranog jezika. Neustavnost Prijedloga Zakona eksplicitno proizlazi iz stavka (3) ovog članka jer je očigledno da će nakladnici digitalnih sadržaja biti u prednosti u tržišnoj

Prihvaćen

Prihvaća se komentar. Ostavlja se mogućnost korištenja radnih udžbenika u nastavi stranih jezika u svim razredima.

Odbijen

U tekst je ugrađena odredba da udžbenici strane jezike mogu biti radnog karaktera u svim razredima. Radni karakter ostalih udžbenika koji se koriste u razrednoj nastavi bit će definiran pravilnikom, hrvatski jezik će, kao i do sada, biti među njima. Svi udžbenici, bilo tiskani bilo elektronički, prolaze istu proceduru odobravanja. No tehničke i metodičke dorade elektroničkog dijela su moguće i bez ponovne procjene. Ovom odredbom prvenstveno se misli na ažuriranje platformi, alata, programskih rješenja koja se o četiri godine mogu značajno promijeniti, a sve radi omogućavanja kompatibilnosti udžbenika s uređajima na kojima će se udžbenik koristiti. Radni materijali mogu biti tiskanog oblika i nalaziti će se u virtualnom repozitoriju, odakle će se moći slobodno i individualno birati i koristiti.

utakmici jer su oni lišeni rigidne procedure odobravanja i odabira udžbenika, a i troškova koji prate tu proceduru te im je omogućeno repetitivno izdavanje udžbenika praktički svake godine, što je protivno članku 49. i 50. Ustava. Nadalje, neprihvatljivo bi trebalo biti zakonsko uređenje koje predviđa izdavanje nastavnih materijala, pa makar oni bili i u elektroničkom obliku, bez zadovoljavanja prethodne procedure koja bi osigurala da se poštuju postavljeni standardi, a kako bi u konačnici takvi nastavni materijali bili podobni za izvođenje nastave. Isto tako, bitno je ukazati da Prijedlog Zakona upravo u ovoj odredbi ne osigurava minimalnu primjenu radnih materijala u tiskanom obliku kako bi se pojedine vještine koje se usvajaju isključivo ovim putem i dalje nesmetano razvijale. Udžbenik i radnu bilježnicu/zbirka zadataka te geografski i povijesni atlas treba definirati kao obvezna nastavna sredstva.

Marko Ivanetić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Kao učitelj s dugogodišnjom praksom u razredu pokazalo se da su radni udžbenici i radne bilježnice neprocjenjiva pomoć u učenju stranog jezika. Nadam se da će se u zakonu učiniti iznimka za strane jezike tj. da će Pravilnikom biti utvrđeno da je strani jezik biti izuzet od stavka 2.

Djelomično prihvaćen

Radne bilježnice i dalje se mogu birati i koristiti u nastavi stranih jezika. Prihvaća se da udžbenici stranih jezika budu radnog karaktera za sve razrede.

Sanja Ždralović

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Ne vidim nikakvog opravdanog razloga za unazađivanje nastavnog procesa člankom 3., st. 2. u kojem se predlaže da tiskani udžbenik ne zahtijeva upisivanje rješenja ili odgovora te je predviđen višegodišnjem korištenju. U nastavi stranih jezika, ali vjerujem i u mnogoj drugoj nastavi, čitanje (i slušanje) s razumijevanjem je jedan od glavnih ishoda. Za njegovo ostvarivanje potrebni su zadaci koji traže nekakvo bilježenje. Zašto to izmješati i time udžbenik pretvarati u 'čitanku', a profesorima dati posao za koji su plaćeni vrhunski metodičari koji takve zadatke izrađuju? To nigdje vani ne postoji (koliko mi je poznato), barem ne u izdanjima Oxford, Cambridge, Pearson i sl., to jest vodećih metodičkih gigantata u nastavi stranog jezika. Takve se 'čitanke' stranih jezika u školstvu ne koriste već 20 godina u Hrvatskoj i ovo bi bio višedesetljetni korak nazad. Drugo, u okviru reforme, govorimo o rasterećenju učeničkih materijala i sadržaja? Ovako bi morali imati: taj polovični udžbenik, uz njega digitalnu varijantu - znači tablet, te još valjda radnu bilježnicu i neke dodatne materijale koje će profesor izraditi? To je stvarno manje nego ono čime su se prije služili? Poanta i svrha udžbenika i jest da u svojoj cjelovitosti pruži što više materijala. U obrazovanje treba ulagati, a nastavni materijal treba služiti učeniku i biti njegov. Mnogima pomaže i podcrtavanje, označavanje bojama, itd. kao način učenja. Treba li to zaista odjednom ograničavati kako bi ga učenik 'netaknutog' mogao predati mlađoj sestri/bratu?

Djelomično prihvaćen

Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.

Hrvatsko društvo učitelja i profesora njemačkog jezika
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Uz stavak 1. članovi Hrvatskoga društva učitelja i profesora njemačkoga jezika žele istaknuti da je u nastavi njemačkoga jezika bilježnica sastavni dio udžbeničkog kompleta i zajedno s udžbenikom služi kao cjelovit izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom. Osobito je važna za razvoj vještine pisanja, no može sadržavati i zadatke za poticanje razvoja svih ostalih vještina te uvježbavanje gramatičkih i leksičkih jezičnih struktura. Uz st. 3. željeli bismo ukazati na to da nije jasno koji će razredi i predmeti biti uključeni u ovu iznimku. Iz perspektive nastave stranih jezika te sukladno didaktičko-metodičkim načelima neophodan je radni udžbenik koji omogućuje neposrednu provjeru razumijevanja čitanoga ili slušanoga teksta. Današnja glotodidaktika preporučuje brojne tipove zadataka za provjeru globalnog i detaljnog razumijevanja koji iziskuju označavanje, podcrtavanje, precrtavanje, upisivanje kratkih odgovora, što je vremenski i metodički neprihvatljivo ako učenik cijeli zadatak mora rješavati u svojoj bilježnici. Jedan od ključnih tipova zadataka koji se traži na međunarodnim ispitima, pa i na državnoj maturi, zadatak je ispunjavanja praznina, što nije moguće ako učenik prepisuje cijeli tekst. Jezična kompetencija razumijevanja čitanoga ili slušanoga teksta izravno je definirana u ishodima utvrđenim predmetnim kurikulumom i nikako ne može biti svedena na druge obrazovne materijale.

Djelomično prihvaćen

Djelomično je prihvaćen komentar. Udžbenici stranih jezika mogu biti radnog karaktera za sve razrede. Radne bilježnice tiskane ili elektroničke i dalje se mogu birati i koristiti u nastavi stranih jezika.

Udruga autora udžbenika**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.**

ČLANAK 3 Stavak (1) Prvu rečenicu preformulirati ovako: Udžbenik je stručno autorsko djelo koje služi kao cjelovit izvor... Drugu rečenicu preformulirati ovako: Sadržaj i struktura udžbenika moraju omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija na način da se pomoću njega mogu ostvariti sve glavne etape odgojno-obrazovnog procesa, a posebno usvajanje novih znanja i vještina, vježbanje i vrednovanje usvojenosti odgojno – obrazovnih ishoda. Na kraju dodati sljedeću rečenicu: Pojam udžbenik obuhvaća osnovnu odgojno-obrazovnu građu za stjecanje kompetencija te, ovisno o nastavnom predmetu, vježbenu, radnu bilježnicu, zbirku zadataka, atlas i druga pomoćna didaktička sredstva na način kako ih propiše i definira pedagoški standard. Obrazloženje: Budući da mladi naraštaji pomoću udžbenika stječu neka bitna znanja potrebna za život, taj nastavni izvor mora biti visoko kvalitetan i znanstveno neupitan stručni uradak, koji proizlazi iz znanstvenih spoznaja i praktičnih iskustava, a na što zakon treba obvezati formulacijom da je udžbenik stručno autorsko djelo. To bi obvezalo izdavače da za autore udžbenika angažiraju potvrđene stručnjake, što ovaj Nacrt prijedloga zakona nigdje ne predviđa pa po sadašnjem tekstu autor udžbenika može biti bilo tko, bez obzira na struku i stručni ugled, a to otvara mogućnost banalizacije i trivijalizacije pisanja udžbenika kao središnjeg školskog nastavnog sredstva. U Nacrtu se inače autori udžbenika nigdje ne spominju, osim na jedinom mjestu koje određuje objavljivanje podataka o udžbeniku u katalogu (članak 9), iz čega proizlazi da je državnoj upravi svejedno kakvi autori stoje iza udžbenika kao važnih sredstava školovanja, a koji se financiraju javnim novcem i/li novcem roditelja te predstavljaju javno dobro. Stavak (2) Iz druge rečenice izbaciti dio: ...bez procedure propisane ovim zakonom ... Obrazloženje: Navedeno izuzeće dijela udžbenika od procedure odobravanja otvara vrata škole i nestručnim, znanstveno neverificiranim i odgojno neprihvatljivim sadržajima svake vrste što u školi kao javnoj ustanovi nije dopustivo jer može izazvati nesagledive posljedice samovolje i stručne sporove.

Eva Kirchmayer Bilić**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.**

ZAKON O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU I . OPĆE ODREDBE Predmet zakona Članak 3. Komentar na članak 3: Svaki predmetni kurikulum ima svoje specifičnosti i ovakva stroga i općenita ograničenja ne osiguravaju potrebne autorske slobode koje su nužne za izradu kvalitetnih obrazovnih materijala. Komentar na članak 3. (3) i (4): Nacrt Pravilnika je morao biti u javnom savjetovanju da bi se moglo znati na koje razrede i predmete se ova odredba odnosi. Udžbenici za strane jezik mogu biti radni udžbenici: jer su upravo kao takvi trenutno odobreni za provođenje eksperimenta. Uočljivo je ograničavanje primjene radnih materijala u tiskanom obliku. Zakon mora osigurati minimalnu primjenu radnih materijala u tiskanom obliku kako bi se pojedine vještine učenika koje se usvajaju isključivo ovim putem i dalje nesmetano razvijale. Nadalje, postoje predmeti i razredi u kojima je neophodno osigurati radne udžbenike, kao što je razredna nastava od 1. do 4. razreda i udžbenici za

Odbijen

Odbija se komentar. Definicija udžbenika u zakonu daje osnovne elemente, a ostali elementi biti će definirani pravilnikom. Budući da udžbenici moraju imati recenzenta, a prolaze i stručnu prosudbu vjerujemo da je to dovoljan kriterij za osiguravanje kvalitete te da zakonsko definiranje autora udžbenika u tom kontekstu nije potrebno. Vezano uz izmjene elektroničkog dijela one su tehničke i metodičke prirode, zbog izmjena u tehnologiji i alatima.

Odbijen

Uz definiciju koja je dana u zakonu, pravilnikom će se odrediti tehnički, pedagoški i ostali zahtjevi koje obrazovni materijal mora zadovoljiti kako bi se mogao smatrati udžbenikom. Drugi obrazovni materijali, a među njima i radne bilježnice, i dalje će moći biti u ponudi, moći će se birati i koristiti u nastavi. Regulacija najviše dopuštene cijene udžbenika postoji i u sadašnjem zakonu, pa u tom kontekstu ova regulacija nije ništa novo. Njegova cijena će se određivati prilikom prijave na Javni poziv kako je to i definirano zakonom, a cijena će ostati nepromijenjena (istaknuta na udžbeniku) dok se ne stvore uvjeti za izmjenu cijene koji su također definirani ovim zakonom. Što se tiče regulacije mase, odnosno tiskanog dijela ona neće utjecati na cjelovitost udžbenika budući da udžbenik može imati i dio sadržaja isključivo u elektroničkom obliku koji je ravnopravan i jednako važan onom tiskanom. Udžbenici odgojnih predmeta (tehničke, likovne i glazbene kulture) zbog manje satnice mogu imati udžbenike manjeg tiskanog opsega, no zakonom se omogućuje veća sloboda izbora opreme za odgojne predmete, koja je u praksi puno važnija od udžbenika o čemu svjedoči i veliki broj komentara struke vezano uz ovu temu u javnom

učenje stranih jezika. U razrednoj nastavi svi bi udžbenici (a ne pojedini) trebali biti radni, jer nema obveznih pratećih tiskanih radnih bilježnica i zbirki zadataka koji bi kako u hrvatskom tako i u ostalim nastavnim predmetima omogućili pisano izražavanje. Smisao radnih bilježnica ili radnog udžbenika jest u tome da se istodobno razvija vještina čitanja i pisanja zato što pisanje pridonosi razvoju vještine čitanja, a čitanje vještini pisanja. Prema pogrešnom shvaćanju autora Nacrta prijedloga zakona... upisivanjem rješenja ili odgovora razvijaju se vještine, a zbog upisivanja udžbenici su radnog karaktera (!?).

Obrazovni materijal može biti svaki materijal koji ima elemente namijenjene obrazovanju korisnika. Ako se udžbenik definira kao obrazovni materijal, onda svaki obrazovni materijal može biti udžbenik. Međutim, temeljno razlikovno obilježje udžbenika u odnosu prema obrazovnim materijalima kao i drugim knjigama jest u tome što je udžbenik didaktički oblikovana knjiga prema vrijedećem nacionalnom i predmetnom kurikulumu, učiteljima služi u poučavanju, a učenicima u samostalnom učenju. U praksi se dobar udžbenik smatra nastavnim sredstvom i vrednuje po tome sadržava li znanje vrijedno znanja i je li oblikovan kao knjiga koja učenike uči učiti. (Nije definirano niti precizirano što znače pojmovi 'razine i vrste kompetencija', a teško je razumjeti smisao i bit konstrukta da 'Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati (kome: učenicima ili učiteljima?) vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. (!) Prema Nacrtu prijedloga zakona... u tekstu se navode četiri vrste udžbenika: 1. tiskani udžbenik; tiskani radni udžbenik; 3. tiskani udžbenik s elektroničkim dodatkom; 4. elektronički udžbenik, pa je te vrste potrebno navesti u članku. Prvu rečenicu iz stavka 2 članka 3. treba izbaciti. Budući da Članak 4. (alineja 4.) definira gramaturu udžbenika, znači da nužno smanjuje opseg sadržaja, a do sada obvezne radne bilježnice svrstavaju se u Druge obrazovne materijale. Članak 16. onemogućava s obzirom na zahtjeve Kurikuluma provođenje osnovnog cilja – ostvarivanje svih odgojno – obrazovnih ciljeva. Suprotno dosadašnjim tumačenjima da je udžbenik tek jedan od izvora znanja, sada se u udžbenik definira kao cjelovit izvor znanja što podrazumjeva osiguranje svih sadržaja, pristupa i metoda, dok se istovremeno smanjuje volumen koji nije u skladu s zahtjevima Predmetnih Kurikuluma. (!) Članak 4. Čl. 4. (1): komentar: Hoće li se cijena udžbenika mijenjati sa svakom promjenom medijalne plaće u Hrvatskoj? Na osnovu kojeg propisa država propisuje cijenu nečega što ne kupuje, a prema ovom zakonu ne smatra ni obaveznim? Citat: čl.4. (2) 'Za udžbenike koji se sastoje od tiskanog i elektroničkog dijela udio cijene elektroničkog dijela u cijeni može biti najviše 20%.' Komentar: Digitalna transformacija škola koju zagovara ovo ministarstvo ne može se dogoditi bez velikog i koordiniranog ulaganja u digitalne sadržaje. Velika digitalna transformacija koja se zagovara ovakvim nacrtom (izrada, aktualiziranje i pohrana digitalnih materijala te ulaganje u informacijsko-komunikacijske infrastrukture) ne može se osigurati s ovako definiranim cijenom. Čl.4.(3): komentar: Ovim se stavkom u neravnopravan položaj stavljaju nakladnici koji imaju samo tiskane udžbenike. Zakon stavlja u nepovoljan položaj sve udžbenike s manjom satnicom što se nikako ne može dovesti u vezu s ulogom nastavnih područja i njihovim utjecajem na razvoj svakog pojedinca kao niti s činjenicom o potrebnim ulaganjima i razvojem svakog udžbenika. Predmeti poput Likovne i glazbene kulture imaju veliku odgojnu i vrijednostnu komponentu i zadaću,

savjetovanju. Zbog toga u zakon je stavljena odredba da oprema za odgojne predmete ne ulazi u cjenovni okvir koji je predložen za drugo obrazovne materijale.

koja je (trebala bi biti!) sastavni dio odgoja i obrazovanja, a nažalost imaju manju satnicu. Predloženim se načinom šalje nedopustiva poruka učenicima i društvu u cjelini stavom da bi udžbenik namijenjen cjelogodišnjem korištenju trebao jeftiniji od jednokratne kino ulaznice?! Udžbenici nisu jedini problem teške torbe. Njihova težina ovisi i o drugim parametrima: drugi učenički materijali, pernice, papuće, tenisice, težina same torbe, rasporedu sati, a i o ormarićima za udžbenike u školi...Isto tako, udžbenici se mogu izdavati poput aktualne Početnice u 1. razredu OŠ; za prvo, odnosno drugo polugodište. Formula za cijenu i težinu udžbenika nije prihvatljiva, jer zadani parametri uopće nisu relevantni prilikom proizvodnje udžbenika za određeni predmet. Svaki predmet ima određene zahtjeve prilikom izrade, opremanja i dizajna udžbenika (npr. udžbenici iz geografije, fizike ili kemije mogu biti zahtjevniji, skuplji u izradi nego udžbenik iz matematike koja ima veću satnicu) i udžbenici su do sada imali pristupačne cijene. Zahtjevi transformacije u digitalne sadržaje i praćenje suvremenih trendova u obrazovanju iziskuju poprilična ulaganja i investiranja svakog nakladnika. Pritom država treba omogućiti zakonski okvir za stabilno poslovanje, sankcioniranje kopiranih udžbenika i krađu intelektualnog vlasništva.

Eva Kirchmayer Bilić
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Prijedlozi: Članak 3. Citat: 'Udžbenik je obrazovni materijal koji služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet. Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda.'
Prijedlog izmjene Udžbenik je nastavno sredstvo u tiskanom i/ili elektroničkom obliku koji je didaktički oblikovan prema nacionalnom i predmetnom kurikulumu. Udžbenik može biti tiskani, tiskani radni, tiskani s elektroničkim dodatkom te elektronički. Učeniku služi za samostalno učenje, usvajanje i samovrednovanje znanja, vještina i kompetencija.

Odbijen

Sve navedeno već je pokriveno definicijom.

<p>Marinko Uremović NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. Ovim člankom se predviđa ukidanje radnih udžbenika s ciljem višegodišnjeg korištenja istog udžbenika. Koliko god ova mjera ima dobru namjeru, kao učitelj engleskog jezika moram istaknuti da bi postojeći prijedlog itekako unazadio kvalitetu nastave engleskog jezika. Metodika stranog jezika zahtijeva popratne zadatke uz tekstove slušanja i čitanja. Ti zadaci pokazuju koliko su djeca razumjela pročitani ili slušani tekst. Također, pomažu djeci pri primjeni novih riječi i novih jezičnih struktura. Bez radnih popratnih zadataka, udžbenik bi se sveo na običnu čitanku. U tom slučaju, uz udžbenik bi se trebali tiskati dodatni nastavni materijali ili listići jer bez takvih materijala nastava stranog jezika jednostavno nema smisla. Ona zahtijeva i zadatke receptivne i produktivne prirode. Navedena problematika povezana je i s člankom 6. koja predviđa uklanjanje radnih bilježnica s popisa obveznih nastavnih sredstava. Imati neradni udžbenik bez popratnih radnih zadataka i nemati radnu bilježnicu gdje bi se u udžbeniku predstavljeni sadržaji mogli uvježbavati u praksi bi doveli do teških, rekao bih i nemogućih uvjeta za izvođenje nastave svih stranih jezika.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.</p>
<p>Anita Jokić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. 1) U stranom jeziku je radni udžbenik neophodan. Jezik se uči iz konteksta putem raznovrsnih zadataka i suvremena metodika n epoznaje udžbenike stranih jezika koji su samo čitanka i sastoji se od 10ak tekstova. Ukoliko bi do koga došlo, učenici bi u bilježnicu prepisivali ili samo rješenja (što nema smisla van konteksta) ili bi trošili svo vrijeme sata na prepisivanje cijelih zadataka u bilježnicu što nije ni praktično niti produktivno. U doba digitalizacije, sat bi se sveo na prepisivanje zadataka u bilježnicu. Radnje bilježnice već same po sebi trebale biti još tanje, što dovodi do apsurdna uspoređujući radnu bilježnicu sa udžbenikom-čitankom. U Školi za život SVI odobreni udžbenici su radni udžbenici. Znači li to automatski da je taj pilot projekt propao? 2) Također, težina torba nema isključivu vezu sa udžbenicima jer učenici nose i pernice i ostali pribor, a i neki modeli torba su sami po sebi teški tako da svi učenici ne nose jednaki teret. Jednako tako, udžbenik i radna bilježnica se mogu držati i u školi te se po potrebi nositi kući. 3) Može li se znanje i poučavanje mjeriti u gramima? Kakvim materijalima stremimo? Mali font, bez fotografija, nekvalitetan papir? Koliko će takav udžbenik trajati?</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.</p>
<p>Marijan Vinković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. ČLANAK 3 Stavak (1) U potpunosti podržavam komentar i obrazloženje Udruge autora udžbenika koji se odnose na članak 3 stavak (1) s jednom dopunom: Prvu rečenicu preformulirati ovako: Udžbenik je stručno autorsko djelo koje u obliku nastavnog sredstva služi kao cjelovit izvor... U pedagoškoj i didaktičko-metodičkoj terminologiji udžbenik (tiskani i elektronički) se svrstava u nastavna sredstva te nema potrebe ga preimenovati u obrazovni materijal.</p>	<p>Odbijen Odbija se.</p>

Petra Blajić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

S obzirom na specifičnost nastavnog predmeta, smatram da udžbenici za strane jezike mogu biti isključivo radni. Učenici u njima moraju moći riješiti pojedine zadatke, kao npr. zadatke slušanja ili čitanja s razumijevanjem. Na koji način bi se oni trebali pripremiti za ispite državne mature? Ako udžbenici ne budu radni, radna bilježnica više neće biti obvezna (čitaj: nitko je neće kupiti) hoćete li onda i ispite DM prilagoditi isključivo usmenoj interpretaciji? Učenici se kroz zadatke koji se nalaze u udžbeniku kroz četiri godine srednje škole, između ostalog, pripremaju za polaganje našeg, zasad jedinog, standardiziranog ispita. Vrsta zadataka, tipovi zadataka kako čitanja tako i slušanja pomažu učenicima u savladavanju ne samo novih vokabularnih i gramatičkih elemenata nego i boljem razumijevanju stranog jezika općenito. Vjerujem da je u čl. 3 stavak 3. došlo do greške i da ćete u njega uvrstiti udžbenike iz stranih jezika kao one koji smiju biti radni.

Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3.

Tiskani udžbenici namijenjeni su višegodišnjem korištenju. Tiskani udžbenici radnog karaktera ne bi trebali biti izuzetak. Potrebni su u razrednoj nastavi, ali i u radu s učenicima koji se školuju po prilagođenom/posebnom programu. Obje vrste udžbenika trebale bi imati odobrenje za korištenje najmanje 4 godine, što znači da bi se i udžbenici radnog karaktera birali po isteku 4 godine. Česte izmjene već odobrenih i u Katalog uvrštenih udžbenika zahtijevaju ponovne prilagodbe udžbenika kako bi ih učenici s oštećenjem vida mogli koristiti. Zbog brojnih novih naslova, takve brojne izmjene nemoguće je slijediti. Udžbenik je obrazovni materijal koji služi kao cjelovit izvor... Tiskani udžbenik ili udžbenik u odgovarajućem formatu (pdf., rtf., doc.) mora biti cjelovit izvor kako bi se učenici s oštećenjem vida njime mogli samostalno koristiti što je u ostalom i sama definicija udžbenika. Taj isti udžbenik u cijelosti može imati i elektroničko izdanje, kao i nadopune/dodatke u elektroničkom obliku. Elektronički udžbenik za redovnu populaciju učenika može sadržavati brojne oblike, forme, elemente (filmiće, križaljke, puzzle, stripove, tablice, sheme...). Takav tip udžbenika po definiciji nije udžbenik za učenike oštećena vida posebice za slijepe. Na elektroničkim bilježnicama i računalu s čitačem ekrana i govornom jedinicom oni mogu čitati samo tekst. Zbog deficitarnih zanimanja razumljivo je da je potrebno često intervenirati u Katalog udžbenika za srednju školu, ali ne i u katalog za osnovnu školu. Zbog mase i cijene tiskani udžbenici za slijepe neće se moći uvrstiti u Katalog.

Djelomično prihvaćen

Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.

Djelomično prihvaćen

Svi udžbenici, bilo radni ili ne, u katalogu ostaju dok se ne otvori novi poziv. Razlika je jedino u tome što se na razini škole odabir radnog udžbenika koji će se koristiti može promijeniti. Sam sadržaj tiskanog radnog udžbenika neće se mijenjati. Dakle jednom prilagođeni radni udžbenik bit će moguće koristiti jednako dugo kao i udžbenik koji nije radnog karaktera. Uvažena je primjedba i u tekst zakona unesen je dio koji kaže da se na prilagođene udžbenike ne odnose izračuni najveće dopuštene cijene i mase, te da ako je to potrebno mogu biti radnog karaktera.

<p>Jakob Patekar NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. Ad stavak 2, članka 3. Smatram da ako se želi riješiti pitanje dugotrajnosti udžbenika da ne bi trebalo zabraniti izradu radnih udžbenika već problem riješiti naputkom da učenici odgovore upisuju u bilježnice - jer zadatci su u udžbeniku, a govorim o udžbeniku stranoga jezika, potrebni, bilo da je riječ, primjerice, o pitanjima razumijevanja nakon teksta, povezivanju kolokacija, pretvaranju imenica u pridjeve i sl. U protivnom će se udžbenik svesti na čitanku, a učitelji će morati osmišljavati zadatke za svaku stranicu udžbenika, što onda pobija svrhu udžbenika kao "cjelovitog izvora za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda".</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera. Što se radnih bilježnica tiče, one se i dalje mogu birati i koristiti kao i svi drugi obrazovni materijali koji će se nalaziti u virtualnom repozitoriju.</p>
<p>Biserka Bilić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. Poštovani, predlažem da ministar/ica predviđenim pravilnikom propiše i obavezan format svih udžbenika - optimalno A-4 što bi vrijedilo za sve izdavače. Hvala.</p>	<p>Primijeno na znanje Zahvaljujemo na komentaru. U dogovoru s nakladnicima pitanje formata udžbenika otvorit će se i regulirati pravilnikom koji se donosi nakon ovog zakona.</p>
<p>Prirodoslovno-matematički fakultet NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 3. Navodi se da je udžbenik obrazovni materijal koji služi kao CJELOVITI izvor za ostvarivanje SVIH odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet. Ako se udžbenik definira kao cjelovit izvor za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda u predmetu Geografija (za osnovne i srednje škole), onda mora sadržavati i odgovarajući broj i kvalitetu geografskih karata (topografskih, posebice topometrijskih, i koropletnih), za svaki razred osnovne i srednje škole u kojemu je Geografija obvezni predmet. U tom slučaju članak 3. isključuje članak 4., i u određivanju mase i u određivanju cijene udžbenika. Ako se udžbenik definira kao obrazovni materijal koji služi kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet, opet se potvrđuje manjkavost definicije jer svi odgojno-obrazovni ishodi utvrđeni nacionalnim kurikulumom nastavnoga predmeta Geografija uključuju korištenje svih vrsta geografskih karata (pa i oni odgojno-obrazovni ishodi u kojima to nije eksplicitno navedeno, ali jest navedeno u uvodu poglavlja D). Bez dostupnog obveznog nastavnog sredstva desetljećima poznatoga pod nazivom geografski atlas učenici su diskriminirani u pristupu „izvoru za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda“ (citiran dio čl. 3., st. 1.). Geografski atlas može biti uvezan kao zbirka relevantnih geografskih karata izrađenih u odgovarajućem mjerilu odvojeno za osnovnu i za srednju školu ili pak kao jedinstveno obvezno nastavno sredstvo za osnovnu i srednju školu. Prednost prve varijante (odvojeni svezak za osnovnu i za srednju školu) jest manja masa, a prednost druge varijante (jedan svezak za osnovnu i srednju školu) jest cijena. Ako se očekuje da „sadržaj i struktura udžbenika moraju omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda“, onda za to treba Zakonom stvoriti pretpostavke. Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda iz nastavnoga predmeta Geografija uključuje i vrednovanje izrađenih jednostavnih</p>	<p>Odbijen Zahvaljujemo na komentaru. Zakon ne definira niti pravi razliku između obveznih i neobveznih obrazovnih materijala. Podjela je na udžbenike i ostale obrazovne materijale. Postupak odobravanja i odabira udžbenika definiran je i za udžbenike i za ostale obrazovne materijale. Dakle nigdje nije rečeno da se radne bilježnice i atlas neće koristiti. Razlika je samo u načinu odabira, udžbenici se biraju prilikom prvog uvrštavanja u katalog (izuzetak su radni udžbenici), dok se ostali obrazovni materijali mogu birati svake godine.</p>

koropletnih karata i različitih vrsta dijagrama u osnovnoj i srednjoj školi. To nije moguće ako tiskani udžbenik nije „radnog karaktera“. To nije moguće ako je za tiskani udžbenik limitiran broj stranica (ili masa). To je moguće ako učenici kao obvezno nastavno sredstvo koriste radnu bilježnicu koja sadrži kartografske podloge za izradu koropletnih karata, isječke topografskih karata, osnovu za izradu dijagrama, ..., a za završni ciklus geografskog obrazovanja dio radne bilježnice može biti elektronički, s digitalnom osnovom i atributivnim tablicama kao preduvjetom za korištenje odgovarajućih digitalnih alata za vizualizaciju prostornih pojava i procesa. Prijedlog: u čl. 1. Zakona razdvojiti pojmove obvezna nastavna sredstva (obrazovni materijali) od neobveznih. Uz navedeno, u čl. 1. dodati definicije pojmova obvezna nastavna sredstva i neobvezna nastavna sredstva (obrazovni materijali) kao i popise uz pripadajuće pojmove, kako ne bi bilo dileme koja su nastavna sredstva (obrazovni materijali) obvezni, a koji nisu. U obvezna nastavna sredstva uz udžbenik uvrstiti i geografski atlas i radnu bilježnicu iz geografije. U nastavku čl. 1. ili kao posebni članak definirati odnos tiskanog i elektroničkog dijela neobveznih nastavnih sredstava (drugih obrazovnih materijala).

**Prirodoslovno-matematički fakultet
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4.**

U primjedbi na čl. 3. naveli smo da ako se udžbenik definira kao cjelovit izvor za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda u predmetu Geografija (za osnovne i srednje škole), onda mora sadržavati i odgovarajući broj i kvalitetu geografskih karata (topografskih, posebice topometrijskih, i koropletnih), za svaki razred osnovne i srednje škole u kojemu je Geografija obvezni predmet. Uz obrazloženje koje smo dali uz prethodni članak, čl. 3. isključuje čl. 4., i u određivanju mase i u određivanju cijene udžbenika. Osim toga, nije jasno zašto se u Nacrtu prijedloga zakona, koji se odnosi na osnovnoškolske i srednjoškolske udžbenike, masa i cijena udžbenika određuje samo za udžbenike za osnovnu školu, a ne i za srednju školu. Prijedlog: Brisanje čl. 4. iz konačne verzije Zakona, s obzirom da ga čl. 3. isključuje.

**Miljenko Hajdarovic
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4.**

Držim da je izrazito nerealno odrediti cijenu digitalnih obrazovnih materijala na samo 20%. Upravo je izrada digitalnih materijala često ne samo izazovniji dio izrade udžbenika već sigurno i skuplji. Obuhvaća ne samo autore materijala i uobičajenu ekipu koja uređuje i priprema udžbenike za tisak već i mnoge dodatne stručnjake koji pripremaju, prilagođavaju i programiraju digitalne materijale. Izrada interaktivnih materijala je znatno skuplja od samog tiska. Osiguravanje prava distribucije multimedijalnih sadržaja isto zahtijeva veće troškove.

Odbijen

Geografski atlas i radne bilježnice i dalje će se moći koristiti i birati iz virtualnog repozitorija, a cijena i masa nije regulirana ovim zakonom. Zbog velikog broja različitih programa, specijaliziranih strukovnih udžbenika i različitih satnica općeobrazovnih predmeta po godinama normiranje cijene na ovaj način nije moguće u srednjoj školi.

Primljeno na znanje

Cijena udžbenika čini cjelinu, no ovim korakom prvi put adresiramo potrebe razvoja i održavanja elektroničkog dijela te njegovu naknadnu kupovinu za rabljene udžbenike.

<p>Anica Hrlec NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Poštovani, jedna opća formula za izračun mase udžbenika ne može biti u skladu ovoga istoga prijedloga zakona, Članak 3. stavak 1, gdje u učenju predmeta kao što su Fizika, Kemija, Matematika u udžbeniku morate navesti sadržaj, primjere u kojima se taj sadržaj ostvaruje, opise pokusa, projekata učenika, riješene primjere zadataka, pitanja za provjeru i vrednovanje ishoda. Samim time da za svaku nastavnu temu imate samo po jedan računski primjer rješenoga zadatka povećat će se i masa udžbenika. Stoga predlažem da se za takve predmete u formulu uvrsti i dodatni postotak mase u kojem će biti prostora za obogaćivanje udžbenika navedenim primjerima.</p>	<p>Odbijen Najveća dopuštena masa tiskanog dijela korelira sa satnicom. Specifičnosti pojedinih predmeta mogu se na različite načine adresirati prebacivanjem određenog sadržaja u elektronički oblik.</p>
<p>Goran Hajdin NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Podržavam Zakon u jasnom definiranju najveće dopuštene cijene. Zakon napokon na pravedan način vodi računa i o platežnoj moći roditelja uzimajući u obzir medijalnu, a ne prosječnu plaću!</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Miroslav Huzjak NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Poštovani, propisivanjem cijene i težine udžbenika formulom koja uključuje satnicu predmeta šalje se poruka da postoje „važni“ i „manje važni“ nastavni predmeti. Ovime se zakida holistički (cjeloviti) razvoj djeteta, jer škola nije samo obrazovna, već – barem u jednakoj mjeri – i odgojna ustanova. Ne postoje manje i više važni predmeti (u postotcima), već svi predmeti čine neraskidivu cjelinu u nastavnom procesu. Ovim načinom izračunavanja posebno su ugroženi umjetnički predmeti – Likovna i Glazbena kultura, koji imaju najmanju satnicu, a upravo ti predmeti imaju najveći udio u razvoju kreativnosti (na koju se kurikulum često poziva) čime se kreativnost direktno zakida; te na razvoj kulture (koja je prilično ključna za onog tko se u velikoj mjeri oslanja na turizam). Uz to, ovakav izračun težine udžbenika dovest će do upotrebe tanjeg papira pri tiskanju, što će opet najviše pogoditi Likovnu kulturu koja se temelji na kvalitetno reproduciranim umjetničkim djelima. Napokon, izrada digitalnih sadržaja po svojem opsegu obuhvaća najmanje trećinu udžbenika (prema dosadašnjim zahtjevima), a tome se dodaju i digitalni dodaci papirnatom udžbeniku, što sve čini količinu često veću od polovine opsega udžbenika; posve je nerealno očekivati da udio cijene tog materijala iznosi 20%. Napokon, razumljivo je da se smanjenjem cijene udžbenika želi izaći u susret roditeljima smanjenjem troškova, ali moguće je očekivati da će doći do oštećivanja tableta (posebno u osnovnoj školi), tako da bi primarno oslanjanje na tablete moglo dugoročno dovesti i do još većih troškova koje bi roditelje mogli pogoditi. Za rasterećenje školske torbe učenika, bolji bi put bio orijentirati se na standard učionica koje bi mogle primiti one materijale (likovne mape, atlase, likovne kutije, udžbenike i radne materijale/bilježnice) koje nije potrebno nositi kući u torbi.</p>	<p>Primljeno na znanje U zakon je uvrštena odredba da oprema za odgojne predmete (likovna, glazbena i tehnička kultura) ne ulaze u ukupnu cijenu koja se predviđa za druge obrazovne materijale. Na taj način daje se mogućnost većeg odabira opreme za rad, na čemu je kod odgojnih predmeta veći naglasak od samih udžbenika, što su između ostalog i konstatirali brojni učitelji i stručnjaci koji su se uključili u ovo savjetovanje.</p>

<p>Boris Počuča NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Poštovani, prema ovom prijedlogu zakona udžbenik za predmet tehnička kultura bio bi sveden na skriptu za koju je jedino bitna mala masa. U tehničkoj kulturi kutija mora biti dio obaveznog nastavnog materijala. Isto kao i likovna mapa za likovnu kulturu. U protivnom ta da predmeta gube smisao i svrhu jer školama nisu osigurana dodatna sredstva da samostalno organiziraju rad. Kutija za izvođenje nastave jedina je preostala stvar koja osigurava koliko toliko kvalitetno izvođenje nastave tehničke kulture. Zadržati ili povećati kvalitetu obrade sadržaja uz smanjenje broja stranica formulom izrazito je štetno za cijeli obrazovni sustav i budućnost naše djece. Digitalizacija je dobra, ali nije i ne može biti zamjena za stvarni svijet. Srdačan pozdrav</p>	<p>Primljeno na znanje Oprema za odgojne predmete, među kojima je i tehnička kultura, ne ulazi u iznos koji se predviđa za druge obrazovne materijale. Kako je kod odgojnih predmeta, kako ste i sami rekli, naglasak nije na udžbeniku stoga vjerujemo da će se na ovaj način povećati ponuda opreme za odgojne predmete, a samim time učiteljima omogućiti više slobode u kreiranju nastave.</p>
<p>Marijan Vinković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. ČLANAK 4. U članku 1 definirano je što se uređuje zakonom: Ovim se zakonom uređuje postupak odobravanja, uvrštavanja u katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola. Nije navedeno da se uređuje i najveća dopuštena cijena i masa udžbenika, a u članku 4 to se ipak čini. Članak 4 izgleda kao objava uvjeta za Javnu nabavu samo što Vlada Republike Hrvatske nije odlučila financirati nabavu udžbenika. Ne treba zaboraviti da smo dio EU i da funkcionira slobodno tržište bez državne intervencije i regulacije osim za slučajeve kada se regulira da bi se spriječile nezakonske radnje. Ponavljam, ako država financira nabavu udžbenika onda se cijena može urediti uvjetima javne nabave ili nekim drugim podzakonskim aktom tako da se ovaj članak može preformulirati na taj način. Što se tiče najveće dopuštene mase udžbenika, mislim da je bolje rješenje u važećem Udžbeničkom standardu kojim je utvrđen najveći broj stranica po nastavnoj temi, ali da u postupku odobravanja udžbenika stručna povjerenstva o tome vode računa.</p>	<p>Odbijen Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dala je mišljenje vezano uz regulaciju tržišta na ovaj način: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf</p>

Šime Šuljić

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4.

Članak 4. stavak (4) Smanjenjem mase udžbenika za 30 %, ne znači da se smanjuje masa školske torbe za isti postotak, jer učenici nose i bilježnice i drugu opremu. Smanjenje mase učeničke torbe treba riješiti značajnim smanjenjem broja nastavnih predmeta po obrazovnom razdoblju po čemu prednjačimo u Europi. To je važno i zbog promjene paradigme učenja. Šest ili čak sedam različitih nastavnih predmeta u danu nije moguće pratiti. I bez promjene nastavnih planova škole već sada kroz raspored mogu doprinijeti rasterećenju u tom smislu. Rezanje broja stranica moglo bi ostaviti za posljedicu da se udžbenici pretvore u zbirke natuknica bez sustavnih 'priča' koje pobuđuju interes, maštu i inspiraciju kod učenika. Najprije će se naći na odstrjelu stranice koje izdavači obično nazivaju kutak plus, a koje su ključne da učenik posebno zavoli određene discipline. Nastavni predmeti vrlo su različite naravi i ograničenje mase neke bi moglo bitno pogoditi, odnosno oštećeni bi mogle biti određene kategorije učenika. Na primjeru matematike to bi moglo značiti da će izostati blago stupnjevanje zadataka (aktivnosti) za one učenike kojima matematika ide teže ili da ne će biti dovoljno izazovnih zadataka za one koji vole matematiku. Povrh svega najgore će biti ako se sroza dostignuti standard naših udžbenika izbacivanjem slika, dijagrama, grafova, skica, kratkih stripova, karikatura, ... Nije rješenje sve to prebaciti u digitalni oblik, kao virtualni dodatak. Udžbenik mora biti cjelina.

Melita Sambolek

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4.

Poštovani, Može li zaista masa udžbenika ključan kriterij u nastanku/izboru udžbenika? Da smo drukčije organizirani možda bi udžbenici mogli ostati u školi i djeca (1.-4.r za koje to i najvažnije) bi ih samo ponekad nosila doma ili pak u školu- i tada je masa manje važna. Ali je zato kvaliteta materijala od velike važnosti. A ovakvo diktiranje i mase i cijene na to će sigurno utjecati. Pitam se tko će izraditi materijale za 20% cijene udžbenika ili se opet računa na entuzijazam učitelja. Kao prosvjetnog radnika rastužuje me da se reforma svodi na broj stranica knjige.

Primljeno na znanje

Elektronički dio jednako je vrijedan kao i tiskani dio udžbenika, stoga cjelovitost nije upitna.

Primljeno na znanje

Najviša cijena udžbenika i do sada je bila regulirana. Postojeće cijene i opseg udžbenika već sada koreliraju sa satnicom predmeta. Radni materijali nisu zabranjeni niti se ukidaju, već se samo liberalizira njihov odabir.

<p>Josip Jukić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Razumijem svrhu ograničavanje cijene udžbenika i njezino vezanje uz medijalnu plaću, no nije mi jasno kako se došlo do formule da elektronički dio vrijedi 20 % tog iznosa? Slažem se s kolegom Hajdarevićem da je izrada tog dijela zahtjevna i zahtijeva dosta znanja te treba omogućiti višu cijenu. Određivanje mase udžbenika je pogrešan put u olakšavanju torbi učenika - bolja organizacija rasporeda koju pokušavaju pojedine škole s ciljem smanjenja broja predmeta u polugodištu/tjednu je bolji put. Očekivati smanjenje broja stranica u udžbeniku i zadržavanje iste kvalitete obrade sadržaja nije realno. Oslanjati se na digitalne udžbenike stvorit će brojne probleme - uređaji će zakazivati, nestajat će struje (živim na području Sesveta u Zagrebu i događa se na mjesečnoj osnovi) i štošta drugo, dok fizički udžbenik uvijek stoji na raspolaganju sa svim tekstovima i grafičkim prilozima koji objašnjavaju propisane sadržaje.</p>	<p>Primljeno na znanje Ograničavanjem mase tiskanog dijela ne bi trebalo utjecati na kvalitetu, već će konceptualno preispitivanje udžbenika te prebacivanje dijelova koji bolje odgovaraju digitalnom okruženju i potencijalu koji takvo okruženje nudi doći do povećanja kvalitete. Cijena udžbenika čini cjelinu, no ovim korakom prvi put adresiramo potrebe razvoja i održavanja elektroničkog dijela te njegovu naknadnu kupovinu za rabljene udžbenike.</p>
<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. ČLANAK 4 Stavak (1) Stavak treba preformulirati na način da zakon ne određuje točnu cijenu udžbenika, nego samo najvišu cijenu koju odobrava ministar, jer će predloženi način određivanja cijene izazvati znatne komplikacije u određivanju cijene, prodaji i distribuciji udžbenika. Cijena treba biti naznačena na udžbeniku. Stavak (4) Određivanje mase udžbenika samo pomoću predložene formule matematički je formalizam koji će ugroziti funkcioniranje udžbenika s manjom predmetnom satnicom. Bolje je tu materiju regulirati udžbeničkim standardom za svaki predmet i u dogovoru sa stručnjacima.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Prihvaćamo komentar da cijena treba biti naznačena na udžbeniku. Zakonom se kako je predloženo definira najveća dopuštena cijena, a ne realna cijena koja može biti i manja. Vezano uz masu, komentar se odbija. Već sada je cijena i veličina (masa) udžbenika u korelaciji sa satnicom.</p>
<p>Iva Palčić Strčić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. 4. (2) Elektroničke knjige na tržištu uglavnom imaju jednaku cijenu kao i tiskane. Cijenu ne formira medij, već autorska prava koja ne prestaju niti se ne smanjuju izdavanjem knjige u elektroničkom obliku. Sukladno tome, 20% udjela cijene ne može biti tržišno korektan iznos ako se očekuje kvalitetan materijal. 4. (3) Nigdje nije navedeno na koji način će Ministar odobriti korekciju, u kojem roku se korekcije trebaju zatražiti te u kojem roku i u kojem iznosu će se one odobriti. Iva Palčić Strčić, učitelj mentor</p>	<p>Primljeno na znanje Najviša dopuštena cijena jednaka je za sve udžbenike za isti predmet bez obzira na oblik. Korekciju cijene može zatražiti podnositelj kada se ostvare preduvjeti iz stavka 3. Dakle ne postoji vremenski rok. Korekcija će se i dalje vršiti prema formuli iz istog članka uvećanjem (ili smanjenjem) medijalne neto plaće.</p>
<p>Zvonka Ivković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. U zakonu se više propisuje kvantiteta nego kvaliteta samih udžbenika. Umjesto da se razvijaju formule o masi udžbenika za pojedini razred, potrebno je omogućiti materijalne uvjete u školama, odnosno, ormariće za učenike, gdje bi ostavljali knjige, a samo neke nosili kući.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

**UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4.**

Odredbom članka 4. Prijedloga Zakona uređena je najveća dopuštena cijena i masa udžbenika. Stavkom (1) tog članka najveća dopuštena cijena udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sljedećoj formuli: (satnica predmeta / ukupna satnica) * f * M pri čemu je: f – faktor koji za 1-4 razred osnovne škole iznosi 0,1, za 5. i 6. razred iznosi 0,125, za 7. i 8. razred iznosi 0,15. M – medijalna neto plaća u Republici Hrvatskoj prema zadnjem izvještaju Državnog zavoda za statistiku objavljenom do datuma objave Javnog poziva. Stavkom (2) određeno je da za udžbenike koji se sastoje od tiskanog i elektroničkog dijela udio cijene elektroničkog dijela u cijeni može biti najviše 20%. U kontekstu ovakvog zakonskog uređenja postavlja se pitanje hoće li se cijena udžbenika mijenjati sa svakom promjenom medijalne plaće u Hrvatskoj? Na osnovu kojeg propisa država propisuje cijenu nečega što ne kupuje, a prema ovom zakonu ne smatra ni obaveznim? Ovakvim zakonskim uređenjem opet se frapantno krši Ustav. Naime odredbom članka 49. stavak 1. Ustava određeno je da su poduzetnička i tržišna sloboda temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske, dok se sada ovakvim zakonskim uređenjem ta sloboda pokušava ograničiti jer tržišna sloboda ne može postojati u situaciji kada se diktiraju cijene i na takav način narušava sloboda tržišnog natjecanja. Također, bitno je istaknuti da je odredbom stavka 4. članka 49. Ustava određeno da se prava stečena ulaganjem kapitala ne mogu umanjiti zakonom niti drugim pravnim aktom. Ovakvim zakonskim uređenjem se upravo to pokušava postići jer se diktiranjem cijene narušavaju prava koja su poduzetnici stekli ulaganjem kapitala, jer u slučaju da Prijedlog Zakona bude usvojen ne mogu računati na zakone ponude i potražnje te će biti prisiljeni prava koja su stekli ulaganjem vlastitog kapitala podrediti izračunima koji se u predmetnom članku daju. Nadalje, odredbom članka 68. stavka 4. Ustava određeno je da se jamči zaštita moralnih i materijalnih prava koja proistječu iz znanstvenoga, kulturnog, umjetničkog, intelektualnog i drugog stvaralaštva. Izračuni koji se predmetnom zakonskom odredbom daju, nužno će u određenom trenutku dovesti do narušavanja materijalnih, ali i moralnih prava koja proistječu iz znanstvenoga, kulturnog, umjetničkog i intelektualnog stvaralaštva jer je za očekivati da se izračunima koji su navedeni u predmetnoj zakonskoj odredbi ponekad neće moći dati odgovarajuća protuvrijednost za znanstveni, kulturni, umjetnički i intelektualni rad nekog autora. Osim toga, velika digitalna transformacija koja se zagovara ovakvim Prijedlogom Zakona (izrada, aktualiziranje i pohrana digitalnih materijala te ulaganje u informacijsko-komunikacijske infrastrukture) ne može se osigurati s ovako definiranom cijenom.

Odbijen

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja očitovala se na tekst nacrtu prijedloga zakona: <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf>

<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Nadalje, člankom 4. određeno je i: (3) Ministar može odobriti korekciju cijene za elektroničke udžbenike ili elektroničke dijelove udžbenika koji su u Katalogu ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: - ako je udžbenik u uporabi najmanje jednu nastavnu godinu, - ako je udžbenik izmijenjen sukladno članku 3. stavak 2. ovog zakona, - ako je došlo do promjene medijalne neto plaće u Republici Hrvatskoj za više od 10%. Dovoljno je reći da se ovakvim uređenjem, samo u jednom stavku, u neravnopravan položaj stavljaju nakladnici koji imaju samo tiskane udžbenike.</p>	<p>Odbijen Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja očitovala se na tekst nacrtu prijedloga zakona: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Ovim je člankom definirano i: (4) Najveća dopuštena masa udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sljedećoj formuli: (satnica predmeta / ukupna satnica) * m pri čemu je: m – najveća dopuštena masa svih obveznih udžbenika, koja za 1-4 razred osnovne škole iznosi 3 kg, za 5. i 6. razred 5 kg za 7. i 8. razred 6 kg. (5) Ukupna satnica u formulama iz stavka 1. i 4. ovoga članka odnosi se na ukupnu satnicu obveznih predmeta u pojedinom razredu osnovne škole. Na ovakav način se propušta percipirati da udžbenici nisu jedini problem teške torbe. Što je sa svim drugim učeničkim materijalom i obvezama zbog kojih su torbe teške? Npr., što je s pernicama, papučama, tenisicama, težinom same torbe, ormarićima za udžbenike u školama, rasporedom sati...? Sve to utječe na težinu same torbe i iluzorno je očekivati da će se samo reduciranjem udžbenika olakšati torba učenika. Formula za cijenu i težinu udžbenika nije prihvatljiva jer zadani parametri uopće nisu relevantni prilikom proizvodnje udžbenika za određeni predmet. Svaki predmet ima određene zahtjeve prilikom izrade, opremanja i dizajna udžbenika (npr. udžbenici iz geografije, fizike ili kemije mogu biti zahtjevniji, skuplji u izradi nego udžbenik iz matematike koja ima veću satnicu). Zahtjevi transformacije u digitalne sadržaje i praćenje suvremenih trendova u obrazovanju iziskuju poprilična ulaganja i investiranja svakog nakladnika, a država bi trebala omogućiti zakonski okvir za stabilno poslovanje, sankcioniranje kopiranih udžbenika i krađu intelektualnog vlasništva, dok se sada ovakvim zakonskim uređenjem takvo ponašanje ohrabruje.</p>	<p>Primljeno na znanje Ovaj zakon regulira udžbenike i druge obrazovne materijale kako je definirano zakonom o odgoju i obrazovanju, te ne regulira ostale elemente školske torbe. Najveća dopuštena cijena udžbenika i do sada je bila regulirana, a veličina i cijena udžbenika bila je u korelaciji.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Članak 4 Točka 1. cijena – zakon ne bi trebao propisivati točne cijene. Točka 4. odnosi se na opseg udžbenika. Opseg udžbenika trebao bi biti propisan Udžbeničkim standardom. Predložena formula cijene i opsega stavlja u dodatno podređeni položaj nastavne predmete s manjom satnicom (glazbeni, likovni, tehnički) te se podržava, u brojnim znanstvenim i stručnim radovima (Fell 2015, Matoš 2011, Koščec i Bračun 2011, Pavičić i Vukičević 2013) potvrđena podjela na „važne“ i „nevažne“ nastavne predmete. Predlažemo da se navedeno korigira.</p>	<p>Odbijen Zakon ne propisuje točne cijene već najveću dopuštenu cijenu. Ova regulacija postoji i u važećem normativnom rješenju. Za odgojne predmete (likovna, glazbena i tehnička kultura) naglasak nije na udžbeniku već na drugim obrazovnim materijalima kao što je bilo na mnogo mjesta u raspravi istaknuto. Stoga se foku s udžbenika pomiče na rane materijale poput likovne mape, muzike ili materijala za tehničku kulturu koji ne ulaze u okvir najveće cijene drugih obrazovnih materijala. Stoga se fokus s udžbenika pomiče prema praktičnom radu što je i zajednički naglasak struke koja se uključila u ovo savjetovanje.</p>

<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. 4.1. i 4.2. Glede utvrđivanja najviše dopuštene cijene udžbenika sugerirati je predlagatelju da ne ignorira korelaciju kvalitete i cijene, a da provjeri nije li to utvrđivanje u suprotnosti s Ustavom RH. Utvrđivanje pak najveće dopuštene mase udžbenika ne temelji se didaktičko-metodičkim spoznajama i zahtjevima, a hoće biti zamjena za neke druge, daleko bolje mjere kojima bi se školske torbe učenika olakšale (organizacija školskog rada, opremljenost škola učeničkim ormarićima...). Nejasno je zbog čega se, i to u Općim odredbama, samo za osnovnoškolske udžbenike propisuju formule izračuna najveće dopuštene cijene i mase.</p>	<p>Odbijen Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dala je svoje mišljenje vezano uz regulaciju: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf Zbog velikog broja različitih programa, specijaliziranih strukovnih udžbenika i različitih satnica općeobrazovnih predmeta po godinama normiranje cijene na ovaj način nije moguće u srednjoj školi.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Ako člankom 3. ovoga Zakona udžbenik definiramo kao cjeloviti izvor za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom kao i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred i predmet, onda članak 4. u potpunosti treba izbaciti jer i jedno i drugo apsolutno nije moguće.</p>	<p>Odbijen Udžbenik ne mora biti isključivo u tiskanom obliku, tako da je njegovu cjelovitost moguće ostvariti usprkos najvećoj dopuštenoj masi tiskanog dijela.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. - Zakon stavlja u nepovoljan položaj sve udžbenike s manjom satnicom što se nikako ne može dovesti u vezu s ulogom nastavnih područja i njihovim utjecajem na razvoj svakog pojedinca kao niti s činjenicom o potrebnim ulaganjima i razvojem svakog udžbenika.</p>	<p>Odbijen U javnoj raspravi mnogo je bilo komentara vezanih uz radni materijal i opremu za odgojne predmete koji imaju malu satnicu, a za nastavu su potrebni od udžbenika. Zbog toga je u zakon stavljena stavka koja kaže da oprema za odgojne predmete ne ulazi u kvotu koja je predviđena za druge obrazovne materijale.</p>
<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Zakon se odnosi na udžbenike i za srednju školu, a propisuje se masa i cijena udžbenika samo za osnovnu školu (čl. 4) te samo ukupna cijena drugih obrazovnih materijala za razrednu i predmetnu nastavu koji se nalaze u virtualnom repozitoriju (čl. 16, stav. 7).</p>	<p>Primljeno na znanje U srednjim školama ima dosta različitih smjerova, satnice se značajno razlikuju i zbog toga normiranje na ovaj način nije moguće.</p>
<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Prema formuli o cijeni udžbenika (čl. 4) u formulu ulazi ukupna satnica svih obaveznih predmeta (čl. 4, stav. 5) – zašto se računa satnica TZK kad za taj predmet ne postoji udžbenik; gdje je u izračunu troškova predviđena cijena sportske opreme za taj predmet koju učenik MORA imati; isti se komentar odnosi i na najveću dopuštenu masu svih obaveznih udžbenika – zašto se računa i satnica TZK kad za taj predmet ne postoji obavezni udžbenik?</p>	<p>Primljeno na znanje Predmet ovog zakona je regulacija udžbenika, oprema za tjelesni i zdravstvenu kulturu, kao i oprema za likovnu kulturu (primjerice tempere, vodene bojice...), geometrijski pribor za matematiku i slično nisu predmet ovog zakona. Učenik također u školi koristi i bilježnice i pernicu koje također nisu predmet ovog zakona. Predmeti u školi dijele se na obavezne i izborne i to je podjela koja je relevantna i zbog toga je korištena u formuli.</p>
<p>Institut za cjeloživotno učenje NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Udžbenik kao temeljno nastavno i odgojno-obrazovno sredstvo se ne mjeri masom, nego pedagoškom, didaktičkom, metodičkom i psihološkom prosudbom kvalitete koja u ovakvome prijedlogu zakona nije uopće uzeta u obzir.</p>	<p>Primljeno na znanje Standardi kvalitete propisuju se provedbenim pravilnikom, a ne procedurom odobravanja propisanom ovim zakonom.</p>

<p>Alka Script d.o.o. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 4. Čl. 4. (1) Formule po kojima se definiraju najveća dopuštena masa i cijena udžbenika po samoj svojoj formulaciji klasificiraju predmete na "manje vrijedne" i "više vrijedne" predmete. Trošak izrade udžbenika ne može se temeljiti u najvećoj mjeri na satnici predmeta. Također, ako pokušavamo stvoriti najbolje obrazovanje za našu djecu, nema potrebe za ograničavanjem cijene udžbenika jer time ograničavamo tržište i dovodimo u pitanje kvalitetu udžbenika i obrazovanja. Čl. 4(2) Cijenu digitalnog udžbenika bi također trebalo definirati tržište koje ga i stvara (osim u slučaju otkupa od strane ministarstva kada se zasebno dogovara otkupna cijena). Trošak izrade digitalnog udžbenika, za razliku od javnog mišljenja, je znatno veći od troška izrade tiskanog udžbenika, naročito prilikom izrade prvih izdanja. Upravo zbog toga treba biti vrlo oprezan prilikom određivanja cijene pojedinog digitalnog materijala.</p>	<p>Primljeno na znanje Najveća dopuštena cijena udžbenika i do sada je bila regulirana, a veličina i cijena udžbenika bila je u korelaciji.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 5. Odredba o promidžbenim materijalima treba se odnositi na sve udžbenike, bez iznimki.</p>	<p>Odbijen Odbija se.</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 5. 5.2. Dodati zaštitu i promicanje odlika nacionalnog identiteta. 5.4. Članak je suvišan jer glede zaprečavanja promotivnih materijala u udžbeničkoj građi ne bi smjelo biti iznimki (strukovne škole). Neprihvatljivo je i to što se i ovdje različito (neravnopravno) tretiraju tiskani udžbenici i njihovi elektronički dijelovi ("jedna stranica" nasuprot opsegom neograničenom "zasebnom dijelu").</p>	<p>Djelomično prihvaćen Prihvaćamo komentar na stavak 2. Vezano uz stavak 4. komentar se odbija.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 5. Članak 5. Predlažemo: Točke 2. i 3. – odnose se na etičke zahtjeve koje treba precizno navesti: od promicanja temeljnih vrijednosti i baštine Republike Hrvatske, promicanja nacionalnog identiteta, načela jednakosti, ravnopravnosti i dr.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćamo sugestiju, ugrađena je u stavak 2.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 5. Neprihvatljivo je bilo kakvo dopuštanje objave promidžbenih materijala u udžbenicima. Time se otvara mogućnost da razne tvrtke i udruge koje mogu imati suprotne strateške interese u odnosu na RH učenicima reklamiraju svoje proizvode/usluge... Postavlja se pitanje tko bi i kako provjeravao prihvatljivost tog sadržaja, a pogotovo se postavlja pitanje tko bi provjeravao sadržaj elektroničkih sadržaja za koje Prijedlog Zakona predviđa donošenje i to bez ikakve procedure?</p>	<p>Odbijen Promotivni materijal u strukovnim udžbenicima sastavni je dio udžbenika pa kao takav sadržaj mora zadovoljavati svim odredbama ovog članka, uključujući i stavak 2.</p>

<p>Timur Križak NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 5. Službenicima ministarstva, radnicima Agencija i NCVVO-a zabranjuje se rad na udžbenicima bez obeštećenja. Uz to se onemogućava korištene njihovih jedinstvenih znanja. Za razliku od njih članovi povjerenstava za izradu novih programa/kurikula koji raspolažu privilegiranim podacima smiju izrađivati udžbenike. Ovakav neravnomerni položaj svojevrstna je diskriminacija stoga ovo ograničenje treba ukinuti. Nejasno je zašto se spominju recenzenti udžbenika kada u čl. 6. izdavač ne mora priložiti recenziju.</p>	<p>Odbijen Odbija se. Odredba ostaje zbog sprječavanja sukoba interesa.</p>
<p>Goran Hajdin NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Predlažem izmjenu 6. članka: (1) Ministarstvo nadležno za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministarstvo) namjeru izmjene Kataloga odobrenih udžbenika (u daljnjem tekstu: Katalog) iskazuje Javnim pozivom najkasnije do 1. siječnja u kojem se navodi za koje se udžbenike mogu podnijeti zahtjevi. (2) Katalog za pojedini razred i predmet može se izmijeniti nakon što su udžbenici u upotrebi najmanje četiri godine i potrebne su sadržajne izmjene radi zastarjelosti informacija u najmanje 15%* udžbenika, osim ako izmjene kurikuluma ne zahtijevaju raniju izmjenu. (3) Na javni poziv iz stavka 1. ovoga članka može se, u roku od 60 dana od dana objave poziva, javiti svaka pravna osoba registrirana za nakladničku ili izdavačku djelatnost (u daljnjem tekstu: podnositelj) . (4) Uz zahtjev iz stavka 3. ovog članka podnositelj prilaže: - pristup elektroničkom udžbeniku za četiri osobe i/ili četiri primjerka tiskanog udžbenika, - izjavu o jezičnoj i grafičkoj uređenosti teksta , - izjavu odgovorne osobe da odgovara za sve pogreške koje se pojave u udžbeniku te da će ih otkloniti o vlastitom trošku . - - - - - *NAPOMENA: Prema potrebi prilagoditi postotak koji bi se izračunavao na temelju kartica teksta. ARGUMENTACIJA: Nema potrebe mijenjati udžbenik ako se nije promijenila aktualnost informacija u njemu. Navedeno bi trebalo biti odobreno samo kad za izmjenama postoji stvarna potreba, a ne ekonomski interes.</p>	<p>Odbijen Udžbenici se metodički dorađuju i osuvremenjuju, ne samo sadržajno. Zbog toga se ne prihvaća odredba da se mjeri količina zastarjelog sadržaja karticama teksta.</p>
<p>Melita Sambolek NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Slažem se da se produlji rok za upotrebu udžbenika na više od 4 godine.</p>	<p>Odbijen Udžbenik u katalogu mora biti najmanje 4 godine. Dakle može se dogoditi da je neki udžbenik i duže u upotrebi.</p>
<p>Dragica Pršo NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Nije potrebno mijenjati udžbenike svake 4 godine već iznimno u slučaju promjene kurikula određenih predmeta. Dosadašnja praksa išla je na ruku izdavačima te znatno opteretila kućni budžet. Bilo bi dobro da za promjenu ministarstvo misli na roditelje i učenike, a ne na izdavače i njihovu zaradu.</p>	<p>Odbijen Udžbenik u katalogu mora biti najmanje 4 godine. Dakle može se dogoditi da je neki udžbenik i duže u upotrebi.</p>

<p>Ratko Borić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Ovaj dio; Članak 6. (2) "Katalog za pojedini razred i predmet može se izmijeniti nakon što su udžbenici u upotrebi najmanje četiri godine, osim ako izmjene kurikuluma ne zahtijevaju raniju izmjenu." se u pravilu odnosi na činjenicu da se udžbenici svake 4 godine mijenjaju, uz pojedine izuzetke, kao udžbenici iz vjeronauka. Mijenja li se matematika ili hrvatski jezik ili povijest ili ...? Metode učenja? Slobodno taj rok promijenite na 8 godina. I opet će većina učenika u OŠ imati jednom tu zamjenu i nabavku odnosno promjenu načina rada.. Sada velika većina učenika OŠ ima 2x zamjenu knjiga kroz školovanje. Mislim da vam umjesto cilja veće dinamike i elastičnosti, te prilagodbe školskog sustava zahtjevima društva i znanosti postižete samo i jedino efekt poticanja izdavaštva. I takvo poticanje nije u redu da plaćaju roditelji ni porezni sustav.</p>	<p>Odbijen Udžbenik u katalogu mora biti najmanje 4 godine. Dakle može se dogoditi da je neki udžbenik i duže u upotrebi.</p>
<p>Marijan Vinković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. ČLANAK 6. Javni poziv Stavak (4) Uz navedeno, dodati da je podnositelj obavezan priložiti i dvije recenzije (stručnu i metodičku)</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. U ovom djelu potrebno je istaknuti da bi nakon odobrenja određenog udžbenika Ministarstvo trebalo snositi jednaku odgovornost kao nakladnik za sve pogreške koje se eventualno pojave, a posljedica su činjenice da je udžbenik odobren jer nije pravično da sve rizike i troškove u tom dijelu snosi nakladnik.</p>	<p>Odbijen Udžbenik mora biti u skladu sa zahtjevima navedenima u zakonu i pratećem pravilniku, za što odgovornost snosi nakladnik.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Članak 6 Predlažemo: Točka 3. Na javni poziv može se u roku od 60 dana od dana objave javiti svaka pravna osoba registrirana u Republici Hrvatskoj za nakladničku ili izdavačku djelatnost.</p>	<p>Odbijen Registracija se provjerava u registru trgovačkog suda, dakle u ovom kontekstu nije potrebno isticati da je pravna osoba registrirana u Republici Hrvatskoj.</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. 6.3. Dva mjeseca – od javnoga poziva (6.1.) do predaje udžbenika na odobravanje – premalo je vremena da nakladnici okupe autorske timove, prirede udžbenike, angažiraju recenzente i uvažavaju njihove primjedbe. 6.4. Budući da se udžbenici u konačnici odobravaju (ili ne odobravaju), nepotrebna je i suvišna izjava nakladnika o odgovornosti za pogreške. Taj stavak trebao bi propisati nakladničko prihvatanje obaveze (odgovornosti) da će objavljeni udžbenik biti u potpunosti identičan predlošku koji je dobio pozitivno mišljenje stručnoga povjerenstva.</p>	<p>Primljeno na znanje Javni poziv može biti otvoren i duže, a najmanje 60 dana. Vezano uz odobravanje udžbenika, ono se daje za predložak koji je dobio pozitivno mišljenje i kao takav je odobren. Takav bi trebao biti i u prodaji.</p>

<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. ČLANAK 6 Stavak (4) U stavku staviti sljedeću prvu alineju koja obvezuje izdavača: - sažeti prikaz autorske koncepcije udžbenika s naznakama specifičnosti i izvornosti sadržajno-metodičkih uporišta na kojima se udžbenik temelji u pristupu razvoju učeničkih kompetencija Obrazloženje: Ovaj prikaz sadrži sadržajno-metodičku ideju udžbenika, a iz njega se može uočiti teorijska i praktična orijentacija te stručne posebnosti svakog udžbenika u odnosu na druge usporedne udžbenike raznih izdavača (ako ih ima). Služi povjerenstvu za odobravanje udžbenika kao pokazatelj kompetencija autora u oblikovanju udžbenika u odnosu na kurikulum te znanstvene osnove na kojoj je udžbenik utemeljen. Treća alineja stavka (4) potrebna je, ali pogreške trebaju biti bolje obrazložene i sankcionirane i u članku 18.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Prihvaća se komentar vezan uz koncepciju udžbenika. Pogreške koje se mogu potkrasti u udžbeniku ne spadaju u prekršajne odredbe, ali se moraju ispraviti.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Smatramo da je uz udžbenike potrebno priložiti i najmanje dvije recenzije i objašnjenje koncepcije.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 6. Rok za predaju udžbenika je 60 dana (čl. 6, stav. 3) od javnog poziva koji je najkasnije 1. siječnja (čl. 6, stav. 1) – taj je rok prekratak jer si nadležno ministarstvo daje čak 90 dana za proces evaluacije udžbenika, a nakladniku samo 60 dana za izradu udžbenika (!) Zbrajanjem svih rokova procesa odobravanja udžbenika od datuma predaje (čl. 6, stav. 3) do datuma odobrenja + eventualne dorade (čl. 8, stav 1 i stav 3) za 15 dana premašuje se rok objave kataloga odobrenih udžbenika (čl. 9, stav 3).</p>	<p>Djelomično prihvaćen Javni poziv može biti objavljen i ranije, iz zakona je maknut datum 1. siječnja. Javni poziv može biti otvoren najmanje 60 dana, a u najviše 90 dana ulaze i datumi za doradu.</p>
<p>Iva Palčić Strčić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. 7. (5) Sastav povjerenstva je tajna za vrijeme utvrđivanja usklađenosti udžbenika s kurikulumom. Nakon što postupak završi, sastav treba postati javan sukladno Zakonu o pravu na pristup podacima, kao što je to bilo i do sada. Iva Palčić Strčić, učitelj mentor</p>	<p>Prihvaćen U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>

<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. 7.5. Tajnost sastava stručnih povjerenstava u suprotnosti je s načelom transparentnosti i potpuno je nejasno i upitno hoće će time proces odobravanja biti unaprijeđen. Ostane li de će u tajnosti raditi i odlučivati članovi stručnih povjerenstava, trebalo bi propisati da će njihova imena biti objavljena prije objave Kataloga te navedena u rješenjima u odobravanju i impresumima odobrenih udžbenika. S duge strane, tajnost sadržaja javnog poziva trebala bi zajamčena sve do njegove objave (čl. 6.1.). Ne bude li tako, mogla bi biti ugrožena ravnopravnost nakladnika u odazivanju na javni poziv MZO-a. Pravilnik o načinu rada, postupku i kriterijima za odabir članova stručnog povjerenstva, vrlo važan proceduralni dokument, trebao bi proći stručnu javnu raspravu te biti objavljen zajedno s javnim pozivom nakladnicima (čl. 6.1.).</p>	<p>Djelomično prihvaćen U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. U kontekstu ovakvog uređenja bitno je istaknuti da je sastav stručnih povjerenstava uvijek do sada bio javan kao i njihov rad. Nejasno je kakav bi napredak donijelo to da taj rad bude tajan. Kako bi se predlagateljima garantiralo da članovi povjerenstva nisu u sukobu interesa i zbog čega postoje zapreke da rad, kao i sastav stručnih povjerenstava bude transparentan?</p>	<p>Djelomično prihvaćen U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>
<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. ČLANAK 7 Stavak (1) Na kraju teksta dodati: ...a koja se sastoje od najmanje tri člana iz područja znanosti, metodike i prakse nastavnog predmeta iz kojega je udžbenik. Obrazloženje: Budući da povjerenstvo odlučuje o prihvaćanju ili odbacivanju udžbenika, mora za to biti stručno kompetentno, a ključne kompetencije za procjenu udžbenika mogu imati samo znanstvenici iz znanosti predmeta iz kojeg je udžbenik, metodičari koji poznaju teoriju i praksu organizacije nastave predmeta i praktičari iz škole koji mogu mjerodavno procijeniti primjenjivost udžbenika u školskoj praksi. To je nužno unijeti u zakon kao obvezu koje se pri imenovanju povjerenstva mora držati ministar jer u tome ne bi smio arbitrirati kao što omogućuje stavak (5). Stavak (5) Stavak bi trebao glasiti: Sastav stručnih povjerenstava iz stavka (1), njihov način rada i postupak propisuje ministar pravilnikom. Sastav stručnih povjerenstava tajan je do objavljivanja udžbenika, kada dokumentacija o radu povjerenstava postaje dostupna javnosti. Obrazloženje: Rad i ovlasti povjerenstava trebaju biti regulirani pravilnikom kako bi se odluke donosile s nužnim stručnim argumentima i kako bi se izbjegla subjektivnost u procjeni autorske koncepcije i izvedbe udžbenika. Nakon objavljivanja udžbenika prosudba povjerenstva treba biti dostupna javnosti, posebno autorima i izdavačima, radi uvida u postupak, kriterije i argumente na temelju kojih su donijete odluke.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Sastav stručnog povjerenstva bit će propisan pravilnikom. Vodit ćemo računa o vašem komentaru. U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>

<p>Marijan Vinković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. ČLANAK 7. Stavak (5) preformulirati: (5) Sastav i rad stručnih povjerenstava iz stavka 1. ovoga članka je tajan do odobravanja udžbenika tj. dostave ministrovog rješenja podnositelju o odobravanju ili neodobravanju korištenja udžbenika u školi i uvrštavanju ili neuvrštavanju udžbenika u Katalog. Način rada, postupak i kriterije za odabir članova stručnih povjerenstava propisuje ministar pravilnikom.</p>	<p>Djelomično prihvaćen U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>
<p>Josip Jukić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. Čl 7 stavak 3 - posvojitelj (nedostaje lj na kraju riječi)</p>	<p>Prihvaćen Hvala.</p>
<p>Miljenko Hajdarović NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. Obzirom da se uvode novi predmetni kurikulumi na koji će se način osigurati da članovi povjerenstva uopće u dovoljnoj mjeri razumiju zahtjeve određenih predmetnih kurikuluma, razumiju problematiku i izazove praktičnog rada kao i izazove/ograničenja izrade udžbenika?</p>	<p>Primljeno na znanje Sastav stručnih povjerenstava bit će definiran pravilnikom. Kao i do sada u procjeni će sudjelovati metodičari, znanstvenici i praktičari s iskustvom u struci. U zakon je, sukladno komentarima iz savjetovanja, uvrštena i odredba da uz udžbenik podnositelj prilaže i kratak opis koncepta udžbenika što će članovima stručnog povjerenstva pomoći da razumiju koncepciju, metodička načela te izazove/ograničenja izrade udžbenika.</p>
<p>Timur Križak NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. Razumljivo je da se štite članovi povjerenstva dok procjenjuju udžbenike, ali nije jasno zašto ne smiju biti poznati nakon što su obavili posao.</p>	<p>Prihvaćen U članak je dodan stavak 6: (6) Nakon završetka postupka odobravanja udžbenika lista članova stručnih povjerenstava poredanih abecednim redom bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.</p>
<p>Prirodoslovno-matematički fakultet NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 7. Smatramo da bi postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom te pravilnikom iz članka 3. stavka 4. Nacrta prijedloga Zakona trebala provoditi stručna povjerenstva koja imenuje ministar na prijedlog strukovne udruge. Prijedlog: U čl. 7, st. 1. dodati: ...na prijedlog strukove udruge.</p>	<p>Odbijen Poziv za članove povjerenstva je otvoren za sve koji udovoljavaju uvjetima koji su propisani pravilnikom.</p>
<p>Prirodoslovno-matematički fakultet NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. Čl. 8, st. 2 nije određeno koliko puta stručno povjerenstvo smije, odnosno može vratiti udžbenik na doradu (jednom, dva puta...), što može utjecati na duljinu procesa odobravanja udžbenika. Prijedlog: Nedvosmisleno navesti koliko puta stručno povjerenstvo smije vratiti udžbenik na doradu.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćeno. Povjerenstvo jednom vraća na doradu.</p>

Goran Hajdin

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8.

Predlažem izmjene 8. članka: (1) Stručno povjerenstvo, nakon zaprimanja zahtjeva iz članka 6. ovoga zakona donosi konačno stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga zakona najkasnije 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva. (2) Ako udžbenik nije usklađen s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga zakona, kao i u slučaju drugih nedostataka tehničke prirode, stručno povjerenstvo prije donošenja konačnog stručnog mišljenja vratit će udžbenik podnositelju na doradu radi otklanjanja utvrđenih nedostataka. (3) Nedostatke je podnositelj dužan ispraviti i dostaviti udžbenik Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave na doradu. (4) Ako je u bilo kojem koraku dostavljen pogrešan ili nepotpuni udžbenik zahtjev se odbacuje i ne upućuje u daljnji postupak donošenja stručnog mišljenja. (5) U slučaju dorade udžbenika (5) Ako udžbenik nakon dorade nije usklađen s predmetnim kurikulumom i pravilnikom iz članka 3. stavka 4. ovoga zakona, kao i u slučaju da podnositelj ne otkloni nedostatke u roku utvrđenom u stavku 3. ovoga članka, stručno povjerenstvo će donijeti konačno negativno stručno mišljenje. (6) Na temelju konačnog negativnog mišljenja stručnog povjerenstva ministar donosi rješenje o odbijanju odobravanja korištenja udžbenika i neuvrštavanju u Katalog. (7) Na temelju konačnog pozitivnog mišljenja stručnog povjerenstva i ukupnih bodova ostvarenih u stručnoj procjeni, a ovisno o broju bodova i rezultatima stručnih mišljenja drugih udžbenika pristiglih na prosudbu za isti nastavni predmet, ministar donosi rješenje o odobravanju korištenja udžbenika u školi i uvrštavanju udžbenika u Katalog. (8) Protiv rješenja iz stavka 5. i 6. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. - - - - -
- - ARGUMENTACIJA: U trenutnom postupku prosudbe neki nakladnici namjernom ili nenamjernom greškom dostavljaju pogrešne udžbenike i popratne materijale (neažurirane inačice, pogrešne primjerke i sl.) na prosudbu. Na taj način dobivaju dodatno vrijeme za izradu materijala, a povjerenstvo više puta mora pregledavati cjelovite materijale i znatno im se skraćuje vrijeme za kvalitetnu prosudbu, jer je rok za donošenje konačnog stručnog mišljenja jasno ograničen. U slučaju prihvaćanja izmjena 9. članka trebalo bi uskladiti i tekst 7. stavka u 8. članku.

Marijan Vinković

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8.

ČLANAK 8. Nakon stavka (6) dodati novi stavak (7) kojim se onemogućava dorada udžbenika i nakon odobrenja. (7) Podnositelj je obavezan tiskani i/ili elektronički udžbenik objaviti u sadržaju i obliku koji je odobrilo stručno povjerenstvo. Sadašnji stavak (7) postaje stavak (8).

Primljeno na znanje

Hvala na sugestiji. Ova situacija već je pokrivena stavkom 2 u kojem se kaže kako povjerenstvo jednom vraća na doradu. Bez obzira što povjerenstvo dobilo kao odgovor na doradu, nema više vraćanja.

Primljeno na znanje

Odobranje i uvrštavanje u Katalog vrijedi za udžbenik u obliku koji je povjerenstvo ocijenilo prihvatljivim u procesu stručne procjene.

<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. S obzirom na dosadašnje iskustvo s članovima povjerenstava za odobravanje udžbenika kad su članovi povjerenstava premašivali svoje ovlasti te ulazili u koncepciju udžbenika te ih zbog toga odbijali potrebno je predlagateljima ostaviti mogućnost žalbe na odluku stručnog povjerenstva te na njihov zahtjev formiranje novog povjerenstva.</p>	<p>Odbijen Odbija se primjedba, no u zakon je uvrštena odredba da prilikom podnošenja zahtjeva podnositelj prilaže i sažeti prikaz koncepcije udžbenika s naznakama sadržajno-metodičkih uporišta na kojima se udžbenik temelji u pristupu razvoju učeničkih kompetencija.</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. 8.1. Trajanje postupka odobravanja udžbenika ovim se Nacrtom ne skraćuje. Paradoksalno, MZO-u se dopušta da odobravanje traje duže (90 dana) od vremena danom podnositeljima za pripremu zahtjeva za odobravanje udžbenika (60 dana). 8.5. – 8.7. Iskustva govore da mogu postojati ozbiljni razlozi za žalbu nakladnika na odbijanje odobravanja udžbenika i neuvrštavanja u Katalog. Stoga je neprihvatljivo propisivanje da takva žalba nije dopuštena, jednako kao što je neprihvatljivo uskraćivanje prava nakladnicima da, uz argumente, traže formiranje novoga sastava stručnoga povjerenstva.</p>	<p>Odbijen Odbija se primjedba. Povjerenstvo ne može odbiti udžbenik bez dorade tako da podnositelj ima mogućnost odgovoriti na sve komentare povjerenstva. Rokovi u zakonu su prilagođeni, javni poziv može trajati najmanje 60 dana.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. Članak 8. Predlažemo: Točka 1. Stručno povjerenstvo, nakon zaprimanja zahtjeva donosi stručno mišljenje najkasnije 60 dana od dana zaprimanja.</p>	<p>Odbijen Produžen je rok trajanja javnog poziva, no ostavljen je rok za donošenje konačnog mišljenja od 90 dana.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. Temeljem višegodišnjeg iskustva s odobravanjem udžbenika držimo da je pravo na žalbu iznimno važno kao što je važna i mogućnost traženja formiranja novoga povjerenstva. Predlažemo ostaviti odredbe iz važećeg zakona: U slučaju davanja negativnoga stručnog mišljenja, nakladnik ima pravo u roku od osam dana od dana dostave uložiti prigovor Ministarstvu. (6) U slučaju prigovora nakladnika, ministar može imenovati novo stručno povjerenstvo koje izrađuje pisano stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom. Također napominjemo da sve rokove navedene u ovom prijedlogu treba preispitati.</p>	<p>Odbijen Odbija se primjedba. Povjerenstvo ne može odbiti udžbenik bez dorade tako da podnositelj ima mogućnost odgovoriti na sve komentare povjerenstva. Rokovi u zakonu su prilagođeni, javni poziv može trajati najmanje 60 dana.</p>
<p>Alka Script d.o.o. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 8. Čl. 8(1) Rok od 90 dana za donošenje konačnog stručnog mišljenja o usklađenosti udžbenika sa predmetnim kurikulumom i pravilnikom od strane Stručnog povjerenstva je u nerazmjeru, uzimajući u obzir ostale procese i njihove rokove. Predlažemo skraćivanje roka na 60 dana kako bi se stvorili uvjeti za ostale procese (članak 10, točke 6 i 7 ovog prijedloga Zakona o udžbenicima).</p>	<p>Odbijen Rok javnog poziva može biti duži od 60 dana, a rok za donošenje konačnog stručnog mišljenja je najviše 90 dana.</p>

<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 9. Iz Kataloga (i zakona) treba izbaciti podatak o masi tiskanog udžbenika u gramima.</p>	<p>Odbijen Odbija se. Masa knjige već je sada sastavni dio mnogih kataloga.</p>
<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 9. ČLANAK 9 Stavak (2) U okviru stavka (2) ili kao poseban stavak treba uključiti: Isti podatci objavljuju se i u impresumu udžbenika s tim da se u impresumu objavljuju i imena barem dvaju recenzenata udžbenika koje je izabrao izdavač. Obrazloženje: U Nacrtu se nigdje ne predviđa stručno recenziranje udžbenika, što je nužnost pri objavljivanju svakog autorskog i stručnog rada od javnog značenja. Ovdje, ili negdje drugdje u Nacrtu, treba obvezati izdavača na angažiranje najmanje dva kompetentna stručna recenzenta udžbenika, kao filter kvalitete prije odobravanja udžbenika u Ministarstvu.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se komentar.</p>
<p>Gianfranca Šuran NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 9. S obzirom na nepodudaranje Zakona o udžbenicima u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama, udžbenici koji nisu izrađeni na jeziku i pismu nacionalne manjine već je nužan postupak njihova uvoza iz matične zemlje, teško će zadovoljiti tražene kriterije sukladno odredbama ovog zakona. Predlaže se da za postupak uvrštavanja udžbenika koji su u uporabi u školama nacionalnih manjina, a koji su uvezeni iz matične zemlje Ministarstvo zatraži prethodno pozitivno stručno mišljenje savjetnika/viših savjetnika za nacionalne manjine pri agenciji nadležnoj za obrazovanje o usklađenosti udžbenika i drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da su pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da su u skladu sa ishodima kurikuluma.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

Goran Hajdin

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 9.

Predlažem izmjenu 9. članka: (1) U Katalog se uvrštavaju samo udžbenici kojima je rješenjem ministra odobreno korištenje u školi. (2) Za pojedini nastavni predmet u Katalog mogu biti uvrštena najviše tri* udžbenika. (3) Redoslijed uvrštavanja u Katalog određuje se prema broju bodova** koje je udžbenik dobio u postupku stručne procjene, pri čemu udžbenici s većim brojem bodova imaju prednost. (4) Katalog sadrži: - naslov udžbenika, ime i prezime autora, odnosno skupine autora, - podatak o rednom broju i godini izdanja, - puni naziv pravne osobe nakladnika ili izdavača, - nastavni predmet, razred, vrstu škole i program za koju je udžbenik odobren, - masu tiskanog udžbenika u gramima (g), - konačnu maloprodajnu cijenu udžbenika. (5) Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje izmjene Kataloga najkasnije do 1. lipnja. - - - - - *NAPOMENA 1: Prema potrebi smanjiti broj na dva. Na taj način nastavnici će i dalje imati mogućnost izbora, ali bi izbor trebao biti omogućen između dva (ili tri) kvalitetna udžbenika. **NAPOMENA 2: Za navedeno bi trebalo izmijeniti postojeće obrasce za prosudbu udžbenika. Predlažem da se isti dopune skalom od 7 stupnjeva i težinskim koeficijentima za pojedinu skupinu zahtjeva (ili konkretan zahtjev sukladno Udžbeničkom standardu).

ARGUMENTACIJA: Udžbenik često nema pedagoške, psihološke, didaktičke i/ili metodičke stručnjake koji su radili na njegovom oblikovanju. Navedeno znatno utječe na kvalitetu udžbenika. Dio nakladnika koristi postupak prosudbe kao besplatan oblik pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke dorade udžbenika pri čemu se vješto udovoljava minimumu zahtjeva te se ne teži kvaliteti i izvrsnosti. Ograničavanjem broja udžbenika koji će se uvrštavati u Katalog pozitivno bi se utjecalo na primjenu načela izvrsnosti i kvalitete. Dodatno, ograničavanjem broja odobrenih udžbenika pozitivno će se utjecati na financijsku stranu jer će manji broj udžbenika pokrivati tržište, što će udžbenike učiniti isplativijima. Na taj način stimulirat će se kvaliteta i izvrsnost uz ekonomsku učinkovitost.

Prirodoslovno-matematički fakultet

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 9.

Pojedini stavci članka 6.-9. određuju rokove procesa odobravanja udžbenika. Zbrajanjem svih rokova od datuma Javnog poziva najkasnije do 1. siječnja (čl. 6, st. 1.) – 60 dana za prijavu prijavitelja (čl. 6, st.3); 90 dana za donošenje konačnog stručnog mišljenja (čl. 8, st. 1.); 15 dana za doradu radu otklanjanja utvrđenih nedostataka (čl. 8, st. 2) – za 15 se dana prelazi rok objave Kataloga odobrenih udžbenika, a koji je najkasnije do 1. lipnja (čl. 9, st 3.). Prijedlog: Uskladiti datume i vremenske termine procesa odobravanja udžbenika kako bi se cijeli proces mogao završiti u roku. Pomaknuti datum Javnog poziva (čl. 6, st. 1.) na raniji datum ili rok objave Kataloga odobrenih udžbenika (čl. 9, st. 3) na kasniji.

Odbijen

Neće biti ograničenja u broju udžbenika koji će se odobriti za pojedini predmet. Hvala na sugestiji vezano uz obrasce. Nakon donošenja pravilnika obrasci za evaluaciju bit će prilagođeni i unaprijeđeni.

Primljeno na znanje

U roku od 90 dana za konačnu ocjenu stručnog povjerenstva uračunato je i vrijeme dorade i prosudbe nakon dorade. Detalji postupka procjene i rokovi pojedinih koraka bit će definirani pravilnikom. Javni poziv može biti raspisan i ranije, a mora biti otvoren najmanje 60 dana.

<p>Prirodoslovno-matematički fakultet NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Kao jedna od posljedica koja će proisteći donošenjem novog zakona u ocjeni stanja (II. (b)) navodi se otvaranje mogućnost biranja radnih udžbenika svake godine. Prema tome, Zakon ne tretira jednako udžbenike koji nisu radnog karaktera i radne udžbenike, budući da će se jedni birati na četiri godine, a drugi će se moći birati svake godine. Čl. 10. st. 5 koji bi to trebao regulirati nije jasno formuliran – „...kao i eventualne izmjene u odabiru udžbenika s radnim karakterom“. Prijedlog: Jasno formulirati čl. 10 na način da se zakon jednako odnosi na udžbenike koji nisu radnog karaktera i radni udžbenici.</p>	<p>Odbijen Zbog mogućnosti nasljeđivanja i višegodišnjeg korištenja udžbenika prijedlog se odbija.</p>
<p>Šime Šuljić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Članak 10. stavak (3) „U svim razrednim odjelima viših razreda osnovne i svim razredima srednje škole za jedan nastavni predmet u uporabi može biti samo jedan udžbenik.“ U srednjim školama su često razredi vrlo različitih smjerova i kao takvi zahtijevaju različite udžbenike i različite izdavače! Zašto ne bi nastavnici istog stručnog vijeća smjeli birati različite udžbenike u vremenu kada govorimo o autonomiji nastavnika u izvođenju nastave? Pretpostavljam da se razlog krije u stavki (4) istog članka koji kaže: „... na način koji osigurava višegodišnje korištenje udžbenika unutar škole“. Naravno da višegodišnje korištenje ne osujećuje to ako dvoje nastavnika rade po različitim udžbenicima, ta oni će raditi po istom modelu i narednih godina. Mnogima će na ovo odmah reagirati argumentom pa valjda se mogu dogovoriti. Da, ali kad se ne mogu dogovoriti budite uvjereni da će nadglasan biti inovativniji nastavnik, često mlađi nastavnik ili onaj koji teži promjenama, ...</p>	<p>Primljeno na znanje Vezano uz odabir udžbenika u srednjim školama s više smjerova, aktiv bira udžbenike za pojedini smjer, jer svaki naslov u katalogu odobren je za određeni predmet i satnicu. Takva je praksa postojala i do sada.</p>
<p>Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Mjesec dana za prilagodbu i pripremu svih udžbenika za učenike s oštećenjem vida koji se obrazuju diljem zemlje je nerealno očekivanje.</p>	<p>Primljeno na znanje Navedeni rok se ne odnosi na udžbenike koji se prilagođavaju. Rok dostupnosti se odnosi na udžbenike koji su predani u proceduru sukladno Javnom pozivu.</p>

<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. ČLANAK 10 Stavak (3) i (4) Stavak (3) i (4) trebali bi zajedno glasiti: Odluku o korištenju udžbenika donose učitelji pojedinačno u dogovoru s roditeljima, na temelju Kataloga udžbenika i uvida u stručne značajke udžbenika te o svome izboru mrežnim putem izvješćuju Ministarstvo. Škola može odlučiti da se za pojedine predmete u istim razredima rabi samo jedan udžbenik, ako se za taj udžbenik opredijelilo više od polovice učitelja toga predmeta /razreda, odnosno ako tako odluči učiteljsko vijeće u slučaju kad za udžbenik nema većine opredijeljenih učitelja. Obrazloženje: Individualni izbor udžbenika pravo je učitelja koje je u okolnostima uvođenja kurikula nužan standard, budući da se cijela zamisao kurikula temelji na slobodi i kreativnosti svakog učitelja u izboru izvora i metoda rada s učenicima. Svako nametanje izvana, ako se omogući upravi škole, voditeljima aktiva, savjetnicima i sl. protiv je toga načela učiteljeve autonomije. Osim toga, na taj se način sužavaju mogućnosti koruptivnih aktivnosti pri izboru udžbenika kojima pogoduje upravo kolektivno ili arbitrarno odlučivanje u izboru udžbenika. Takve aktivnosti opterećivale su dosadašnje cikluse opredjeljivanja za udžbenike. Ostane li u zakonu predložena odredba o arbitrarnom izboru udžbenika, koruptivne se aktivnosti mogu i dalje očekivati. S druge strane, sloboda učitelja u odabiru udžbenika ne mora značiti onemogućavanje nasljeđivanja udžbenika ili smanjivanje troškova za roditelje jer se to može postići i bez nametanja izbora.</p>	<p>Odbijen Zbog mogućnosti nasljeđivanja i višegodišnjeg korištenja udžbenika prijedlog se odbija.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Članak 10. Predlažemo: Točka 3. Odabir udžbenika u višim razredima osnovnih i svim razredima srednjih škola donosi stručni aktiv (svakog) predmeta. Točka 4. Odabir udžbenika u razrednoj nastavi donose učitelji na način koji osigurava biranje po predmetu po vertikali (isti metodičko-didaktički koncept predmeta od 1. do 4. razreda).</p>	<p>Primljeno na znanje Smisao komentara već je sadržan u sadašnjoj formulaciji teksta zakona.</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. 10.3 i 10.4. Kolektivno odlučivanje o odabiru udžbenika može biti zapreka individualnoj stručnoj autonomiji učitelja/nastavnika. 10.6. Nije propisana obveza i rok do kojeg će MZO obavijestiti nakladnike o odabiru udžbenika u školama (zbirno izvješće). 10.7. Ako nakladnici nemaju službenu obavijest MZO-a o odabiru udžbenika u svim školama, ne mogu planirati tisak, objaviti udžbenike i omogućiti njihovu dostupnost. Rok propisan nakladnicima za te aktivnosti je prekratak (mjesec dana, i to usred godišnjih odmora).</p>	<p>Djelomično prihvaćen Ministarstvo će zbirno izvješće objaviti na svojim mrežnim stranicama. Rokovi u zakonu su prilagođeni.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Rokove iz ovoga članka treba podesiti tako da za svaki proces ostane dovoljno vremena. Nemoguće je osigurati dostupnost udžbenika 1. kolovoza ako će odabir biti poznat tek 1. srpnja.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Rokovi u zakonu su prilagođeni.</p>

<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Rok od mjesec dana za tisak i distribuciju svih udžbenika nerealno je kratak i dovest će do velikih problem u distribuciji i knjižarskoj mreži.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Rokovi u zakonu su prilagođeni.</p>
<p>Alka Script d.o.o. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 10. Čl 10.(3) Potrebno dodatno preciziranje i pojašnjenje termina “jedan udžbenik”. Jedan udžbenik ili jedan nakladnik? Može li aktiv nekog predmeta odlučiti da se primjerice u 6. i 7. razredu rabi određeni udžbenik određenog nakladnika, a u 8. razredu udžbenik nekog drugog nakladnika? Čl 10.(6 i 7) Potrebno usklađivanje rokova. Objavljivanje odluke iz stavka 3. i 4. ovog članka treba biti najkasnije do 1 lipnja. (točka 6.) kako bi podnositelji (nakladnici) bili u mogućnosti osigurati dostupnost odabranih udžbenika u roku od barem 60 dana.</p>	<p>Odbijen Jedan udžbenik za jedan predmet u svim razrednim odjeljenjima istog razreda. Dakle u 5. i 6. razredu koriste se različiti udžbenici koji mogu biti i od različitih izdavača.</p>
<p>Gianfranca Šuran NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 11. S obzirom na nepodudaranje Zakona o udžbenicima u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama, udžbenici koji nisu izrađeni na jeziku i pismu nacionalne manjine već je nužan postupak njihova uvoza iz matične zemlje, teško će zadovoljiti tražene kriterije sukladno odredbama ovog zakona. Predlaže se da za postupak uvrštavanja/brisanja udžbenika koji su u uporabi u školama nacionalnih manjina, a koji su uvezeni iz matične zemlje Ministarstvo zatraži prethodno pozitivno stručno mišljenje savjetnika/viših savjetnika za nacionalne manjine pri agenciji nadležnoj za obrazovanje o usklađenosti udžbenika i drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da su pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da su u skladu sa ishodima kurikuluma.</p>	<p>Prihvaćen Komentar je prihvaćen i članak 11 je revidiran.</p>
<p>Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije - Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione Istriana NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 11. Poštovani, podržavamo stav da s obzirom na nepodudaranje Zakona o udžbenicima u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama, udžbenici koji nisu izrađeni na jeziku i pismu nacionalne manjine već je nužan postupak njihova uvoza iz matične zemlje, teško će zadovoljiti tražene kriterije sukladno odredbama ovog Zakona. Predlažemo da Ministar/ica predviđenim pravilnikom propiše posebnu proceduru za postupak uvrštavanja/brisanja udžbenika koji su u uporabi u školama nacionalnih manjina, a koji su uvezeni iz matične zemlje.</p>	<p>Prihvaćen Komentar je prihvaćen i članak 11 je revidiran. Također udžbenici uvezeni iz matične zemlje ne moraju zadovoljavati formuli najveće dopuštene mase udžbenika.</p>

<p>Vito Paoletić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 11. U članku koji se odnosi na korištenje udžbenika u školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina trebalo bi izričito napomenuti da se u nastavi stranog jezika u tim školama smiju koristiti udžbenici uvedeni iz matične države, odnosno iz države na čijem se jeziku nastava odvija, a to s ciljem da se učenicima omogući jezični transfer strani jezik - jezik manjine, i obrnuto, umjesto uobičajenog jezičnog transfera u udžbenicima tiskanim u Hrvatskoj.</p>	<p>Odbijen Udžbenici stranih jezika koji se koriste u nastavi nemaju tekst na hrvatskom jeziku stoga se mogu koristiti bez problema i u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p>
<p>Elda Pliško Horvat NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 11. S obzirom na neusklađenost općeobrazovnih i strukovnih kurikulumu te nepodudaranje Zakona o udžbenicima u RH i matičnim zemljama, iznimno je zahtjevno da odabrani udžbenik koji nije izrađen na jeziku i pismu nacionalne manjine već je nužan postupak njegova uvoza iz matične zemlje, zadovolji tražene kriterije sukladno odredbama članka 6., 7., 8. i 9. ovog zakona, pri čemu se misli prvenstveno na usklađenost s predmetnim kurikulumom, određivanjem mase i cijene.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično usvojen, a članak 11 je revidiran.</p>
<p>Elda Pliško Horvat NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 11. Kao zaposlenik u školi nacionalne manjine u potpunosti se slažem s navedenim budući da nakladnici čije udžbenike koristimo, u nastojanju da prate suvremene trendove poučavanja i učenja, mijenjaju elemente koji nisu ključni sa sadržajnog i metodičkog aspekta, s time da se ni autori ne mijenjaju, te ne utječu na promjene predmetnog kurikulumu. Naime, često su to formalne izmjene (naslov, paginacija, grafičko uređenje...) što, međutim, zahtijeva novi ISBN pa time i unos u Katalog odobrenih udžbenika. Mišljenja sam da, u cilju izbjegavanja predugog trajanja procesa odobravanja udžbenika, kao i smanjenja troškova, dovoljno bi bilo da se pošalje pisana obavijest o promjenama MZO-u te se navedeni podaci evidentiraju kao izmjena opisa (novi ISBN), a ne kao novi udžbenik budući da autor/autori i nakladnik ostaju isti. Loredana Slacki</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Iva Palčić Strčić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 12. 12. (1) S obzirom na specifičnosti rada, udžbenici za učenike s teškoćama bi trebali biti radni. Iva Palčić Strčić, učitelj mentor</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćamo komentar. Ugrađen je u članak 3.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 12. Svi udžbenici za izvođenje nastave s učenicima s teškoćama u razvoju ili darovitim učenicima trebali bi biti radni.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćamo komentar. Ugrađen je u članak 3.</p>

<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 12. Prema prijedlogu zakona (čl. 12) zahtjevi za odobravanje udžbenika za učenike s posebnim potrebama ili darovite učenike mogu se podnositi svake godine – zašto nema iste opcije za strukovne predmete za koje nema udžbenika, a unutar razdoblja od 4 godine pojavi se potreba za njima, hoće li se ministar dosjetiti raspisati javni poziv za takav udžbenik, odn. koji je zakonski mehanizam dojava nadležnom ministarstvu potrebe za takvim udžbenikom?</p>	<p>Primljeno na znanje Za strukovne predmete koji neće imati udžbenike poziv će se otvarati svake godine, kao i za nove programe u strukovnom obrazovanju koji se planiraju.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 13. Sve odredbe ovoga zakona koje su osiguravaju kvalitetu obvezne su i pri provedbi eksperimentalnih programa u školama.</p>	<p>Odbijen Eksperimentalni program po svojoj prirodi može zahtijevati materijale koji ne udovoljavaju svim odredbama ovog zakona, odnosno mogu odstupati od standarda koji će tada biti važeći, stoga je nužno otvoriti prostor fleksibilnosti.</p>
<p>Elda Pliško Horvat NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 14. Iako nije predmet ovog Zakona, osvrnut ću se na postupak raspodjele financijskih sredstava za školske knjižnice. Naime, neke škole su dobile sredstva, neke (poput moje!) nisu ni novčića. Kriteriji nisu jasni, dinamika raspodjele sredstava nije predočena, a strukovni kurikulumi s novim lektirnim naslovima stupili su na snagu i obvezuju sve škole koje školuju učenike po ovim programima. Brdo novih naslova koje školska knjižnica nema i nema mogućnost za njihovu nabavu. Prije svega, zalažem se za transparentnu i logičnu raspodjelu financijskih sredstava u svrhu opremanja školskih knjižnica kako bismo svi imali iste mogućnosti. Jer, različitost pozicija u startu ne olakšava nam naš posao niti omogućuje našim učenicima iste strne pozicije na što imaju pravo. Inače, Gradska knjižnica i čitaonica Pula ne nudi besplatan upis, a s obzirom na broj strukovnih srednjih škola u Puli, brojem naslova nije u stanju zadovoljiti sve njihove potrebe. Apeliram na MZO da sustavno poradi na ovom gorućem problemu te nađe sredstva za sve one škole u RH koje su, nije jasno po kojem ključu, ostale izvan bilo kojeg plana financiranja nabave u školskim knjižnicama.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

<p>Josipa-Lovorka Andreić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 14. Članak 14. na ovaj način adekvatno ne definira hoće li se ili neće financirati/sufinancirati nabavka udžbenika za učenike osnovnih i srednjih škola. Postojeća praksa čini se protustavna, budući da svim građanima (roditeljima, odnosno djeci) u Republici Hrvatskoj nisu dostupni udžbenici na isti način, čime je narušeno načelo jednakosti. Jedinice lokalne uprave i samouprave samostalno odlučuju i izolirano sufinanciraju nabavku udžbenika. Praksa je teritorijalno neujednačena i nepravedna, pa i netransparentna. Kao primjer iz prakse navodim Grad Zagreb u kojem su sufinancirani udžbenici svoj djeci. Istodobno, u Zagrebačkoj županiji to nije slučaj. Sufinanciranje bi na svim područjima RH trebalo biti riješeno na istovrstan način, ili s nacionalne razine ili kao obveza od strane lokalne zajednice. Također, mada nije predmet ovog Zakona, (ili je, ako se radi o lektiri kao drugim obrazovnim materijalima), nevjerojatno je da učenici Grada Zagreba imaju besplatno članstvo u Gradskoj knjižnici, dok to učenici iz Pušće ili Općine Brdovec nemaju. "Sve životinje su rođene jednake, ali su neke jednakije od drugih." (George Orwell)</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Šime Šuljić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 14. Virtualni dodatak, odnosno elektronički dio udžbenik cjelina je za sebe. Nema u svim nastavnim predmetima jednaku vrijednost. U nekima, u matematici na primjer, izgleda može dati značajni doprinos doživljaju matematike, ali iskustva pokazuju da tek manji postotak nastavnih jedinica je pogodan za takvu obradu. Takve sadržaje već uvelike izrađuju i sami nastavnici. Dosadašnje frontalne akcije ka digitalnoj transformaciji pokazale su se vrlo skupe, a s druge strane iskustvo i istraživanja pokazuju da se u učionicama zanemarivo malo rabe.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Marijan Vinković NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. ČLANAK 15. Stavak (1) treba korigirati: U ovom stavku pojavljuju se nazivi nakladnik, odnosno izdavač, iako u članku 6. stavak (3) navodite da svaka pravna osoba registrirana za nakladničku ili izdavačku djelatnost (u daljnjem tekstu: podnositelj). Stavak (1) u članku 1. treba izgledati ovako: (1) Ministarstvo će po službenoj dužnosti ili na zahtjev podnositelja, pokrenuti postupak brisanja udžbenika iz Kataloga:</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćeno.</p>

<p>Elda Pliško Horvat NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. Ovdje nije jasan postupak brisanja udžbenika koji je u uporabi u školama nacionalnih manjina, a koji je uvezen iz matične zemlje. Predlažem da se postupak brisanja započne na inicijativu aktiva predmetnih nastavnika koji, najčešće iz razloga što određeni udžbenik više nije dostupan, primorani su koristiti novi. Često se radi o formalnim izmjenama (naslov, grafičke karakteristike, broj stranica...) a ne strukturnim ili sadržajnim, ali s obzirom da se podaci razlikuju od onih navedenih u postojećem Katalogu (naslov, ISBN, g. izd.), potrebno je ažuriranje podataka. Predlažem da, u cilju ubrzanja postupka i limitiranja troškova, aktiv nastavnog predmeta ima mogućnost procjene o potrebi za unosom podataka o novom udžbeniku te, ukoliko udžbenik ne odstupa sadržajno i metodički od onoga koji je u uporabi, ne mora tražiti odobrenje Komisije već samo poslati podatke MZO-u radi ažuriranja podataka u Katalogu.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. ČLANAK 15 Stavak (1) Na kraju stavka dodati alineju: - ako je udžbenik u sudskom sporu oko plagijata ili drugih zakonom nedopuštenih radnji. Obrazloženje: U dosadašnjoj udžbeničkoj praksi ima dosta primjera sporova autora i izdavača oko plagijata pojedinih udžbenika. Ovom odredbom isključivali bi se iz uporabe udžbenici koji su u sudskom sporu zbog plagiranja ili drugih zakonima nedopuštenih radnji.</p>	<p>Odbijen Odbija se. Pokretanje sudskog spora ne znači nužno da se radi o plagijatu ili drugim nedopuštenim radnjama.</p>
<p>Gianfranca Šuran NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. S obzirom na nepodudaranje Zakona o udžbenicima u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama, udžbenici koji nisu izrađeni na jeziku i pismu nacionalne manjine već je nužan postupak njihova uvoza iz matične zemlje, teško će zadovoljiti tražene kriterije sukladno odredbama ovog zakona. Predlaže se da za postupak brisanja udžbenika koji su u uporabi u školama nacionalnih manjina, a koji su uvezeni iz matične zemlje Ministarstvo zatraži prethodno pozitivno stručno mišljenje savjetnika/viših savjetnika za nacionalne manjine pri agenciji nadležnoj za obrazovanje o usklađenosti udžbenika i drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da su pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da su u skladu sa ishodima kurikulumu.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaćeno.</p>
<p>Alka Script d.o.o. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. Čl. 15(1) Potrebno dodatno definiranje dostupnosti udžbenika. Upravo i iz ovog razloga potrebno je jasno definiranje i razdvajanje digitalnog i tiskanog udžbenika.</p>	<p>Primljeno na znanje Udžbenik može biti u potpunosti tiskani, u potpunosti elektronički i sve kombinacije između toga. Pod dostupnost udžbenika smatra se dostupnost oblika koji je prijavljen, odobren i uvršten u katalog.</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 15. Potrebno je omogućiti prigovor na rješenje kako bi se izbjegle u pravilu duge sudske procedure.</p>	<p>Odbijen Kroz pravilnik bit će jasnije definiran rad povjerenstva, no za razliku od sadašnjeg procesa niti jedan udžbenik ne može biti odbijen bez mogućnosti da nakladnik odgovori povjerenstvu. Tek nakon odgovora nakladnika i dorade, povjerenstvo može donijeti negativnu ocjenu.</p>

**Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.**

(1) Potrebno je definirati pojam drugi obrazovni materijali
(2) Utvrđuje li ministar odlukom virtualni repozitorij? Što to zapravo znači? Je li virtualni repozitorij nešto kao alternativni Katalog? Na koji se način komercijalni drugi obrazovni materijali uvrštavaju u repozitorij? (3) Isto kao pod (2) (4) Radne bilježnice, atlas i zbirke zadataka kao i do sad trebale bi biti odobravane zajedno s udžbenicima, na isti način i pred istim povjerenstvom. (6) Jesu li rokovi odobranja u Agenciji i uvrštavanja u Katalog usklađeni s izradom školskog kurikulumuma? (7) Potpuno je neprihvatljiv na ovakav način određivati cijenu komercijalnih proizvoda koje Ministarstvo ne smatra obveznima i nema ih namjeru sufinancirati. (9) U virtualnom repozitoriju ne bi se trebali nalaziti materijali za koje ne postoji valjano odobrenje.

Odbijen

Drugi obrazovni materijali definirani su stavkom 1 ovog članka. Uvrštavanje u virtualni repozitorij (može se zamisliti kao katalog drugih obrazovnih materijala) odvija se kontinuirano, a preduvjet za njihovo uvrštavanje u repozitorij je pozitivno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje. Cijena drugih obrazovnih materijala nije regulirana, a svi materijali u repozitoriju imat će stručno mišljenje Agencije.

Snježana Bakarić Palička

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.

Nacionalni kurikulum Geografije

(https://mzo.hr/sites/default/files/migrated/geografija_nakon_strucne_rasprave.pdf) navodi sljedeće u poglavlju Materijali i izvori (str. 129.) „U učenju geografije koriste se udžbenik, atlas i radna bilježnica te brojni drugi različiti analogni i digitalni materijali i izvori za učenje koji pridonose uspješnijem ostvarenju ishoda i potiču znatiželju. Vizualizacija geografskih sadržaja ostvaruje se korištenjem različitih vrsta geografskih karata, atlasa, modela, uređaja, grafičkih i slikovnih materijala, udžbeničke i ostale literature te brojnih sadržaja i alata u elektroničkom obliku.“ Iz navedenog proizlazi da je za ostvarivanje ishoda nastave geografije nužan udžbenik, geografski atlas i radna bilježnica uz korištenje brojnih drugih digitalnih i analognih materijala i izvora učenja.

Nacionalni kurikulum geografije navodi sljedeće u poglavlju Vrijednosti i načela učenja i poučavanja Geografije (str. 4) Temeljna vrijednost učenja i poučavanja Geografije jest razvijanje znatiželje za svijet te poticanje nadahnuća za građenje bolje i uređenije sadašnjosti i budućnosti Hrvatske, Europe i svijeta. Geografija pruža znanja i vještine koje omogućuju učenicima potpunije razumijevanje vrlo složenoga i promjenjivoga svijeta i njihova položaja u njemu. Učenje i poučavanje Geografije posebno pridonosi razumijevanju održivosti... Pitanje održivoga razvoja i sudjelovanje u odgovornom vrednovanju prirodnih resursa koji neće nepovratno uništiti okoliš, ne mogu se razumjeti bez geografije. U nastavnom predmetu Geografija učenici razvijaju prostorno mišljenje, uče o prostoru, ali i u prostoru. Uče orijentirati se, kretati se, promatrati i prikupljati podatke u prostoru, koristiti geografske karte, nove tehnologije, uključujući i geografske informacijske sustave...“ Kako su za ostvarivanja ishoda nastave Geografije potrebne brojne, čitljive (velike) geografske karte, grafički i slikovni prikazi smatram da udžbenik geografije isključuje članak 3 i članak 4 u određivanju mase i cijene udžbenika. Za ostvarivanje ishoda nastave geografije neophodan je tiskani geografski atlas. Mišljenja sam da vrednovanje ishoda nije moguće bez radnog dijela udžbenika. Ako udžbenik nije radni, potrebna je radna bilježnica gdje će biti odabrani zadatci za ostvarivanje ishoda nastave svih razina znanja.

Predlažem da se u obvezna nastavna sredstva osim udžbenika uvrste geografski atlas i radna bilježnica za sve razrede u kojima se poučava geografija. I u nastavi prirode i društva, prema Nacionalnom kurikulumu nastavnog predmeta Priroda i društvo predviđeni su ishodi koji se ne mogu ostvariti bez geografske karte (ishod B.4.4 učenik se snalazi i tumači geografsku kartu i zaključuje o međuodnosu reljefnih obilježja krajeva Republike Hrvatske i načina života, ishod B.3.4 učenik se snalazi u prostoru, tumači plan mjesta i kartu zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okruženja i zaključuje o povezanosti prostornih obilježja zavičaja i načina života ljudi, Nacionalni kurikulum nastavnog predmeta Priroda i društvo, str. 8.). Smatram da je za ostvarivanje ishoda nastave Prirode i društva potrebna i radna bilježnica u kojoj bi bili ponuđeni zadatci potiču istraživačku i problemsku nastavu, ali i pomažu u samovrednovanju učenikova rada.

Odbijen

Kao što je navedeno u kurikulumu koriste se udžbenik, atlas, radna bilježnica i brojni drugi analogni i digitalni materijali. Sve navedeno bit će dostupno bilo u katalogu bilo u virtualnom repozitoriju i omogućit će učiteljima odabir onoga što im je najprikladnije za ostvarivanje ishoda.

<p>Goran Bukan NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. U članku 16 u kontradikciji su stavci 4 i 9 – nadležna agencija daje odobrenje, ali ga može povući ako se „pojavi sumnja“ da drugi nastavni materijali nisu usklađeni sa znanstvenim načelima, etičkim normama itd. – postavlja se pitanje potrebe njihove evaluacije i oblika u kojem se javlja „sumnja“; i drugi obrazovni materijali trebali bi biti podložni mehanizmu brisanja opisanom u čl. 15 – članak 16, a stav. 9 treba razraditi na način da „pojava sumnje“ nije nečiji hir već se odvija po službenoj i argumentiranoj prijavi osobe ili institucije.</p>	<p>Odbijen Članak 15 odnosi se na Katalog udžbenika, a članak 16 na virtualni repozitorij i druge obrazovne materijale. Sumnja na neusklađenost drugih obrazovnih materijala s elementima iz stavka 9. mora biti argumentirana i tada se po Zakonu o upravnom postupku šalje u proceduru. Neargumentirane, neuredne ili "hirovote" prijave se prema Zakonu o upravnom postupku odbacuju.</p>
<p>Alka Script d.o.o. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Čl 16.(5) Cijena drugih obrazovnih materijala trebala bi biti formirana od strane tržišta, jer nisu dio obaveznog materijala. Određivanje cijene od strane Ministarstva može biti samo u slučaju otkupa. Određivanje cijene od strane Ministarstva utječe na slobodu tržišta, ali i kvalitetu materijala obzirom da je predloženi postotak vrlo nizak. Postavlja se pitanje želimo li kvalitetno ili jeftino obrazovanje.</p>	<p>Odbijen Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dala je mišljenje na tekst zakona: http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2018/09/011-012018-02016.pdf</p>
<p>Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Negiranje, odnosno isključivanje radnih bilježnica iz obveznih udžbeničkih kompleta dovodi u pitanje postizanje ishoda učenja. Predlažemo da se prilikom konačnog formiranja ove odredbe svakako uključe metodičari, didaktičari i stručnjaci – u rješavanje ovog vrlo delikatnog pitanja. Udžbenički kompeti moraju osigurati postizanje ishoda koristeći se različitim izvorima znanja, prateći suvremene metode poučavanja i primjenjujući ih u svakodnevnom poučavanju. Trajni dijelovi i radni materijali za učenike imaju svoju ulogu u razvoju učenikovih vještina. Radni materijali/bilježnice jesu suvremeni mediji kojim se uvježbavaju vještine. Aktivne metode poučavanja - učenje putem rješavanja problema, istraživačka nastava, metoda pisanih radova, metoda rada na tekstu osiguravaju postizanje i zaokruživanje ciljeva obrazovanje. Radni materijali/bilježnice su nužne za razvoj temeljnih jezičnih vještina za cjeloživotno učenje potrebne svakom predmetu, a razvijaju se različitim tipovima zadataka. Jezične vještine, vještine pisanje i čitanje, se ne mogu razvijati drugačije nego uporabom materijala, učenik se može po potrebi vratiti određenom materijalu, one su preduvjet za razvijanje kritičkoga mišljenja, poticanja istraživanja, pomoć za projektnu nastavu, materijal koji ih uči kako učiti. Danas smo svi svjesni problema koje zahvaća nove generacije učenika koja više ne pišu, grafomotorika im atrofira te u konačnici imaju problem s osnovama pismenosti, a sve teže ih je osposobiti i za osnovne životne vještine. Predlažemo da ostane definicija iz prošlog prijedloga nacrtu Zakona koja je glasila: Udžbenik se sastoji od trajnog dijela i dijela s radnim materijalom za učenike.</p>	<p>Odbijen Radni materijali, pa tako i radne bilježnice, i dalje se mogu birati iz virtualnog repozitorija i koristiti u nastavi. Ministar može dati preporuku školama kakve druge obrazovne materijale birati, no škola donosi samostalno odluku o tome.</p>

Ružica Gulam**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.**

Iz kurikuluma za tehničku kulturu: „Domena B:Tvorevine tehnike i tehnologije Domena Tvorevine tehnike i tehnologije odnosi se na izravni susret učenika s fizičkim objektima tehnike (materijali, pribor, alati, strojevi, modeli, makete...) te sustavima, konceptima i procesima (promet, proizvodnja, mjerenje) iz užega i širega, društvenoga i tehničkoga okružja te na učeničke aktivnosti oblikovanja i izrade tehničke tvorevine. U toj domeni učenici stječu i razvijaju proceduralna i konceptualna znanja o prirodnoznanstvenim, matematičkim i društvenim osnovama nastanka i funkcionalnosti tvorevina. Ispituju svojstva materijala i koriste se mjernim priborom, alatima i strojevima za obradu materijala razvijajući vještine i stavove potrebne za prihvatljivu i sigurnu primjenu. Obrađuju materijale i izrađuju tvorevinu čiju svrhu i način djelovanja funkcionalno povezuju sa svojstvima materijala. Opisuju različite tehničke sustave i postrojenja, objašnjavaju njihovu ulogu i način djelovanja, usvajaju potrebu racionalnoga korištenja energije, upoznaju i istražuju mogućnosti uporabe materijala. Iskustvom osobnoga dizajniranja i praktičnoga rada upoznaju doživljaj zadovoljstva stvaranja, usvajaju vrijednosti rada i važnost proizvodnje, stječu samopouzdanje, kritičnost i samokritičnost, razvijaju poduzetnički način razmišljanja i djelovanja“ Kako ostvariti ishode bez vježbi i praktičnih radova?! Kako napraviti vježbe i radove bez potrebnog materijala? Vjerujem kako će predlagači zakona nakon čitanja kurikuluma shvatiti da su kutije sa radnim materijalima za tehničku kulturu kao i mape za likovnu kulturu neophodne i da ne pripadaju u skupinu opisanu člankom 16. Radni materijali za tehničku kulturu trebali bi biti obvezni i kvalitetno napravljeni.. Ružica Gulam, voditeljica ŽSV-a Šibensko-kninske županije

Hrvatsko društvo učitelja i profesora njemačkog jezika**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.**

Prijedlogom Zakona radne su bilježnice kategorizirane kao drugi obrazovni materijali i sukladno tomu nisu obvezatni za uporabu u nastavi. Polazeći od metodičko-didaktičkih načela izvođenja nastave stranih jezika, valja snažno naglasiti da je radna bilježnica u nastavi stranih jezika nastavno sredstvo koje, pored udžbenika, omogućuje ostvarivanje pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, a nikako nije dodatni ili drugi obrazovni materijal koji tek pomaže u ostvarivanju tih ciljeva. Metodičko-didaktička načela o razvoju svih vještina u nastavi stranih jezika (čitanje, pisanje, slušanje i govorenje), pa tako i njemačkog jezika, upućuju na to da učenici moraju moći neposredno reagirati na zadani jezični sadržaj označavanjem rješenja, dopunom rečenica, podcrtavanjem ključnih riječi, precrtavanjem i sl. Radna bilježnica kao neophodno nastavno sredstvo za ostvarivanje pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom nikako ne može biti prepuštena roditeljskoj dobroj volji hoće li za njezinu nabavu dati suglasnost ili ne. Treba još jednom naglasiti da radna bilježnica u nastavi stranih jezika ne treba podlijegati komercijalnim načelima jer je ona nužan preduvjet za postizanje ishoda učenja.

Primljeno na znanje

Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.

Djelomično prihvaćen

U zakon je uvrštena odredba da udžbenici za strane jezike mogu biti radnog karaktera za sve razrede. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Radne bilježnice se mogu dakle slobodno birati (u tiskanom ili elektroničkom obliku) i koristiti u nastavi.

<p>HRVATSKA ŠKOLSKA KARTOGRAFIJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Kao ustanova specijalizirana za izradu školskih atlasa i zemljovida sa 70-godišnjom tradicijom smatramo da je Geografski ili Povijesni atlas neprocjenjivo važan i uz udžbenik nedjeljiv dio poučavanja i ostvarivanja obrazovnih ishoda iz predmeta geografije i povijesti u osnovnim i srednjim školama. Stoga mislimo da Geografski atlas i Povijesni atlas ne smiju biti smatrani drugim ili komercijalnim materijalom. Nadalje, ATLAS (geografski ili povijesni) specifičan je obzirom da se kupuje u petom razredu osnovne odnosno prvom srednje škole, a rabi se četiri godine pa treba definirati i određivanje cijene shodno tome. Krunoslav Popović, dipl.ing., Ravnatelj javne ustanove Hrvatska školska kartografija</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Pojedinačne cijene drugih obrazovnih materijala nisu definirane, a zbog svoje specifičnosti i višegodišnjeg korištenja atlasi će zasigurno biti odabrani i korišteni u nastavi.</p>
<p>Adam Vuk NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Slažem se sa svim dosadašnjim komentatorima koji se zalažu za radne udžbenike u nastavi stranih jezika. Kao profesor njemačkoga jezika ukidanje radnih udžbenika i radnih bilježnica u kontekstu nastave stranih jezika smatram korakom natrag, štoviše pogubnim za postizanje odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom. U nastavi su stranih jezika neizostavan njezin dio zadatci razumijevanja, usvajanja i uvježbavanja jezičnih vještina čitanja s razumijevanjem, slušanja s razumijevanjem i pisanja te jezičnih struktura. Radne bilježnice po svojoj funkciji nikako ne odgovaraju kategoriji drugih obrazovnih materijala kako su oni opisani u čl. 16, st. 1 ovoga prijedloga Zakona. Ne može se reći da oni tek "pomažu" u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda, već su sastavni i neraskidiv dio cjeline kojoj je svrha upravo ostvarivanje tih odgojno-obrazovnih ishoda. Predlažem stoga da se u nastavi stranih jezika dopusti a) uporaba radnih udžbenika ili b) uporaba radnih bilježnica kao obvezatnih nastavnih materijala.</p>	<p>Djelomično prihvaćen</p> <p>U zakon je uvrštena odredba da udžbenici za strane jezike mogu biti radnog karaktera za sve razrede. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Radne bilježnice se mogu dakle slobodno birati (u tiskanom ili elektroničkom obliku) i koristiti u nastavi.</p>
<p>Damir Donadić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Odgojno-obrazovne ishode koji su navedeni u sklopu Nacionalnog kurikuluma predmeta Tehnička kultura moguće je realizirati jedino uz uporabu dopunskih obrazovnih materijala potrebnih za izvođenje radnih vježbi. Dakle, pored udžbenika i to mora biti obvezni dio kataloga. Smatram nekorektnim prijedlog da se na nižoj razini, odnosno u okviru školskog kurikuluma utvrđuje potreba dodatnog obrazovnog materijala za navedeni predmet. Prijedlog Zakona ne predstavlja nikakvu obvezu školama da u okviru svojih školskih kurikuluma unesu takvu obvezu, posebno kad ukupna cijena dopunskog materijala ne smije prelaziti 30 do 40 posto ukupne cijene udžbeničkoga kompleta, ovisno o razredu. Dobro je poznato da je od 1997. do 2006. godine Tehnička kultura bila samo jedan dosadan teoretski predmet. To je bila antireklama tehničke i tehničke kulture na kraju dvadesetog stoljeća! Nadam da se tako nešto više nikad neće dogoditi. Ivo Tkalec voditelj Županijskog stručnog vijeća učitelja Tehničke kulture Primorsko-goranske županije</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.</p>

<p>Iva Palčić Strčić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. 16. (1) Bilo bi dobro definirati što sve pripada drugom obrazovnom materijalu. 16. (2) Smatram da bi se detaljno pojašnjenje načina funkcioniranja virtualnog repozitorija te njegova svrha trebali donijeti ovim Pravilnikom, a ne posebnom odlukom ministra. 16. (7) Ako se u obzir uzme da ovaj Pravilnik predviđa radne bilježnice kao drugi obrazovni materijal, što nije opravdano iz više razloga, onda niti ukupna cijena te radne bilježnice nije realna prema ovako predloženom izračunu. Iva Palčić Strčić, učitelj mentor</p>	<p>Odbijen Definicija drugog obrazovnog materijala dana je u stavku 1. U tu definiciju uklapaju se i radne bilježnice, čija pojedinačna cijena nije regulirana. U stavku 7. nalazi se samo ukupna cijena koja se predviđa za druge obrazovne materijale u pojedinom razredu, te za tu ukupnu cijenu nije potrebna suglasnost roditelja. Moguće je odabrati i više drugih obrazovnih materijala, ali za to je potrebna suglasnost roditelja, kao što je to bio slučaj i do sada s pomoćnim nastavnim sredstvima.</p>
<p>Korana Serdarević NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Kao gimnazijska nastavnica, u nastavi hrvatskog jezika smatram radnu bilježnicu iz područja jezika, ali i pisanog izražavanja, neizostavnom za postizanje željenih ishoda i smatram da bi dovođenje tog nastavnog sredstva u područje neobveznog dodatnog materijala bilo štetno. Budući da satnica materinjeg jezika nije povećana, učenik bi kod kuće morao samostalno tražiti primjere za vježbu, koje mu nastavnik u i dalje pretrpanom kurikulu ne bi stigao osmisliti i zadati u potrebnoj količini da bi se u konačnici ostvarila željena funkcionalna pismenost. S druge strane, kao autorica udžbenika za eksperimentalni program, navodim praktičnu zamku za autore vezano za radne bilježnice: ukoliko autorska zarada ovisi o postotku prodaje (kako je redovno u autorskim ugovorima s izdavačima), a primjerak sad košta 10-ak kn, smatrate li da autori trebaju raditi besplatno ili pak da će izdavači plaćati autore za nešto što je njima gotovo neisplativo? Držim da će ovakva odluka dovesti u potpunosti do ukidanja radnih bilježnica i sličnih materijala, a takva odluka u nekim će nastavnim predmetima itekako oštetiti učenička postignuća.</p>	<p>Odbijen Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Cijena pojedinih drugih obrazovnih materijala u repozitoriju nije regulirana zakonom.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. U kontekstu članka 16. Prijedloga Zakona potrebno je ukazati na cijeli niz nejasnoća te protupravnih i neustavnih uređenja, pa je niže naveden osvrt na svaki stavak pojedinačno. Drugi obrazovni materijali Članak 16. (1) Osim udžbenika, u školi mogu biti u uporabi i nastavna sredstva (tiskana, digitalna ili fizička) koja pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, potiču interakciju učenik-učenik i/ili učenik-sadržaj te istraživački i/ili grupni rad (u daljnjem tekstu: drugi obrazovni materijali). Potrebno je jasno i precizno definirati što se smatra drugim obrazovnim materijalima, a ne to ostavljati samovolji pojedinaca. (2) Pravne osobe koje nude komercijalne druge obrazovne materijale dužne su prijaviti komercijalne druge obrazovne materijale u virtualni repozitorij obrazovnih materijala koji utvrđuje ministar odlukom. Potrebno je definirati što je virtualni repozitorij, gdje se nalazi, tko ga administrira, na koji način se tiskani materijali uvrštavaju u virtualni repozitorij, na koji način se štiti intelektualno vlasništvo koje će u takvom repozitoriju biti i sl.? Imajući u vidu značaj tog repozitorija koji se Prijedlogom Zakona daje, ostavlja se dojam da se takvo bitno pitanje ne bi smjelo, a ni moglo urediti odlukom ministra, nego u najmanju ruku pravilnikom. (3) Pravne i fizičke osobe koje nude</p>	<p>Primljeno na znanje U zakonu se definira pojam repozitorija i opisuje se njegova uloga. Stavljati točnu lokaciju (mrežnu poveznicu) u zakon nema smisla jer je podložna izmjeni. Zbog istog razloga u tekstu zakona ne koristi se točan naziv ministarstva i agencija, već se kaže koja je njihova nadležnost. U virtualni repozitorij sve ulazi na isti način (bilo da se radi o komercijalnom ili besplatnom materijalu). Za ulazak u repozitorij potrebno je pozitivno mišljenje Agencije, a zakonom je definiran i način brisanja iz repozitorija, kao što postoji i mehanizam brisanja udžbenika iz Kataloga. Učitelji mogu koristiti i besplatne obrazovne materijale koji nisu u repozitoriju, ali tada škola odgovara za njihovu kvalitetu. Cijena drugih obrazovnih materijala nije regulirana, samo je dana suma koja se preporuča za kupovinu drugih obrazovnih materijala za pojedini razred.</p>

besplatne druge obrazovne materijale mogu prijaviti besplatne druge obrazovne materijale u virtualni repozitorij obrazovnih materijala. Znači li to da besplatni materijali ne moraju biti u repozitoriju? Nadalje, znači li to da bi besplatni drugi obrazovni materijali imali drugačiji tretman uvrštavanja u repozitorij? (4) Preduvjet za objavu drugih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju je prethodno pozitivno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje o usklađenosti drugih obrazovnih materijala sa znanstvenim načelima i etičkim normama, da su pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da su u skladu sa ishodima kurikulumu. Odnosi li se ova odredba i na komercijalne i na besplatne druge obrazovne materijale? (7) Ukupna cijena svih komercijalnih drugih obrazovnih materijala koji se koriste u pojedinom razredu ne smije prelaziti 20% za razrednu nastavu, 30% za 5. i 6. razred, odnosno 40% za 7. i 8. razred iznosa umnoška pripadajućeg koeficijenta (f) i medijalne neto plaće (M) iz članka 4. stavka 1. Za eventualna prekoračenja ovog iznosa potrebna je suglasnost roditelja. Tko kupuje ove materijale u sredinama gdje roditelji ne kupuju udžbenike? Ako ih kupuju gradovi zašto je potrebna suglasnost roditelja? Ako učitelj smatra da mu je neki materijal neophodan za rad na temelju čega može tražiti da se taj materijal kupi? Na temelju kojeg zakona Ministarstvo odlučuje o cijeni neobaveznih, komercijalnih materijala? I na ovom mjestu je bitno istaknuti da se na ovakav način ograničava poduzetnička i tržišna sloboda zajamčena člankom 49. stavkom 1. Ustava. (8) Za usklađenost besplatnih drugih obrazovnih materijala koji se koriste u školi, a nisu objavljeni u virtualnom repozitoriju, sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i pedagošku, psihološku i didaktičko-metodičku primjerenost dobi učenika te u skladu sa ishodima kurikulumu odgovorna je škola. Na koji način škola može prevenirati uporabu neprimjerenoga sadržaja? Uostalom, zbog čega bi škola morala biti odgovorna primjerice za elektroničke sadržaje koji se sukladno Prijedlogu Zakona mogu birati bez ikakve procedure i zbog čega bi se sada na školu prebacila takva odgovornost? Ostaje dojam da bi sada u nadležnosti škola, a ne ministarstva, bila procedura odabira nastavnih materijala i procjena usklađenosti tih materijala s kurikulumom i zakonom. Sasvim je sigurno da bi takvo zakonsko uređenje izazvalo kaos u obrazovnom sustavu. (9) Ako se pojavi sumnja da drugi obrazovni materijali nisu u skladu sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da nisu pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te da nisu u skladu sa ishodima kurikulumu, Ministarstvo će zatražiti stručno mišljenje agencije nadležne za obrazovanje. U slučaju mišljenja agencije da drugi obrazovni materijali nisu u skladu sa znanstvenim načelima i etičkim normama, kao i da nisu pedagoški, psihološki i didaktično-metodički primjereni za korištenje u nastavi, te ukoliko nisu u skladu sa ishodima kurikulumu, Ministarstvo će zabraniti njihovu daljnju upotrebu u školskim ustanovama, a ukoliko su navedeni u virtualnom repozitoriju, iz istog se brišu. Ministarstvo treba donijeti propis kojim će zaštititi učenike od neprimjerenog sadržaja. Logičnije je donijeti pravilnik o unosu u virtualni repozitorij nego način brisanja!

<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. 16. Složena problematika (ne)odobravanja i uporabe tzv. "dugih obrazovnih pitanja" sažeta je u jednom, istina podužem a nekonzistentnom članku. Brojna pitanja koja su ovdje otvorena, shvate li se ozbiljno i uz uvažavanje struke, morala bi biti razrađena i uređena posebnim pravilnikom. U njemu bi, primjerice, bilo važno jasno definirati što su to "drugi obrazovni materijali", koja im je svrha i koje pretpostavke/zahitjeve moraju udovoljavati; obrazložiti zbog čega se ti materijali različito tretiraju (preferiranjem ili uvođenjem ograničenja); utvrditi ujednačena pravila za "virtualni repozitorij obrazovnih materijala" (stvaranje, obuhvat, mjerodavnost i odgovornost...). Bez toga, ostane li kako se predlaže, u odgojno-obrazovnom sustavu stvara se neizvjesnost, a potiču neuređenost, neujednačenost i nestabilnost.</p>	<p>Odbijen Definicija i svrha drugih obrazovnih materijala nalazi se u stavku 1. Potiče se sloboda u kreiranju drugih obrazovnih materijala, a veća ponuda omogućit će i veću kreativnost učitelja.</p>
<p>Alfa d.d. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Članak 16. Točka 1. Predlažemo: Zakon jasno mora jasno definirati što se podrazumijeva pod terminom „drugi obrazovni materijali“) Točka 2. Mora se jasno definirati što je i gdje će biti virtualni repozitorij (adresa virtualnog repozitorija) te kako će se/hoće li se komercijalni obrazovni materijal koristiti u nekomercijalne svrhe. Navodi se u nacrtu Zakona: „Komercijalni materijali izabiru se isključivo iz virtualnog repozitorija“. Komercijalni materijal može se izabirati na platformi onoga tko je materijal proizveo, a ne isključivo iz virtualnog repozitorija. Točka 7. Cijena komercijalnih drugih obrazovnih materijala. Predlažemo: Zakon ne treba definirati cijene komercijalnih drugih obrazovnih materijala.</p>	<p>Odbijen Točna lokacija (adresa) repozitorija može se u budućnosti mijenjati tako da tom podatku nije mjesto u zakonu. Iz istog se razloga navodi izraz ministarstvo nadležno za obrazovanje, jer se ime ministarstva, kao i lokacija repozitorija, može mijenjati. Komercijalni drugi obrazovni materijali ne moraju se fizički nalaziti u repozitoriju, ali informacija o njima mora biti vidljiva. Pojedinačna cijena drugog obrazovnog materijala nije definirana nacrtom prijedloga zakona.</p>

<p>Nina Rezo NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Podržavam do sada pristigle komentare učitelja stranih jezika. Ovakav prijedlog zakona nikako ne odgovora nastavi stranih jezika. Uz izvore znanja koji se nalaze u udžbeniku potrebni su različiti zadaci koji služe razumijevanju, usvajanju i uvježbavanju jezičnih vještina i struktura. Iz tog razloga udžbenici stranih jezika trebaju biti radni. Ako udžbenik stranog jezika nije radni, uz njega je neophodno potrebna opširna radna bilježnica kao obavezni popratni materijal. Takva radna bilježnica trebala bi sadržavati a) zadatke uz izvore znanja iz udžbenika (izbačene iz udžbenika), b) zadatke namijenjene dodatnom uvježbavanju i utvrđivanju jezičnih vještina i struktura. Ovako strukturirane radne bilježnice nikako nije moguće kvalitetno izraditi u okvirima navedenim u ovom prijedlogu zakona. Drugi obrazovni materijalni kako su opisani u prijedlogu zakona ne mogu podržati poučavanje stranih jezika na zadovoljavajući način. Nije dobro da su samo u digitalnom obliku. Prvenstveno zbog nemogućnosti pristupa učitelja i/ili učenika obrazovnim materijalima u virtualnom repozitoriju (iz različitih razloga). Kada se ne može pristupiti zadacima u digitalnom obliku, treba omogućiti upotrebu istih u tiskanom obliku. Tko i kako financira njihovo tiskanje ili printanje u tom slučaju? Škole i ovako često nemaju dovoljno sredstava za printanje i kopiranje materijala te učitelji nerijetko posežu u vlastiti džep. U nastavi jezika, nisu dovoljni samo digitalni sadržaji. Jedna od jezičnih vještina je i pisanje, te je uvježbavanje i savladavanje te vještine još jedan razlog nužnosti postojanja tiskanih materijala.</p>	<p>Primljeno na znanje Udžbenici stranih jezika mogu biti radnog karaktera u svim razredima. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. U virtualnom repozitoriju nalazit će se i radne bilježnice za nastavu stranih jezika, bilo tiskane bilo elektroničke.</p>
<p>Timur Križak NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. (5) ovdje se diskriminacija radnika Agencije za odgoj i obrazovanje dovodi do apsurdna jer oni ne smiju niti autori niti drugih obrazovnih materijala, komercijalnih ili ne. To se kosi i s odredbom Zakona o Agencij za odgoj i obrazovanje po kojoj je njihova dužnost stručno savršavanje odgojno-obrazovnih radnika, a obrazovni materijali su sastavni dio tog usavršavanja. Stoga ovu odredbu treba brisati. (9) Agencija bi po ovoj formulaciji odobrvala i preispitivala odobrenje ostalih sredstava. To proturječe bi trebalo onemogućiti.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Komentar je djelomično prihvaćen, djelatnici Agencije mogu biti autori nekomercijalnih drugih obrazovnih materijala.</p>
<p>Anica Hrlec NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Poštovani, osim udžbenika za pojedine predmete neophodna je Zbirka zadataka (primjerice matematika, kemija, fizika,..) koja treba biti obvezna kao i sam udžbenik. Nemoguće je vrednovati ishode, zadavati domaće zadaće učenicima ako uz udžbenik nemate takvu vrstu materijala. Vrednovanje on line kvizova od strane nastavnika je nemoguće. To može biti samo dodatna samoprovjera učeniku koliko je usvojio obrazovne ishode, ali nikako kao takvo vrednovanje koje će se u konačnici pretvoriti u brojčanu ocjenu. Osim toga ako Zbirka nije obvezna, roditelji će ju odbijati kupiti što se već pokazalo kao praksa.</p>	<p>Odbijen Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. U stavku 7 definirana je ukupna cijena drugih obrazovnih materijala koji se mogu odabrati, ali taj iznos može biti i veći ako se roditelji slože.</p>

<p>Sveučilište u Rijeci, Studiji politehnike NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Za ostvarivanje ciljeva nastave i ishoda učenja iz predmetnog kurikuluma Tehničke kulture bitno važniju ulogu od udžbenika imaju fizička sredstva i materijali koji su specifični za svaku nastavu tehničkog i prirodoslovnog područja. Trenutno ova sredstva čini radni materijal (tzv. kutije), koje su daleko od idealnog rješenja, ali ne vidim drugog rješenja osim ako se Zakonom škola ne obveže na osiguranje sredstava potrebnih za realizaciju predviđenih aktivnosti učenika. Dakle, ako se ovakvi materijali ne ugrade u ovaj dokument i tako ne osiguraju barem minimalni materijali za provedbu praktičnih aktivnosti, nastava Tehničke kulture će se ponovno svesti na diktiranje i predavanje o povijesti tehnike. Iako osobno smatram da bi sve materijale za realizaciju učeničkih aktivnosti u prirodoslovlju i tehnici, ali i u umjetničkom i tjelesno-zdravstvenom području trebala osigurati škola (prema nastavnikovom godišnjem planu aktivnosti i njegovom operativnom kurikulumu), ne vjerujem da će se u praksi takvo što dogoditi ako se to ne uredi regulativom.</p>	<p>Odbijen Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. U nastavi odgojnih predmeta, pa tako i tehničke kulture, važnu stavku ima oprema odnosno radni materijal. Zbog toga je u ovaj članak dodan stavak (9) U ukupnu cijenu iz stavka 7. ovog članka ne ulazi oprema za odgojne (likovna, glazbena i tehnička kultura) i izborne predmete.</p>
<p>Prirodoslovno-matematički fakultet NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. U čl. 16 ne navodi se geografski atlas kao drugi obrazovni materijal. Temeljem toga moguće je prijaviti udžbenik na natječaj bez geografskog atlasa. Smatramo da je geografski atlas nužan za ostvarivanje ishoda nastave geografije te bi njegovo izostavljanje negativno utjecalo na kvalitetu nastave geografije. Napominjemo da geografski atlas nije potrebno kupovati svake školske godine, odnosno može se upotrebljavati za cijelo vrijeme trajanja osnovne, odnosno srednje škole. Također, u istom se članku i radna bilježnica smatra drugim obrazovnim materijalom. Čl. 16. st. 7 propisuje cijenu komercijalnih dodatnih obrazovnih materijala (npr. geografski atlas, radna bilježnica...) što će nedvojbeno utjecati na kvalitetu tih materijala. Uspješno ostvarivanje nekih ishoda nastave geografije može biti otežano ukoliko ne postoje kvalitetni obrazovni materijali. Tim više što se ograničava broj stranica udžbenika, čime se utječe na kvalitetu radnih udžbenika. Digitalni obrazovni materijali u nekim slučajevima ne mogu kvalitetno zamijeniti radne bilježnice. Osim toga, nije jasno navedeno što se točno smatra drugim obrazovnim materijalima, odnosno što sve taj pojam obuhvaća. Prijedlog: U čl. 16. dati jasnu definiciju drugih obrazovnih materijala, kao i njihov popis i tu uvrstiti geografski atlas i radnu bilježnicu iz geografije. S obzirom da predlažemo brisanje čl. 4. Nacrta prijedloga Zakona, u tom smislu i čl. 16. st. 7. treba također brisati ili ga promijeniti kako bi se osigurala izrada kvalitetnih dodatnih obrazovnih materijala.</p>	<p>Primljeno na znanje Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Radna bilježnica i atlas svakako ulaze u virtualni repozitorij kao drugi obrazovni materijal i mogu se iz njega birati i koristiti. Cijena atlasa i radne bilježnice nije propisana zakonom.</p>

<p>Miljenko Hajdarovic NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Ovakav način utvrđivanja gornje granice cijene materijala koji nisu obavezni dugoročno može za posljedicu imati znatan pad kvalitete ponuđenih materijala. Na ovaj se način sigurno neće stimulirati da kvalitetni autori ponude svoje sadržaje za minimalnu cijenu. Koji će izdavač tiskati radnu bilježnicu ili digitalne materijale koji će koštati npr. 10 ili 12 kuna? Koliko bi u tom slučaju mogao biti autorski honorar onih koji ih pišu tj. koliko tisuća primjeraka autor mora prodati kako bi zaradio nekoliko stotina kuna? Ne vidim logiku koja će poboljšati kvalitetu nastavnih materijala na ovaj način.</p>	<p>Odbijen Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Cijena pojedinih drugih obrazovnih materijala u repozitoriju nije regulirana zakonom.</p>
<p>Darko Suman NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Ostvarivanje očekivanih ishoda nastavnog predmeta Tehnička kultura neizostavno uključuje nastavni rad učenika s fizičkim materijalima. „Suvremena shvaćanja poučavanja tehnike ističu da je uz misaoni rad, neizostavan i praktičan rad učenika, rad u kojemu učenik upoznaje svojstva materijala, prema svojstvima odabire i obrađuje, sigurno se koristi alatima, ukratko, provodi ideje u praksu. Nastavom Tehničke kulture treba svakomu učeniku omogućiti doživljaj užitka stvaranja i zadovoljstva svojim radom čime se razvija samostalnost i odgovornost učenika, samopoštovanje, socijalne vještine, koje uključuju i uvažavanje drugih.“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Tehnička kultura, ožujak 2018). Ukoliko barem minimalni radni materijali potrebni za izvođenje praktičnog rada učenika u nastavi nemaju status obveznih i njihovo uključivanje u nastavu ovisi o suglasnosti roditelja, odgovornost za primjerenost materijala koji bi se koristio u nastavi prebacuje se na kreativnog i savjesnog učitelja (i školu, ovaj Nacrt, Članak 16. stavak 8) koji nastavu Tehničke kulture ne želi zadržati samo na teoriji. Time je ostvarivanje ishoda Tehničke kulture u potpunosti dovedeno u pitanje. Potrebno je radnim materijalima zadržati status obveznih i usmjeriti pozornost na njihovu kvalitetu, svrhovitost i primjerenost za rad u nastavi te ostvarivanje očekivanih odgojno-obrazovnih ishoda. Prema predloženoj formuli za najvišu dopuštenu cijenu takvih materijala njihova je kvaliteta vjerojatno neostvariva. mr. sc. Darko Suman, Predsjednik Društva pedagoga tehničke kulture Istarske županije i voditelj Županijskog stručnog vijeća učitelja Tehničke kulture Istarske županije</p>	<p>Primljeno na znanje Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.</p>

Darko Miloknoja

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.

Po nacrtu ovog prijedloga predmet Tehnička kultura opet je stavljen u diskriminirajući položaj. Glavni materijal koji koristimo u nastavi je kutija u kojoj je materijal za vježbe, koje čine osnovu predmeta. Sada bi mi po ovom prijedlogu upali sa svim ostalim predmetima kojima npr. radna bilježnica služi dodatno još za vježbe a mi bez kutije ne možemo izvoditi nastavu. Cijena kutije je u odnosu na RB viša i upitno je bi li prošla po formuli. Trebali bi tražiti odobrenje roditelja za izvođenje osnovne nastave a ne dodatnog popunjavanja RB. Iz godine u godinu rušimo status predmeta koji je pokretač tehnike pa i informatike u ovoj zemlji. Ali to se brzo zaboravlja. Neke naše kolege izletile su iz svojih kabineta zahvaljujući uvođenju informatike. Pa i strojeve za koje će informatičari raditi programe treba netko napraviti. Pogledajte malo uspješne zemlje zapadne Europe što djeca rade na nastavi tehničke kulture (različiti su nazivi predmeta ovisno o zemljama). Ono čega se mi godinama odričemo i izbacujemo (praktičnog rada s rukama) oni produbljuju. I sada treba zabiti posljednji čavao u lijes predmeta tehnička kultura ovim prijedlogom kojim bi učitelji trebali moliti od i ovako osiromašenih roditelja odobrenje financija za kutije za vježbama. Nema novaca, nema kutija, nema nastave tehničke kulture. Već i onako mali broj škola koje su sačuvale kabinete i alate za izvođenje vježbi treba dokrajčiti do kraja. Darko Miloknoja, učitelj tehničke kulture

Dajana Vidaković

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.

Proglasiti radnu bilježnicu neobaveznim materijalom, s ovako rigoroznom gornjom granicom cijene (što nakladnicima i autorima čini neisplativim izdavati ih), a paralelno ograničiti broj stranica u udžbeniku i zabraniti radne udžbenike negativno će se odraziti na nastavu mnogih predmeta, prvenstveno stranih jezika. U stranim jezicima, radni materijali (ili radni udžbenik ili radna bilježnica) su neizostavno sredstvo za rad i donošenje ovakvog propisa unazadit će kvalitetu nastave.

Odbijen

Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Slažemo se da je kod odgojnih predmeta, posebice kod tehničke kulture važnija od udžbenika. Zbog toga oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu, ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.

Odbijen

Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. U zakon je uvrštena odredba da se u nastavi stranih jezika u svim razredima mogu koristiti radni udžbenici.

Marinko Uremović

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.

Problematičnim smatram brisanje radnih bilježnica s popisa obveznih nastavnih sredstava. Radna bilježnica predstavlja objedinjeni skup zadataka koji služe za utvrđivanje gradiva koje je prezentirano u udžbeniku. Alternativa radnoj bilježnici su nastavni listići koje je teško sustavno objediniti. Učenici često te papire gube jer se nalaze po raznim bilježnicama, mapama i bilježnicama. One nikada ne mogu tako sustavno biti objedinjene kao što je to slučaj s radnim bilježnicama. Kao učitelj engleskog jezika, moram reći da je nastava engleskog jezika teško izvediva bez radne bilježnice jer ona pruža mogućnost dodatnog uvježbavanja gradiva. U kombinaciji s neradnim udžbenicima nastava engleskog jezika bi se uvelike unazadila. Digitalni nastavni materijal nije dovoljno dobra alternativa. Popratni nastavni materijal mora djeci pružiti priliku da djeca pišu. Olovkom. Bez pisanja nastava stranog jezika nema smisla. Nije dovoljno samo po ekranu spajati određene pojmove. Gdje će učitelji naći zadatke koje su kvalitetom i sadržajem prilagođeni udžbeniku? Takvih materijala na internetu nema. Internet vrvi nelektoriranim i nerecenziranim nastavnim materijalima koji nisu primjereni za upotrebu u školi. Ako se od učitelja očekuje da sam izrađuje svoje radne listiće, moram reći da nisu svi učitelji educirani i sposobni pisati nastavne materijale. Dodao bih, da je u 20 minuta koje je učitelju predviđeno za pripremu za nastavu, nemoguće pripremiti bilo kakav kvalitetan nastavni materijal. Radne bilježnice nisu sredstvo samo za najniže oblike razmišljanja, kako je u jednom intervjuu navela ministrica Divjak već one mogu biti itekako pametne i poticajne za razmišljanje. Uostalom, ukoliko kod djece želimo razvijati više oblike razmišljanja, ona prije svega trebaju ovladati materijom, odnosno činjenicama, a radne bilježnice upravo pružaju tu priliku.

Marijan Vinković

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.

ČLANAK 16. Ovako uređen članak 16 kojim dopunska i pomoćna nastavna sredstva postaju drugi obrazovni materijali dovodi u pitanje ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda svih nastavnih predmeta. U stavku (1) članka 16 navodite da nastavna sredstva (tiskana, digitalna ili fizička) pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, potiču interakciju učenik-učenik i/ili učenik-sadržaj te istraživački i/ili grupni rad (u daljnjem tekstu: drugi obrazovni materijali). Čitanjem s razumijevanjem proizlazi da navedenim nastavnim sredstvima u ovom stavku pridajete veliki značaj i ulogu u odgojno-obrazovnom procesu (pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, potiču interakciju učenik-učenik i/ili učenik-sadržaj te istraživački i/ili grupni rad) ali ih na kraju sve svrstavate u druge obrazovne materijale. Koji su to onda prvi obrazovni materijali ako su ovi drugi?. Niste nigdje naveli da je to udžbenik kao temeljno nastavno sredstvo u izvođenju nastave. Također, izostavili ste navesti koji su to tiskani, digitalni ili fizički drugi obrazovni materijali. Radi li se o radnim bilježnicama, zbirkama zadataka, geografskom atlasu, kutiji s radnim materijalom za tehničku kulturu itd?. Sva navedena nastavna sredstva u sinergiji s udžbenikom doprinose ostvarivanju svih

Odbijen

Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. U zakon je uvrštena odredba da udžbenici za strane jezike u svim razredima mogu biti radnog karaktera.

Primljeno na znanje

Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.

odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, a ne pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda kako utvrđujete u stavku (1). Ostane li ovako doći će do velikog koraka unatrag u našem obrazovnom sustavu s nesagledivim posljedicama za učenike čijim roditeljima i njima često poručujete kako želite jednake uvjete za sve učenike u Republici Hrvatskoj. Ne samo da neće imati svi jednake uvjete u Republici Hrvatskoj nego u jednoj školi u istom razredu neće svi imati jednake uvjete, a što će učiteljima stvoriti ogromne probleme u planiranju, pripremanju, organiziranju i izvođenju nastave svih nastavnih predmeta. Ovo tvrdim jer sam osim izvođenja nastave tehničke kulture i informatike obavljao i dužnost ravnatelja škole te imao uvid u nastavu svih nastavnih predmeta, a udžbenička problematika mi je dobro poznata jer sam uz autorstvo obavljao i poslove urednika za tehničku kulturu i informatiku. Ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda nastavnog predmeta tehničke kulture ovim člankom dovedeno je u pitanje ako se ne zadrži bar postojeće stanje, a to je da svaki učenik ima komplet radnog materijala za vježbe i praktične radove tzv. kutije. Moje kolege su točno naveli da kutije neće dodatno opteretiti školsku torbu zato što ostaju u školi što je još jedan argument da trebaju ostati u uporabi, ali da svaki učenik ima kutiju. Također, agencija za odgoj i obrazovanje koja izdaje pozitivno mišljenje o usklađenosti nastavnog sredstva treba voditi računa da u sadržaju kutije budu samo materijali potrebni za optimalni broj vježbi i praktičnih radova koji su predviđeni kurikulumom nastavnog predmeta tehnička kultura, što će utjecati i na maloprodajnu cijenu. Tzv. kutije sigurno nisu najbolje rješenje, ali će omogućiti normalno odvijanje nastavnog procesa za vrijeme dok se ne pronađe bolje rješenje. Jedna od mogućnosti za rješenje ovoga problema može biti kao što je navedeno u članku 15 da Vlada Republike Hrvatske može odlučiti o sufinanciranju nabave drugih obrazovnih materijala u elektroničkom obliku to isto učini i za druge obrazovne materijale u fizičkom obliku ako već ne nabavljaju udžbenike. Druga mogućnost može biti da Školski odbori predlože osnivačima škola financiranje nabave drugih obrazovnih materijala što neki gradovi i županije već i sada čine. Sve pojedince i ustanove koji su se komentarima uključili u ovu javnu raspravu ne treba shvatiti kao kritičare već potrebu za ukazivanjem na ozbiljnost problema i negativne posljedice koje može proizvesti usvajanje ovako predloženog nacrtu zakona. Svojim komentarima želio sam dati svoj doprinos poboljšanju nacrtu što će, ako se dogodi biti pokazatelj da svi želimo kvalitetna rješenja u našem obrazovnom sustavu. Jer, ako svi mislimo isto to znači na nitko ne razmišlja puno. Marijan Vinković, mag. educ. polytechn. et inf.

<p>Hrvatski savez pedagoga tehničke kulture (HSPTK) NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Novi prijedlog kurikulumuma tehničke kulture temelji se na ishodima koji su neprovedivi bez fizičkih materijala za vježbe tj. izradu tehničkih tvorevina. Stoga je nejasno zašto su materijali kao nužan preduvjet za izvedbu vježbi iz tehničke kulture izostavljeni iz skupine obveznih nastavnih sredstava. Isto tako, predviđena je nedovoljna cijena materijala za izradu vježbi, s tim da uz materijale za vježbe je potrebno imati i tiskane upute s tehničkom dokumentacijom za provedbu vježbi i izradu tehničke tvorevine. Ovim zakonom se fizički materijali za tehničku kulturu proglašavaju neobveznim te se dovodi u pitanje i praktički onemogućava provedba cijeloga novoga kurikulumuma tehničke kulture. Cijela reforma se temelji na aktivnom učenju i poučavanju te je ono u tehničkoj kulturi neprovedivo bez materijala za vježbe i provjeru usvojenosti ishoda. Stoga je nužno zakonom drugačije regulirati materijale i upute za provedbu kurikulumuma tehničke kulture i to na način kao što je bilo i u prošlim prijedlozima zakona i popisima obveznih nastavnih sredstava. Radni materijal za izvođenje vježbi i praktičnog rada za tehničku kulturu moraju biti dio Kataloga obveznih udžbenika!</p>	<p>Odbijen</p> <p>Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Oprema za odgojne predmete, a to uključuje i opremu za tehničku kulturu ne ulazi u ukupnu cijenu iz stavka 7. što je dodano u tekst zakona.</p>
<p>Eva Kirchmayer Bilić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Negiranje, odnosno isključivanje radnih bilježnica iz obveznih udžbeničkih kompleta dovodi u pitanje postizanje ishoda učenja. Predlažemo da se svakako uključe metodičari i struka – u rješavanje ovog vrlo delikatnog pitanja. Radni materijali/bilježnice jesu suvremeni mediji kojim se uvježbavaju vještine. Jezične vještine, vještine pisanje i čitanje, se ne mogu razvijati drugačije nego uporabom materijala, učenik se može po potrebi vratiti određenom materijalu, one su preduvjet za razvijanje kritičkog mišljenja, istraživanja, projektnu nastavu, učiti kako učiti. Danas smo svi svjesni problema koje zahvaća nove generacije učenika koja više ne pišu, grafomotorika im atrofira te u konačnici se suočavamo se zabrinjavajućim problemom s nepoznavanjem osnova pismenosti i među mladima, ali i odraslima. (8) Na koji način škola može prevenirati uporabu neprimjerenog sadržaja?</p>	<p>Odbijen</p> <p>Radni materijali, pa tako i radne bilježnice, i dalje se mogu birati iz virtualnog repozitorija i koristiti u nastavi. Ministar može dati preporuku školama kakve druge obrazovne materijale birati, no škola donosi samostalno odluku o tome.</p>
<p>Eva Kirchmayer Bilić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Prijedlozi: - Uvođenje radne bilježnice - Propisivanje očekivane digitalne zrelosti svih škola, učitelja i učenika - Jasno definiranje radnih udžbenika po razredima i predmetima - Osiguravanje stvarne normativne autonomije učitelja kroz samostalni odabir posebno za radne udžbenike - Zakonsko propisivanje cijene i gramature udžbenika temeljenih na satnici</p>	<p>Djelomično prihvaćen</p> <p>Radni udžbenici u razrednoj nastavi definirat će se pravilnikom. Radni udžbenici mogu se individualno birati.</p>
<p>Igor Soldić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16.</p> <p>Postavljanje granice za cijenu neobaveznih materijala koja uključuje RB može dovesti samo do smanjenja kvalitete materijala i samog nastavnog procesa...</p>	<p>Odbijen</p> <p>Zakonom nisu definirani obavezni i neobavezni materijali, već samo udžbenik i drugi obrazovni materijali. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik. Cijena pojedinih drugih obrazovnih materijala u repozitoriju nije regulirana zakonom.</p>

<p>Dragan Jović NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 16. Geografski atlas nužno je i neizostavno nastavno sredstvo u nastavi Geografije u osnovnoj i srednjoj školi te stoga nikako ne bi trebao biti smatran drugim obrazovnim materijalom kako je propisano ovim Nacrtom prijedloga zakona. Dragan Jović, mag. educ. geogr.</p>	<p>Odbijen Geografski atlas i dalje će biti u upotrebi, a birat će se iz virtualnog repozitorija. Prisutnost pojedinih obrazovnih materijala u virtualnom repozitoriju ne govori ništa o njihovoj važnosti ili nužnosti, već samo govori o tome da taj materijal nije udžbenik, a geografski atlas, složit ćemo se svi, nije udžbenik.</p>
<p>Saša Peričak NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 18. Članak 16.-18. značajno smanjuju autonomiju nastavnika u izvođenju nastave i dugoročno može dovesti ili do osiromašenja nastave ili dodatnog troška za školu ili roditelje što može ići na ruku samo izdavačkim kućama. Ako je materijal besplatan/nekomercijalan, čemu ograničavati njegovu upotrebu nužnošću da se unaprijed utvrdi školskim kurikulumom kao što traži članak 18. Rad s učenicima je kreativan proces i nemoguće je sve unaprijed isplanirati godinu dana unaprijed. U današnjem svijetu je materijala sve više i svakodnevno se pojavljuju novi te tome moramo prilagoditi i nastavni proces. Ograničavanjem materijala koji se smiju koristiti se ujedno i vrijeđa stručnost učitelja i nastavnika te implicira da su nesposobni sami procijeniti primjerenost materijala za korištenje u nastavi. Osim toga, za svaki eventualno neprimjereni sadržaj koji se koristi u nastavi je nastavnik ionako odgovoran pa je ovo ograničavanje autonomije nastavnika nepotrebno.</p>	<p>Primljeno na znanje Zahvaljujemo na komentaru. Slažemo se da je učitelj stručan i na ovaj način otvaramo veću slobodu u kreiranju nastavnog procesa. Nekomercijalni materijali mogu se slobodno koristiti, a nastavnici sami biraju što će koristiti i kreiraju školski kurikulum.</p>
<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 18. U prijedlogu zakona nužno je propisati i kaznene odredbe za bilo kakav pokušaj utjecanja na učitelje i nastavnike prilikom odabira udžbenika.</p>	<p>Djelomično prihvaćen U zakon je dodana odredba vezana uz donacije koje se mogu smatrati utjecajem na odabir. Direktniji utjecaj spada u koruptivne radnje što je regulirano posebnim zakonom.</p>
<p>Udruga autora udžbenika NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 18. ČLANAK 18 Dodati stavak (3) u kome će se propisati kazna onima koji su izbor udžbenika proveli na način koji nije propisan ili su svojim radnjama utjecali da se takav izbor provede. Obrazloženje Dosadašnja iskustva u izboru udžbenika pokazala su da se neki učitelji za udžbenike nisu opredjeljivali na temelju uvida u njihovu kvalitetu, nego pod raznim utjecajima i pritiscima.</p>	<p>Djelomično prihvaćen U zakon je dodana odredba vezana uz donacije koje se mogu smatrati utjecajem na odabir. Direktniji utjecaj spada u koruptivne radnje što je regulirano posebnim zakonom.</p>

**Institut za udžbenike i nastavnu tehnologiju
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 18.**

Potrebno je dodati (prilagoditi) kaznene odredbe koje su dio postojećeg Zakona: (3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja utječe na učitelja, odnosno nastavnika, stručni aktiv ili Vijeće roditelja pri izboru udžbenika te učitelj, odnosno nastavnik koji prilikom odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava ostvari imovinsku korist. (4) Za prekršaj iz stavka 3. ovog članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom od 80.000,00 do 100.000,00 kuna. (5) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se škola i nakladnik koji postupe protivno odredbi članka 30. ovog Zakona. Kao i člana 30. trenutnog Zakona: Članak 30. (1) Svim školama, uključujući sve učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola zabranjuje se primanje svih oblika donacija i drugih oblika materijalnih potpora od strane nakladnika čiji se udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nalaze na Popisu i/ili Katalogu i/ili Konačnoj listi iz članka 23. stavka 2. ovog Zakona, ili koji na bilo koji drugi izravan ili posredan način u bilo koje vrijeme sudjeluju u postupku uvrštavanja, odnosno odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. (2) Svim nakladnicima zabranjuje se davanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora školama, uključujući učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola. (3) Zabrana iz stavka 1. i 2. ovog članka primjenjuje se trajno, odnosno i u vrijeme kada se ne provode postupci uvrštavanja na Popis, u Katalog ili na Konačnu listu iz članka 23. stavka 1. ovog Zakona. (4) Donacijama i drugim oblicima materijalnih potpora ne smatraju se stručna usavršavanja u trajanju od jednog dana, niti promotivni pokloni zanemarive vrijednosti koja ne prelazi 100 kn po osobi, primjerice, blokovi za pisanje ili olovke. A posljedično u kaznenim odredbama treba dodati i : (6) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se učitelj, nastavnik, ravnatelj ili drugo stručno osoblje škola i odgovorne osobe nakladnika koji postupe protivno odredbi članka 30. ovog Zakona.

Ivan Vavra

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I
DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 20.**

Kako Nacrt prepušta mnoga ključna rješenja podzakonskim aktima MZO-a dotično ministra/ministrice, zasad je nemoguće sagledati sve posljedice koje će proizaći iz primjene novoga udžbeničkog zakona. Prema namjerama očitovanim u samom Nacrtu, razložno se može zaključiti da predlagatelj na uvažava mišljenja struke, autora i nakladnika udžbenika, te da se u reduciranju udžbeničke građe improvizacijom upušta u birokratsko ograničavanje (cijena i masa udžbenika), a da ministru/ministrici obrazovanja daje prevelike ovlasti u upravljanju udžbeničkom problematikom. Bez jamstava da će novi normativni okvir omogućiti poboljšanje kvalitete udžbenika i drugih nastavnih sredstava te bolje urediti proces njihova odobravanja i uporabe u školama, ovaj je Nacrt ne samo neprihvatljiv, nego i nepotreban.

Djelomično prihvaćen

Zahvaljujemo na komentaru. U nacrt je dodan članak vezan uz davanje donacija. Što se prekršajnih odredbi tiče one su usklađene sa Zakonom o odgoju i obrazovanju.

Odbijen

Zahvaljujemo na komentaru. Mišljenje struke je uvaženo, što se može vidjeti i iz odgovora na brojene konkretne konstruktivne prijedloge. Ovaj nacrt ne smanjuje udžbeničku građu već otvara mogućnost većoj slobodi odabira i kreiranja sadržaja koji učiteljima i učenicima trebaju poslužiti za postizanje odgojno-obrazovnih ishoda predviđenih kurikulumom.

<p>UDRUGA NAKLADNIKA I KNJIŽARA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, Članak 21. Slijedom svih iznesenih komentara, predlaže se Prijedlog Zakona revidirati te izostaviti odredbe na koje ukazano kao na neustavne i nezakonite te u odgovarajućem dijelu izmijeniti ostale odredbe, a sve kako bi se u konačnici usvojio zakon koji bi na ustavan, pravedan i učinkovit način regulirao udžbenike i dopunska nastavna sredstva za osnovnu i srednju školu.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje</p>
<p>Ivan Vavra NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU, OBRAZLOŽENJE Predlagatelj u obrazloženju samo "prepričava" pojedine članke Nacrta i za njih ne daje niti jedno obrazloženje!</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje</p>
<p>Nevenka Blazevic OBRAZLOŽENJE , Uz članak 3. U potpunosti se slažem s prethodnim komentarima i vjerujem da će MZOS udžbenike stranih jezika kao iznimku uvrstiti u stavak 3) ovog članka. Ako to ne učini naše škole ostat će bez udžbenika stranih jezika, jer takvi kakve propisuje predloženi članak 3. na tržištu ne postoje, a ne vjerujem da će ih itko izdati. Kao dugogodišnja profesorica metodike nastave njemačkoga jezika i autorica velikog broja srednjoškolskih i sveučilišnih udžbenika ne znam kako bi trebao izgledati udžbenik stranog jezika koji ne bi sadržavao vježbe neophodne za ostvarivanje planiranih ishoda učenja. Da bih to saznala trebala bih potražiti neke stare udžbenike iz 19. i prve polovine 20. stoljeća.</p>	<p>Prihvaćen Komentar je prihvaćen, nova formulacija stavka 3. članka 3.: (3) Iznimno od stavka 2. tiskani udžbenik može biti radnog karaktera, odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole i to samo za razrede i predmete utvrđene Pravilnikom, te za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole. Udžbenici prilagođeni za učenike s poteškoćama također mogu biti radnog karaktera.</p>

PRILOG 4.
OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA
ZA ZAKON O UDŽBENICIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM MATERIJALIMA ZA
OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Naziv nacerta prijedloga zakona:	Nacrt prijedloga Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu	
1.2.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: Da	Naziv akta: Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Opis mjere: Cjelovita kurikularna reforma odgoja i obrazovanja
1.3.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: Ne	
2.	ANALIZA ISHODA NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA		
2.1.	<p>Opći cilj nacerta prijedloga Zakona je osiguranje i unaprjeđenje kvalitete i postupka odobravanja i odabira udžbenika za osnovnu i srednju školu u skladu s cjelovitom kurikularnom reformom odgoja i obrazovanja.</p> <p>Od stupanja na snagu važećeg Zakona o udžbenicima uočeni su problemi sa zatvorenim Katalogom obaveznih udžbenika koji nije dozvoljavao uvrštavanje udžbenika za nove programe ili udžbenike za deficitarne programe koji su se pojavljivali nakon zatvaranja Kataloga. Ovim nacrtom prijedloga Zakona ostavlja se mogućnost nadležnom ministru da otvara Katalog svake godine za pojedine razrede i/ili programe što će omogućiti lakšu prilagodbu Kataloga stvarnoj potrebi za udžbenicima u osnovnim i srednjim školama.</p> <p>Duga procedura odobravanja i odabira udžbenika ovim nacrtom prijedloga Zakona se skraćuje i pojednostavljuje. Po uzoru na Sloveniju, na razini države odobrat će se samo udžbenici, a ne komplet udžbenika i pripadajućeg dopunskog nastavnog sredstva. Vodeći računa o višegodišnjem korištenju tiskanog udžbenika unutar škole, kao i racionalnosti i socijalne osjetljivosti ostaje odredba da svi učenici istih razreda osnovne i srednje škole u generaciji imaju isti udžbenik iz istog predmeta. Iznimka su udžbenici radnog karaktera koji će se koristiti u prvom i drugom razredu osnovne škole.</p> <p>S druge strane daje se veća sloboda učitelju, odnosno nastavniku, u korištenju drugih obrazovnih materijala. Na taj način daje se više prostora učiteljima, odnosno nastavnicima u nastavnom procesu, kao i mogućnost izrade vlastitih materijala. Svi komercijalni obrazovni materijali nalazit će se na centralnom mjestu u virtualnom repozitoriju koji omogućuje ocjenjivanje i recenziranje sadržaja, a uvrštavat će se nakon prethodnog mišljenja Agencije o primjerenosti i svrsishodnosti. Na taj način jasno će se vidjeti koji su materijali najbolji i najprikladniji za ostvarivanje pojedinih ishoda. Ovo je prvi korak u približavanju modernim trendovima u Europi koji potiču što veću autonomiju škole. Najdalje u ovom procesu otišli su Finci koji na razini države ništa ne reguliraju, čak niti odobravanje udžbenika. Sva sloboda, ali i odgovornost koja ide uz to, prepušta se školi odnosno učiteljima i nastavnicima. Naravno, vodit će se računa o kontroli sadržaja, pa će prijavljeni neprikladnih sadržaja procijeniti Agencija nadležna za obrazovanje.</p>		

	<p>Kako bi poticali digitalnu transformaciju i ujedno olakšali školsku torbu predložena je formula kojom se izračunava najveća dopuštena masa tiskanog udžbenika. Osim mase regulira se i najveća dopuštena cijena udžbenika. Tiskani udžbenici su u pravilu namijenjeni višegodišnjem korištenju, a mogu imati elektronički dodatak koji može biti do 20% cijene udžbenika.</p>
3.	ANALIZA UTVRĐENIH IZRAVNIH UČINAKA
3.1.	Analiza gospodarskih učinaka
	<p>Dosadašnja praksa je pokazala kako je interes nakladnika bio uglavnom usmjeren prema općeobrazovnim predmetima u osnovnoj i srednjoj školi, dok su strukovni predmeti vrlo slabo pokriveni udžbenicima. Novim prijedlogom zakona otvaramo prostor poslovnim subjektima koji imaju interes uključiti se u izobrazbu učenika, posebice u strukovnim zanimanjima, da sudjeluju u izradi udžbenika i da u suradnji sa školama izdaju specijalizirani udžbenik. To je u skladu sa strateškim ciljem reforme strukovnog obrazovanja – približavanju škola poslodavcima i priprema učenika za moderno tržište rada. Kako bismo dodatno potaknuli poslovne subjekte na uključivanje, iznimno je dozvoljeno isticanje reklame odnosno loga kompanije na kraju udžbenika, sukladno isprobanom praksom Republike Slovenije.</p> <p>U svijetu postoje mnoga didaktička sredstva i mnogo otvorenih obrazovnih materijala koji do sada nisu formalno mogli biti odobrena za korištenje u školi jer kao takve nitko ih nije prijavljivao. Također postoje brojne aplikacije i programi koji nastavni proces čine dinamičnijim i privlačnijim učeniku, počevši od jednostavnih kvizova i igrica pa sve do nastave pomoću virtualne stvarnosti. Tehnologija i tržište se jako brzo razvijaju i nude pregršt mogućnosti koje više nema smisla odobravati i regulirati na razini države. U procesu procjene pomoćnih nastavnih sredstava do sada su sudjelovali učitelji i nastavnici. Korištenje takvih materijala i dalje će odobravati učitelji i nastavnici za svoju školu u dogovoru s roditeljima koji će imati završnu riječ pogotovo kada se radi o kupovini određenog obrazovnog materijala.</p> <p>Vjerujemo kako će liberalizacija korištenja drugih obrazovnih materijala u školama potaknuti kreativnost učitelja i nastavnika, ali i razvoj tržišta i uključivanje više gospodarskih subjekata u obrazovni proces.</p>
3.2.	Analiza učinaka na zaštitu tržišnog natjecanja
	<p>Provedbom prethodne procjene nisu utvrđeni značajni učinci koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinka propisa.</p>
3.3.	Analiza socijalnih učinaka
	<p>Školski udžbenici značajan su financijski izdatak svakog kućanstva. Sustav sufinanciranja udžbenika koji provodi Vlada za ugrožene skupine učenika osigurava pristup školovanju svim građanima Republike Hrvatske. U sufinanciranje udžbenika uključile su se mnoge općine i gradovi kao i županije, koji sufinanciraju ili u potpunosti financiraju kupovinu udžbenika. Sustav u kojem se troškovi smanjuju korištenjem samo jednog udžbenika za jedan predmet u svim razrednim odjeljenjima jedne generacije pokazao se poticajnim za veće uključivanje lokalnih vlasti u cijeli proces. Zbog toga smatramo potrebnim zadržavanje postojećeg modela odabira i korištenja udžbenika četiri godine u osnovnoj i srednjoj školi.</p> <p>Uvođenje modernih tehnologija i digitalizacija obrazovnog procesa važan je korak u transformaciji školskog sustava. Kako bi se povećalo njihovo korištenje u nastavnom procesu</p>

	<p>i kako trošak digitalne transformacije ne bi pao na roditelje, bit će potreban dodatni financijski angažman Vlade Republike Hrvatske barem u prvih nekoliko godina.</p> <p>Predložena formula za izračun najviše dopuštene cijene udžbenika, cijenu veže uz medijalnu neto plaću u Republici Hrvatskoj, a zajedno s 20% - 40% dodatnih sredstava namijenjenih za ostale obrazovne materijale ukupan iznos neće prelaziti sadašnju cijenu kompleta obveznih udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za osnovnu školu. Zbog velikog broja različitih smjerova i predmeta u srednjim školama i mnogih specijaliziranih strukovnih predmeta koji nisu pokriveni udžbenicima ne predlažemo regulaciju cijene, već poticanje uključivanja ostalih gospodarskih subjekata u izradu udžbenika (vidi 3.1.). Sufinanciranje nabave ovih udžbenika učenicima vidimo kroz stipendiranje učenika koji upisuju deficitarne smjerove.</p>
3.4.	<p>Analiza učinaka na rad i tržište rada</p> <p>Ne očekuje se značajniji utjecaj na rad i tržište rada.</p>
3.5.	<p>Analiza učinaka na zaštitu okoliša</p> <p>Provedbom prethodne procjene nisu utvrđeni značajni učinci koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.</p>
3.6.	<p>Analiza učinaka na zaštitu ljudskih prava</p> <p>Zakonom o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu se propisuje da udžbenici i drugi obrazovni materijali svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koji se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova.</p> <p>Zakonom o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu regulira se i postupak odobravanja udžbenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina koji se koriste u obrazovanju sukladno Ustavu i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina. Nacrt prijedloga Zakona ne dira stečena prava koja su regulirana dosadašnjim zakonom o udžbenicima.</p> <p>Također, kao i u važećem Zakonu o udžbenicima vodi se računa o prilagodbi udžbenika za učenike s poteškoćama. Razvoj digitalnih sadržaja olakšat će pojedine vrste prilagodbe, no stvorit će se potreba i za novu vrstu prilagodbi. Po prvi puta se osim za učenik s teškoćama otvara mogućnost izrade udžbenike za darovite učenike.</p>
4.	<p>TEST MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA (MSP TEST)</p> <p>MSP testom ocjenjuju se gospodarski učinci nacrta prijedloga zakona na male i srednje poduzetnike, ako je provedbom Prethodnog MSP testa u okviru Prethodne procjene utvrđena obveza provedbe učinaka propisa na malo gospodarstvo i izrada MSP testa.</p> <p>Pri odlučivanju o kvaliteti izrade MSP testa isključivo je mjerodavno mišljenje tijela nadležnog za njihovo provođenje sukladno Zakonu o procjeni učinaka propisa ("Narodne novine" broj 44/17).</p>
4.1.	<p>Moguće opcije javnih politika</p> <p>U prethodnoj procjeni nije utvrđena potreba provedbe testa.</p>

4.2.	
5.	<p>PROVOĐENJE SCM METODOLOGIJE</p> <p>U prethodnoj procjeni nije utvrđena potreba provedbe SCM metodologije.</p>
6.	<p>SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE</p> <p>Javno savjetovanje provedeno je od 30.8. do 29.9.2018. Na e-savjetovanje pristiglo je 192 komentara i prijedloga od strane svih relevantnih dionika – nakladnika, stručnih društava, akademske zajednice i pojedinaca. Svi su komentari analizirani i dio je djelomično ili u potpunosti prihvaćen. Dio sugestija odnosi se na sadržaj pravilnika koji će se donijeti nakon donošenja zakona. Te su sugestije primljene na znanje i o njima će se voditi računa prilikom izrade nacrtu pravilnika.</p> <p>U četvrtak 11. listopada održan je okrugli stol u Ministarstvu znanosti i obrazovanja na kojem je predstavljen tekst zakona nakon javnog savjetovanja i još jednom su se predstavili i diskutirali ključni stavci zakona i Iskaza. Na okruglom stolu sudjelovali su predstavnici većine nakladnika, sindikata, agencija, struke i medija.</p> <p>Ujedno, Obrazac Iskaza upućen je na mišljenje nadležnim i mjerodavnim tijelima, Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te Uredu za ljudska prava i nacionalne manjine, koja nisu imala primjedbi.</p>
7.	<p>OPTIMALNO RJEŠENJE</p> <p>Nakon provedenog javnog savjetovanja nacrt prijedloga zakona je doraden u segmentu jasnijeg i nedvosmislenog tumačenja pojedinih odredbi, uvažavajući specifičnost pojedinih udžbenika (strani jezici, odgojni predmeti, udžbenici na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prilagođeni udžbenici za učenike s poteškoćama). Također su revidirani rokovi i datumi pojedinih procedura. Ubačen je članak 17. koji se nalazi i u postojećem zakonu, a koji se odnosi na ograničavanje donacija kako bi se spriječio utjecaj na odabir udžbenika i drugih obrazovnih materijala.</p> <p>Koncept odvajanja udžbenika, koje će odobravati i u Katalog uvrštavati Ministarstvo, od drugih obrazovnih materijala koje će se nakon suglasnosti agencije nadležne za obrazovanje uvrštavati u virtualni repozitorij ostaje u prijedlogu zakona. Jasnijom formulacijom teksta u članku 16. i ostavljanjem mogućnosti da se pravilnikom daju preporuke o korištenju drugih obrazovnih materijala za pojedine predmete adresirane su kritike vezane uz predloženi koncept. Vjerujemo kako će predloženi koncept omogućiti veću slobodu učiteljima bez uskraćivanja mogućnosti korištenja sadašnjih dopunskih nastavnih sredstava poput radnih bilježnica.</p> <p>Regulacija najviše mase i cijene udžbenika ne utječe na tržišno natjecanje, o čemu je svoje mišljenje dala i Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, čije mišljenje dostavljamo u prilogu.</p>
8.	<p>VREMENSKI OKVIR I VREDNOVANJE</p> <p>Nakon stupanja na snagu zakona i donošenja pravilnika planira se poziv za nove udžbenike koji bi se koristili u nastavi u školskoj godini 2019./20. i tu u razredima i predmetima u kojima se uvode novi kurikulumi. Liberalizacijom drugih obrazovnih materijala i poticanjem korištenja elektroničkih obrazovnih sadržaja očekuje se postupno povećanje elektroničkih obrazovnih sadržaja u nastavi i smanjenje količine tiskanih materijala što će se pratiti.</p>

9.	PRILOZI 1. Mišljenje agencije za zaštitu tržišnog natjecanja
10.	POTPIS CELNIKA TIJELA Potpis: Datum: 16. listopada 2018.
11.	Odgovarajuća primjena ovoga Obrascu u slučaju provedbe članka 18. stavka 2. Zakona o procjeni učinaka propisa ("Narodne novine", broj 44/17) Uputa: <ul style="list-style-type: none"> • Prilikom primjene ovoga Obrascu na provedbene propise i akte planiranja u izradi, izričaj „nacrt prijedloga zakona“ potrebno je zamijeniti s nazivom provedbenog propisa odnosno akta planiranja.

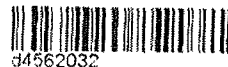

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

REPUBLIKA HRVATSKA
533 - MINISTARSTVO ZNANOSTI I
OBRAZOVANJA

Primljeno:	13.9.2018 13:50:43
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.
011-02/18-01/00031	08-01-02/128
Urudžbeni broj:	Pril. 5 Vrij. 0
580-18-0009	

34562032

KLASA: 011-01/18-02/016
URBROJ: 580-12/120-18-005
Zagreb, 11. rujna 2018.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Kabinet ministrice

Donje Svetice 38
10000 Zagreb

PREDMET: Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Nacrt prijedloga Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu
- mišljenje; dostavlja se

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je temeljem članka 25. stavka 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN) zatražila od Ministarstva znanosti i obrazovanja dostavu na uvid Nacrt prijedloga Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu (dalje: Prijedlog Zakona). Prijedlog Zakona, Agencija je zaprimila 31. kolovoza 2018.

Agencija je izvršila uvid u Prijedlog Zakona te je na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, mr. sc. Tatjana Peroković i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća sa 21. sjednice, održane 11. rujna 2018. godine, temeljem članaka 25. stavka 2. i 30. točke 7. i 31. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, donijela sljedeće

MIŠLJENJE

Agencija nema primjedbi na Prijedlog Zakona.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja
Mladen Cerovac, mag. iur.